74

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1914. ÉVI ÁPRILIS 16. NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK ÉS BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I.)

ÖSSZEÁLLITOTTA:
FOGARASSY BÁLINT,
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI JEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
HIVATALOS KIADVÁNYA.

NYOMATOTT BLASZ J. KÖNYVNYOMDÁJÁBAN SARKAD. (1504)

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1914. ÉVI ÁPRILIS HÓ 16. NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I.)

ÖSSZEÁLLITOTTA:

FOGARASSY BÁLINT

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI JEGYZŐ

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
HIVATALOS KIADVÁNYA.

NYOMATOTT BLASZ JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN SARKAD 1914—V.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1914. ÉVI ÁPRILIS HÓ 16. NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: Balog Ambrus esperes és Tisza István gróf egyházmegyei gondnok elnöklése mellett:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	*Világi részről:*
Nagy Imre	Balogh Elek dr.
Böszörményi Lajos	Hadházy Kálmán
Csécsi Imre	Szarka Sándor dr.
Bagdi János	
Szabó István	

II. Ügyészek:

Szarka Sándor dr. ifj. Hadházy Kálmán dr.

III. Jegyzők:

Fogarassy Bálint lelkészi, Tatár Balázs, Szabó Lajos világi részről.

IV. Számvevőszéktől.

Rácz Gyula elnök, Perecz István előadó, Bagdi János, Bugyi János, Kassay Béla, Kolumbán Áron, Könyves János, Kegyes István, Szarka Sándor dr. Tatár Balázs.

V. Tanügyi bizottságból:

Balog Ambrus esperes elnök, Kassay Béla előadó, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Bagdi János, Szabó István, Fogarassy Bálint, Kolumbán Áron, Bessenyei Imre, Perecz István, Szondy Géza, Szathmáry István, Szücs Balázs, Szabó Lajos, Schrötter Dániel.

VI. Lelkészek:

Bagdi János anti, Balog Ambrus sarkadi, Balog Andor erdőhegyi h., Bessenyei Imre mezősasi, Bódogh János mezőbajjit Boros Gábor árpádi, Bottyán Pál belényesi, Böszörményi Lajos nagyszalontai, Budai János berekböszörményi, Bugyi János erdőgyaraki, Csécsi Imre aradi, Elek Sándor okányi, Fogarassy Bálint ágyai, Hunyadi László gyoroki, Igyártó Sándor bélzeréndi, Kalas Ferenez belényessonkolyosi, Kassay Béla tenkei, Kolumbán Áron kötegyáni, Kosdy János körösszegapáti, Könyves János várasfenesi, Lengyel Imre lippai, Nagy Endre sarkadkereszturi, Nagy Imre biharugrai, Ónody Sándor mezőgyáni, Perecz István körösnagyharsányi, Szabó István geszti, Szabó József borossebesi, Szathmáry István magyarremetei, Szondy Géza kisperegi, Unghváry Gyula tamáshidai, Juhász Imre magyarhomorogi, Vass Jenő vadászi lelkészek.

VII. Tanitóképviselők:

Posta Lajos, Schrötter Dániel, Szücs Balázs.

VIII. Egyházak világi képviselői:

Ágyáról Hevessy András gondnok, Biharugráról Vass Sándor gondnok, Kötegyánból Széplaki Ferencz gondnok, Magyarhomorogról B. Tarsoly Imre gondnok, Mezőbajjról Mikó József gondnok, Mezőgyánból Tenkei József gondnok, Nagyszalontáról K. Balogh József és Szemes István presbyterek, Sarkadkereszturról Sárközi Lajos gondnok.

Balog Ambrus esperes segedelemért esedező, szivet, lelket Istenhez emelő, mindenekben mély meghatottságot keltő alkalmi imádsága után, Tisza István gróf egyházmegyei gondnok melegen üdvözli közgyülésünk nagy számmal megjelent tagjait s egyházmegyénk tavaszi közgyülését megnyitja.

1. Az egyházak világi képviselői megbizó leveleik alapján a VIII. alatti sorrendben igazolást nyernek.

2. Esperes jelenti, hogy ezen közgyülésen betegség vagy akadály miatt nem jelenhettek meg Tisza Kálmán gróf tanácsbiró, Csák József komádii, Sipos János belényesujlaki, Nagy Dániel szentleányfalvai, Hodor István köröstárkányi lelkészek.

Sajnos tudomásul szolgál.

3. Az esperes által összeállitott tárgysorozatot a szétosztás után

felolvasottnak tekinti s a tanácskozás sorrendjéül elfogadja egyházmegyei közgyülésünk.

4. A szavazatbontó bizottság a következő jegyzőkönyvet terjeszti közgyülésünkhöz:

Jegyzőkönyv, melyet felvettünk Nagyszalontán 1914. február 5-én egyházmegyénk szavazatbontó bizottságának üléséről.

Jelenvoltak: Balog Ambrus esperes elnöklete alatt Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán tanácsbirák, Szabó Lajos jegyző.

1. szám. Esperes melegen köszönti szavazatbontó bizottságunk tagjait s ülésünket megnyitja.

2. szám. Esperes felmutatja mind a 45 egyházunkból beérkezett szavazatokat az egyházmegyei főjegyzőségre. E szavazatokat érvényeseknek nyilvánitjuk, mert szabályszerüen vannak kiállitva. A 63 érvényes szavazat a következőleg oszlott meg:

Fogarassy Bálint	46	szavazatot nyert.
Csécsi Imre	12	„ „
Kassay Béla	1	„ „
Csák József	2	„ „
Szathmáry István	1	„ „
Kolumbán Áron	1	„ „
Összesen	63	szavazat.

Szavazatbontó bizottságunk megállapitja és kimondja, hogy Fogarassy Bálintot egyházmegyénk egyházainak presbytériumai általános szavazattöbbséggel egyházmegyei lelkészi főjegyzővé megválasztották.

3. szám. Felbontottuk az egyházmegyei lelkészgyámintézeti tagra beadott 31 szavazatot következő eredménnyel:

Kolumbán Áron	27	szavazatot nyert
Csécsi Imre	2	„ „
Kassay Béla	1	„ „
Bagdi János	1	„ „
Összesen	31	szavazat.

Szavazatbontó bizottságunk megállapitja és kimondja, hogy egyházmegyei lelkészgyámintézetünk tagjai Kolumbán Áron kötegyáni lelkészt egyházmegyei lelkészgyámintézetünk választmányi tagjává általános szavazattöbbséggel megválasztották.

A szavazatok 2.-ig 3.-ig alatti összeszámlálásának eredményét egyházmegyénk közgyülésének tudomásulvétel és jóváhagyás végett bejelentjük. Kmf. Balog Ambrus esperes, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán, Szabó Lajos e. m. jegyző.

Egyházmegyénk közgyülése a szavazások eredményét, hogy t. i.

a presbytériumok Fogarassy Bálintot egyházmegyei főjegyzővé,

a lelkészi gyámintézet tagjai Kolumbán Áront egyházmegyénk lelkészi gyámintézetének választmányi tagjává megválasztották; jóváhagyó tudomásul veszi és megerősiti s mivel Fogarassy Bálint jegyzői minőségben, mint aljegyző, már felesküdött ezen alkalommal tőle az eskü kivételét szükségesnek nem tartja.

A megüresedett lelkészi aljegyzőség betöltése iránt a 6. jkvi. sz. alatt intézkedik.

5. Szèll Kalmán nyugalmazott lelkész és esperes a következő levelet intézte egyházmegyénk közgyüléséhez: Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés! F. 1914. év jan. 1-évei tényleg nyugalomba lépvén, erkölcsi kötelességemnek tartom lemondani azon megtisztelő bizalmi állásokról, melyekre mint fungens lelkész a nagyszalontai egyházmegye és az egyházmegyei lelkészi gyámintézet által megválasztattam, — nevezetesen az egyházmegyei tanácsbiróságról és az e. m. lelkészi gyámintézeti választmányi tagságról, — ez által is utat akarván nyitni ujabb erők tevékenységének egyházunk épitő munkájában.

Midőn ezen lemondásomat további intézkedés végett a nagytiszteletü egyházmegyei közgyülésnek és az e. m. lelkészi gyámintézetnek tisztelettel bejelentem; egyben hálás köszönetet mondok azon megtisztelő bizalomért, melyet ugy a nagyszalontai református egyházmegye, mint az e. m. lelkészi gyámintézet — 52 évre terjedő lelkészi pályámon — ismételt izekben irántam nyilvánitott.

Hálásan gondolok erre mindig és lelkem buzgón fohászkodik, hogy a minden kegyelemnek Istene szeresse és áldja meg a mi szeretett egyházmegyénket, egyházmegyei lelkèszi gyámintézetünket, szeresse és áldja meg ezeknek épitő munkásait és minden közhasznu intézkedéseit . . .

Debrecen, 1914. febr. 14. Kiváló tisztelettel: Széll Kálmán nyug. református lelkész.

Mély megilletődéssel értesül egyházmegyénk közgyülése Széll Kálmánnak, a nagyok közül is kiemelkedő vezérférfiának leveléből arról, hogy a tanácsbirói állásról és a lelkészgyámintézeti választmányban viselt tagságról lemondását bejelentette s el nem titkolható meghatottsággel veszi tudomásul, hogy ezen lemondással az utolsó szála is elszakad azon köteléknek, mellyel ez a nagy ref. pap, a mi büszkeségünk és dicsekedésünk, a nagyszalontai egyházmegyéhez kapcsolva volt.

Nem teheti közgyülésünk, hogy — egy pillanatra legalább — meg ne állapodjék az igazi hüséggel megfutott fényes pálya végén s arra egy rövid visszapillantást ne vessen a bucsu percében.

Hivta a nép: eljött az ifju a gyülekezetbe, hirdette az igét alkalmas és alkalmatlan időben, szolgált nagynak és kicsinynek, gazdagnak és szegénynek egyaránt. Határoztak a vének: munkába állt a férfiu az egyházmegyén, dolgozott lelkével, szivével, verejtékével. Minél magasabbra emelte a bizalom, annál jobban égette a vágy: használni, minél többet használni azon ügynek, melynek szolgálatára elhivták. Mint pap, mint biró, mint esperes: fáradhatatlan a kötelesség teljesitésében, lelkiismeretes, pontos az igazgatásban, igazságos az itéetben és elnéző, könyörületes a gyönge tévedéseivel szemben. Legszentebb törekvése, legkedvesebb ideálja volt: anyaszentegyházának java, dicsősége; és ez oltár tüzére feltett mindent amit birt: férfi korának legszebb idejét, szellemének legdrágább kincseit, egész életének minden erejét . . . és amidőn hamvadóra vált a tüz, önként, keserüség nélkül adta át helyét másnak, az erősebbnek, most — pedig, mikor már alkonyra hajlott a nap, hiába marasztották, a nép, a vének: elment, hogy ne fájjon a szerető sziveknek, ha majd eljő az est, beáll az éjszaka.

És Széll Kálmán elküldte bucsu-levelét egyházme-

gyénkhez is, utolsó izenete is buzgó imádság: A minden kegyelemnek Istene szeresse ès áldja meg a mi szeretett egyházmegyénket . . . épitő munkásait és minden közhasznu intézkedéseit.

Dolgozott, dolgát végezvén távozott . . . és most imádkozik értünk!

Nem csoda, ha fàjóra nézzük szemünket, Széll Kálmán üres helyére tekintve . . .

De méltó a munkás a maga bérére!

Széll Kálmán fèlszázadnál tovább dolgozott; sok, nagy. fáradságos, de eredményekben gazdag munkát végzett, ő nyugodtan tekinthet vissza pályafutására, mi meg boldog megelégedéssel èlvezhetjük annak gyümölcseit. Méltó tehát arra, hogy elvegye a bért: életének alkonyán a pihenést, a jól megérdemelt nyugodalmat.

E megnyugtató tudat enyhitse az elválás szomoruságát!

A jók szeretete, az igazak becsülése s mindnyájunk őszinte tisztelete kiséri életének hátralévő utján.

Egyházmegyénk közgyülése amidőn hálás köszönettel adózik volt levéltárnokának, jegyzőjènek, tanácsbirájának, esperesének, gyámintézeti h. elnökének nagy kitartással és önfeláldozással végzett sok oldalu, eredményekben gazdag tevékenységéèrt: érdemeit jegyzőkönyvében megörökiti s áldáskivánságok között bucsuzik e szeretett és tisztelt vezérétől, tanácsadójától, Isten oltalmába ès szeretetébe ajánlja drága életét s hőn óhajtja, hogy lehessen a mai nemzedék előtt még hosszu ideig az igazi magyar reform. papnak utánzásra méltó s lelkesitő élő példánykèpe.

Közgyülèsünk Tisza István gróf egyházmegyei gondnok inditványára ezen bucsu levelet, mely mindnyájunk érzelmeit hiven fejezi ki, őszinte tiszteletének s állandó szeretetének jeléül Széll Kálmánhoz eljuttatja.

6. Széll Kálmán lemondását az egyházmegyei tanácsbiróságról és a lelkészgyámintézeti tagságról:

Engedve a kènyszerüségnek elfogadja egyházmegyénk közgyülése s ezzel kapcsolatban megbizza és

felhatalmazza az esperesi hivatalt, hogy az üresedésbe jött *lelkészi tanácsbiróság, lelkész gyámintézeti választmányi tagság,* — valamint a Fogarassy Bálint főjegyzővé történt megválasztása folyán megüresedett *lelkészi aljegyzőség betöltésére* a szükséges intézkedéseket tegye meg.

A szavazatbontó bizottság tagjaiul esperes elnöklete alatt a nagyszalontán lakó tanácsbirákat és jegyzőket azzal a felhivással küldi ki, hogy amennyiben egyik vagy másik állásra ujabb szavazás válik szükségessé, ennek elrendelését esperes által eszközöljék. Lelkészi tanácsbiróságra és aljegyzőségre a presbyteriumok, lelkészi gyámintézeti tagságra a gyámintézet tagjai adnak szavazatot.

7. Az egyházmegye valláserkölcsi és anyagi állapotáról esperes következő jelentést terjeszti be:

A)

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

A hozzám beérkezett adatok alapján a következőkben terjesztem be jelentésemet az egyházmegyénkben levő egyházközségeknek az 1913. évi valláserkölcsi és anyagi állapotáról.

I. Valláserkölcsi állapot.

A közönséges istenitisztelet gyakorlása átalában megnyugtató. 44 anyaegyházunkban, 3 leányegyházunkban (Németpereg, Szinte, Kisnyégerfalva) és 6 fiókegyházunkban (Körösjánosfalva, Magyarcséke, Kisháza, Tenkeszéplak, Bihardobros, Pécska) a hivek buzgón látogatják ugy vasárnap délelőtt, mint az ünnepnapokon a templomot, az imádságnak házát és figyelmesen hallgatják a szivet vigasztáló, a lelket a szeretetet örökkévaló atyjához emelő igének hirdetését.

Nagy ünnepeinken és vasárnap délelőtt mindenütt egyházi beszédet tartanak lelkészeink.

Vasárnap délután 31 anyaegyházunkban kátémagyarázatot, 5

egyházunkban (B.-sonkolyos, B.-sebes, Gyanta, Szemlak, Tamáshida) bibliamagyarázatot, 8 egyházunkban (Arad, Belényes, Kispereg, Magyarremete, Mezőbajj, Pankota, Sarkadkeresztur, Vadász) kátéés bibliamagyarázatot időszakonként felváltva, vegyesen tartanak.

Hétköznap reggelenként 27 anyaegyházunkban mindennap tartanak imádsággal istenitiszteletet. Tenkén, a hetivásár miatt hétfőn nem tartanak, de a többi köznapokon megtartják imádsággal az istenitiszteletet. Köröstárkányban és Várasfenesen minden héten szerdán és szombaton megtartják imádsággal a köznapi istentisztelet. B.-sonkolyoson, B.-ujlakon, Bélzerénden, B.-sebesen, Csermőn, Erdőgyarakon, Feketetóton, Gyantán, Gyorokon, Körösszakálban, Magyarremetén, Pankotán, bünbánati héten délelőtt és délután is tartanak imádsággal köznapi istentisztelet. Ugyanigy járnak el Körösjánosfalva fiókegyházban és Kisnyégerfalva leányegyházban Körösszegpátiban csak pénteken délelőtt tartanak köznap reggeli istentiszteletet.

Hétköznap délután csak Nagyszalontán tartanak imádsággal istentiszteletet.

A téli köznapokon általában advent első hetétől, vagy március 15-ig, vagy virágvasárnapig hetenként egyszer 23 anyaegyházunkban biblia magyarázatot tartanak lelkészeink. Nem tartanak a következő egyházakban: Belényes, Bélzerénd, B.-sebes Csermő, Feketetót, Geszt, Gyanta, Gyorok, Kis-pereg, K.-tárkány, Magyarhomorog, M.-remete, Nagyzerénd, Pankota, Radnalippa, S.-keresztur, Szemlak, Szentleányfalva, Tamáshida, Vadász.

A vallásos élet fokozására a téli hónapokban felolvasásokat tartottak 7 egyházunkban (Ágya, Arad, B.-Böszörmény, B.-Ugra, F.-Gyarmat, M.-Homorog és N.-Szalonta.) Jótékonyegylet van két egyházban (Csermő, R.-Lippa) Egyházi énekkar müködik 6 egyházunkban (Biharugra, Erdőgyarak, K.-Apáti, Okány, Sarkad, Tenke) Vallásos irányu lapokat, legtöbb helyen a „Téli ujságot“ és a „vasárnapot“ járatták és járatják mind a 44 anyaegyházunkban.

33 egyházunkban a növendékeket a konfirmatióra a lelkèszek készitik elő, 22 egyházunkban a tanitók, de a lelkészek felügyetete alatt. Kevés kivétellel mindenütt a 12 éves gyermekeket konfirmálták. A konfirmálás a legtöbb helyen az iskolai év végén, vagy

Aldozócsütörtökön, vagy Pünkösd előtti vasárnapon tartották meg.

Az urvacsorával élők átlaga egy-egy alkalomma 6430 volt, 714-el több, mint az 1912. évben.

A betegeknek az urvacsorát 28 egyházban csak a rendes urvacsora osztáskor szolgáltatták ki, 21 egyházban pedig bármikor ha azt kérték.

Nazarénusok voltak 17 egyházban 353.

Baptisták voltak 23 egyházban 383.

Felekezetnélküliek voltak 17 egyházban 465.

Feltünő, hogy Gyantán 100 a felekezetnélküliek száma, Vadászon pedig 200 nazarénus van kimutatva.

Az egyházi szertartást mellőzték: keresztelés alkalmával 58 esetben, esketés alkalmával 133 esetben, temetés alkalmával 10 esetben.

A visszás házasok száma 9 egyházban 37-nek van kimutatva. A vadházasok száma 30 egyházban 199 volt.

A szegényekről legtöbb egyházunkban gondoskodtak. Elhagyott szegényeknek kiosztottak 593 koronát. A szegény iskolás gyermekeket 280 koronára rugó ruhasegéllyel látták el. A szegény iskolás gyermekeknek 455 K 19 f. értékü tankönyvet adtak.

A kegyes adományokat a hozzám beérkezett jelentések a következőkben mutatják ki:

ÁGYA.

Az urasztalát kenyérrel elláták többen	.	12·— K
Urasztalához bort adtak: Hevesi András		7·— „
Gali Sándor	.	8·40 „
Perselypénz a szegény alapitványnak	.	47·11 „
Iskolák fütésére kisjenői fatermelő társaság		196·— „
	összesen	270·51 K

SZINTE.

Egyháznak adatt: Fogarassy Bálint	.	10·—K
Szösz Pál	. .	10·— „
Perselypénz szegény-alapra	. .	14·— „
	Átvitel	34.— K

Áthozat	34.—K
Kisjenői főhercegi uradalom 2 öl fa .	50·— „
Templomalapra Rédey Károly . .	5·— „
Urasztalához kenyeret Szabó János gondnok adott	6·— „
összesen	95·—K

ANT.

Orgonára: Pap Lajos	5·—K
Simon Lajos	2·— „
Nagy Kolozsváry István . .	5·— „
Szántó Ferenczné . .	10·— „
özv. N. Kovács Ferenczné .	10.— „
összesen:	32·— K

ARAD.

Egyházfenntartási alapra, aranykönyv .	266·—K
Szegény-alapra	50.— „
Gáji perselyalapra	86·92 „
Urvacsorára	48·— „
Pénzintézetektől	300·— „
Uj templomalapra	137·— „
Perselypénz	535·96 „
Gál Ferencz hagyatékából . . .	1792·50 „
összesen	3216·38 K

ÁRPÁD.

Hitelszövetkezet jutalomkönyvekre . .	10·—K
Bleyer Manó bérlő szegény-alapra . .	20— „
összesen	30— „

BELENYES.

Konfirmált növendékek . . .	75.—K

Áthozat	75.— K
Belényesi népbank	100.— „
Fényes Ákos	3.— „
Mary Tivadarné	4.— „
Németh József	5.— „
Erdei Ferencz	20.— „
Urasztalára többen	42.— „
Perselypénz	97.04 „
Báljövedelem	262.50 „
összesen:	608.54 „

BELÉNYESSONKOLYOS

Perselypénz	7.24 K
Urasztalára Kalas Ferencz és nejee	5.— „
Fenesi Péter	5.— „
Kovács Mihályné	2.— „
összesen:	19.24 K

KÖRÖSJÁNOSFALVA.

Perselypénz	14.42 K
Urvacsorához kenyeret a presbyterek adtak	6.— „
összesen	20.42 K

MAGYARCSÉKE.

Dr. Halász Elemér gyüjtése	263.94 K
Egyházi bál jövedelme	137.82 „
Sivó Sándor	2.— „
Perselypénz	11.55 „
összesen	415.31 K

BELÉNYESUJLAK

Urvacsorához többen	12·— K
Gergely János amerikai lakos . .	7·— „
Katona Mihály gymn. ig. . . .	5·— „
Perselypénz	45·23 „
összesen	69·23 K

BÉLZERÉND.

Perselypénz	9·79 K
Urvacsorához többen kenyeret adtak, értékét nem tüntették ki.	

BEREKBÖSZÖRMÉNY.

Perselypénz	130·09 K
Névtelen idős nő	10·— „
Névtelen urasztali teritőt adott . .	20·— „
Pekánovics Imre jutalomkönyvekre . .	21·— „
Községi segély iskolák részére . .	400·— „
Puskás Erzsébet urvacsorához kenyér és bor	20·— „
Katona Sándor urvacsorához bort . .	6·— „
összesen	607·09 K

BIHARUGRA.

Petrócki Sándor	20·— K
Hitelszövetkezet	20·— „
Énekkar és mükedvelői társaság . .	395·73 „
özv. Bálint Mihályné	50·— „
özv. Bai Józsefné	100·— „
összesen	585·73 K

BOROSSEBES.

Perselypénz	97·75 K
Szabó József lelkész	20·— „
Szabó Lajos	5·— „
id. Patkó György	200·— „
Bukovszki Péter	2·— „
átvitel	324.75 K

Áthozat	234·— K
Todorovics Gyuláné	2·— „
Urasztalához kenyeret és bort többen .	16·— „
összesen	342·75 K

CSERMŐ.

Urasztalához bort Szitha István . .	7·20 K
„ többen kenyeret . . .	3·— „
összesen	10·20 K

ERDŐGYARAK.

Hitelszövetkezet népiskolai könyvtárra .	200·— K
Sánta-alap szegény gyermekeknek ruhára	45·— „
Fogyasztási szövetkezet	50·— „
Szegény-alapra Fónagy Mihály . .	20·— „
Orgonára Berényi István . . .	6·24 K
„ Sós Lajos	5.— „
„ Fogyasztási szövetkezet . .	120·— „
„ Báli bevétel	233·20 „
Perselypénz	48·04 „
Bereczki Pál egyházfentartási alapra .	20·— „
Urasztalához kenyeret többen . . .	12·— „
összesen	759·48 K

FEKETEGYARMAT.

Orgonára Nagy Lajos jegyző . . .	10·— K
„ Egy magát megnevezni nem akaró	20·— „
összesen	30·— K

FEKETETÓT.

Urasztalához kenyeret adott Molnár Gáborné	12·— K
„ bort adott Bindácz József .	9·— „
Szilinger Rózsika ursztali teritőt . .	5·— „
Bál jövedelme templomalapra , , .	207·74 „
Amerikaiak gyüjtése templomalapra .	110·— „
Perselypénz	28·59 „
összesen	372·33 K

GESZT.

Gróf Tisza Istvánné kegyelmes asszony vizsgai jutalomtárgyak	100·— K
Ugyanő urasztalához kenyeret és bort adott egész évben	50·— „
Fogyasztási szövetkezet iskolaépitésre .	400·— „
Hitelszövetkezetet iskolaépitésre . .	250·— „
Fischer András r. kath. isk. épitésre .	10·— „
Biró Mihály saját alapja pótlására .	26·22 „
Birságpénz óvoda és szegény-alapra	5·80 „
Pompaharangozáskor felülfizetések .	41·— „
Bál jövedelme	84·60 „
özv. Hajdu Józsefné hagyománya . .	40·— „
Özv. Biró Ferenczné	100·— „
Perselypénz	74·65 „
Esketési perselypénz	20·— „
összesen	1202.27 K

GYANTA.

Orgonaalapra amerikába költözöttek .	100·— K
Urvacsorához bort Biró Istvánné . .	5.— „
Köteles F. Mihály .	10·— „
Urvacsorához kenyeret adtak többen .	10·— „
Köteles m. János urasztalai teritőt adott	20·— „
összesen	145.— K

KISHÁZA.

Adakozás nem történt.

TENKESZÉPLAK.

Adakozás nem történt.

BIHARDOBROS.

Adakozás nem történt.

GYOROK.

Perselypénz	66·42 K
Urvacsorához kenyeret és bort többen .	24·— „
összesen	90.42 K

KISPEREG.

Adakozás nem történt.

NÉMETPEREG.

Adakozás nem történt.

PÉCSKA.

A kisperegi egyház gyüjtése . .	20·— K
Pécskai gyüjtés	88·— „
Szemlaki egyház gyüjtése . . .	8·70 „
Perselypénz	11·61 „
összesen	128·31 K

KOMÁDI.

Perselypénz	47·62 K
Komádi-i takarékpénztár iskolai jutalmakra	80·— „
Szegény gyermekeknek ruhára névtelen	15·— „
Szegény gyermekeknek ruhára névtelen	5·— „
Kajcsa László jegyző szegény gyermekeknek ruhára	100·— „
T. Nagy Gyula szegény gyermekeknek ruhára	38·— „
Szabó Bálint szegény gyermekeknek ruhára	20·— „
R. Farkas Mihály és neje urasztali korsó	3·— „
Özv. B. Nagy Lajosné urasztali teritő s 2 kendő	8·— „
Urasztalához kenyeret Hevesi Gergely .	8·— „
Urasztalához bort T. Nagy István .	16·— „
összesen	340·62 K

KÖRÖSNAGYHARSÁNY.

Hitelszövetkezet iskola épitésre . .	100·— K
Sz. Nagy Mihályné egyháznak . .	10·— „
Bittó Imréné	2·— „
Magát megnevezni nem akaró . .	15·— „
Perselypénz	131·84 „
Máté Kálmán 2. db. fogy. szöv. részvény	20·— „
összesen	278·84 K

KÖRÖSSZAKAL.

Balogh Imre	0·40 K
Hitelszövetkezet toronyórára . .	5·— „
Perselypénz	17·15 „
Urvacsorához kenyér és bor . .	25·— „
Réty László templomi kirakó táblák átfestése	5·— „
összesen	52·55 K

KÖRÖSSZEGAPÁTI.

Persely-pénz	26·61 K
Urvacsorai kenyér	15·— „
összesen	31·61 K

KÖRÖSTÁRKÁNY.

Urvacsorához kenyeret és bort többen	15·— K
Perselypénz	205·55 „
összesen	220·55 K

KISNYÉGERFALVA.

Perselypénz	5·— K
Sós János amerikai egyháztag . .	20·— „
Urasztalához bor és kenyér . . .	6·— „
összesen	41·— K

KÖTEGYÁN.

Sarkadvidéki takarékpénztár . .	30·— K
Sarkadi gazdasági takarékpénztár . .	20·— „
Perselypénz	12·69 „
Beliczey Tiborné urvacsorához bort .	15·— „
Fogyasztási szövetkezet urvacsorához lisztet és bort	18·36 „
összesen	96·05 K

MAGYARHOMOROG.

Urvascorához kenyeret a hivek adtak értéke nincs feltüntetve.

MAGYARREMETE.

Urvacsorához kenyeret Szabó Jánosné	2·— K
Kovács Lászlóné	2·— „
ávitel	4·—K

áthozat	4·— K
Urvacsorához bort Hermann Mózes tanitó	4·— „
Szabó András malomhoz fát adott .	10·— „
Pécsi Mihály templom javára . .	1·— „
Sipos János templom javára . .	2·— „
Szabó Andrásné templom javára . .	4·— „
Perselypénz	18·50 „
összesen	43·50 K

MEZŐBAJJ.

Adakozás nem történt.

MEZŐGYÁN.

Urvacsorához kenyeret Oláh Bálintné és ifj. Tenkeiné adtak . . . . . értéke nincs feltüntetve.

MEZŐSAS.

Klein Sámuel alapra	22·— K
Harang-alapra többen	29·— „
Hajdu L. kenyér	4·— „
Perselypénz	5·72 „
összesen	60·72 K

Perselypénz NAGYSZALONTA.	634·34 K
Uj templomra öten	700·— „
Templom fentartására Szatmári Mihály és neje	500·— „
Temetésre járó gyermekeknek ruhára többen	113·— „
Szegény gyermekeknek ruhára többen .	123·01 „
Hagyomány közszükségre . . .	60·— „
Urvacsorához többen	125·— „
összesen	2255·35 K

Ezeken kivül a következő alapok kamatjai:

Városi-alap kamatja	1500·— „
Ercsey-alap kamatja	600·— „
Lovassy-alap kamatja	250·— „
összesen	2350.— K

NAGYZERÉND.

Perselypénz	23·53 K
Fazekas Imre urvacsorához bort . .	10·— „
összesen	33·53 K

OKÁNY.

Adakozás nem történt.

PANKOTA.

Pankotai népbank	40·— K
Földvári Géza	10·— „
Finta János	10·— „
Vida Pál	10·— „
Szentendrey Béla	10·— „
összesen	80·— K

RADNALIPPA.

Urvacsorához kenyeret Lévai Venczelné .	6·— K
Urvacsorához bort Lengyel Imréné . .	6·— „
Templomra Józsefnapi társaság . . .	8·02 „
Perselypénz	49·17 „
Gusztáv Adolf egylet	116·60 „
Konfirmandusok	6.50 „
Id. Földvári Sándor	15·— „
Ifj. Földvári Sándor	5·— „
Özv Korics Pálné	20·— „
Farkas Pálné	4·— „
Szakács Györgyné	2·20 K
Lengyel Imréné függönyökre . . .	15·— „
Soborsini hivek urasztali edényekre . .	180.08 „
Szepessi Béláné urasztali teritő . . .	120·— „
összesen	553·57 K

SARKAD.

Szegény és árva-alapra ujévi perselypénz .	4·72 K
átvitel	4·72 K

	áthozat	4·72 K
	Gazdasági takpénztár	250·— „
	Sarkadvidéki „	150·— „
	Varga Péter . .	30·— „
	3 egyház takarékmagtár	420·— „
	Konfirmált növendékek	18·38 „
	Háznál urvacsorakor többen	11·32 „
	Magát megnevezni nem akaró	100.— „
	„ „ „ „	20·— „
	Pallag Erzsébet . .	4·— „
Orgonaalapra	Buzi András . . .	2·— „
	L. Kis Gáborné . .	5·— „
	Balog Ambrus lelkész .	200·— „
	Balog Ambrusné Nagy Emma ·	50·— „
	Balog Andor s. lelkész .	5.0— „
	Bór Áron . . .	47·02 „
	Bankett tiszta jövedelme .	98·— „
	Bál jövedelme . . .	174·10 „
	Perselypénz orgonahangversenykor	72·22 „
	Varga Gábor kurátor gyüjtése	41·40 „
	Schötter Dániel igazgató tanitó	40·— „
	Maár János . . .	8·— „
	Egy magát megnevezni nem akaró	100.— „
	Népünnep jövedelme . .	382·53 „
	Besorozott ifjak . . .	50·— „
	Egy magát megnevezni nem akaró	25·— „
	Falussy Ágnes tanitónő .	10·— „
	Pallag Erzsébet . . .	6·— „
	Szabó Lajos épitő . .	100.— „
Gróf Almássy	Dénesné szegény gyermekeknek ruhára, könyvre	160·— „
	összesen :	2629·69 K

SARKADKERESZTUR.

Adakozás nem történt.

SZEMLAK.

Adakozás nem történt.

SZENTLEÁNYFALVA.

Urvacsorához kenyeret és bort többen . 27·— „
Épitkezéshez Neuman aradi cég 100 kocsi salakot 400.— „
összesen 427·— K

TAMÁSHIDA.

Unghvári Gyula és társai . . . 401·— „

TENKE.

Urasztalához kenyeret és bort többen . 74·— K
Szegény-alapra dr. Sebes Lajosné . . 10·— „
„ Ifj. M. Köteles Sándor . 5·— „
„ Tusi István és neje Amerikából 10·— „
„ Szatmári árvizkárosultak gyüjtés 10·— „
„ Bunyaszegszárdi templomra gyüjtés . . . . . 6·— „
összesen: 115·— K

VADÁSZ.

Orgonára öt adakozó . . . . 43·60 K
Urasztalához többen kenyeret és bort adtak értéke nincs feltüntetve.

VÁRASFENES.

Dr. Schvimmer Márton szegény-alapra . 10·— „
Urvacsorához kenyeret és bort többen . 40— „
Perselypénz . . . . . 97·07 „
összesen: 147.07 K

ZSADÁNY.

Mester Attila orvos árvaházi alapra . 35·— K
Orgonaalapra szövetkezeti bank . . 200·— „
„ Mükedvelő társaság . . 82·— „
Tóth János „Egyházfentartási alapra“ . 5·— „
Juhász József . . . . . 100·— „
Iskolás gyermekek mükedvelője . . 80·— „
összesen 502·— K

Beregszászi László urvacsorához 20 liter bort, értéke nincs feltüntetve.

És igy a kegyes adományok összege :

Az egyházaknak :	14772·98 K
Iskoláknak :	1966·— „
Szegényeknek :	301·48 „
összesen :	17040·46 K

Más jótékony célokkal szemben 1584·44 K összegre rugó adakozást gyakoroltak egyházaink.

II. Anyagi élet és igazgatás.

A presbyteriumok 44 anyaegyházunkban, 3 leány- és 6 fiókegyházunkban törvényeink rendelkezései szerint vannak szervezve.

Erdőhegy a lelkész betegsége miatt nem küldhette be kimutatását sem az anyaegyházról, sem a hozzá beosztott Megyesegyháza és Simánd fikétegyházakról.

A presbyterium üléseiről felvett jegyzőkönyveket az egyházi jegyzők vezetik. Csermőn, Magyarremetén és Várasfenesen maguk a lelkészek kénytelenek vezetni, mer a jegyzőkönyvek vezetésére rajtuk kivül más alkalmas egyén nincsen.

Anyakönyveink a jelentést tevő 44 anyaegyházunkban rendben vannak. Áttérőkről és kitérőkről külön vezetett anyakönyv nincsen: Feketetóton, Gyantán, Gyorokon, Körösszegapátiban, Magyarhomorogon, Sarkadkereszturon.

Körleveles jegyzőkönyv, lelkészi napló, vagy iktató és postakönyv a jelentés szerint anyaegyházunkban mindenütt van.

Az egyházak ingatlanai telekkönyvezve vannak Körösszegapátiban a leányiskola telke még nincsen a egyház nevén. Köröstárkányban a telekkönyvezés most van folyamatban.

A gondnoki számadásokat a presbyteriumok átvizsgálták és számvevőszék felülvizsgálata alá bocsátották. Ezen számadásokról számvevőszékünk külön teszi meg jelentését. Erdőhegy a lelkész betegsége miatt az 1913. évi gondnoki számadást nem készitette el.

A gondnoki számadások eredménye a jelentések szerint a következő :

Bevétel: . . . . . 378126·89 K
Kiadás: . . . . . 349472·37 „
Maradvány: . . . . . 28654·52 K

Körösszegapáti 69·54 K. hiánnyal zárt a helyett hogy bevételbe tette volna a kölcsönt, amiből a tulkiadását fedezte s az egyház tartozását külön tüntette volna fel.

Egyházaink összes követelése: 82828·81 K
Egyházaink összes adósága: 351445·78 K

Egyházaink adósága legnagyobb részt törlesztéses kölcsön vagy tőkesegély 5—6%-os kamat mellett. Csak a rövid lejáratu kölcsönök után fizettek néhol 7—8%-os kamatot.

Az egyházi adók jelentékeny részben befolytak, ahol sok volt a hátralék, egyházi törvényünk I-5. §-a szerint a közigazgatási hatóságok megkeresése utján igyekeztek behajtani azokat.

Az alapok értéke következőleg van kitüntetve:

Ágya	17328·11
Szinte	6218·19
Ant	—
Arad	29171·28
Árpád	17542·59
Belényes	1217·80
B. Sonkolyos	5845·70
K. Jánosfalva	1387·01
B.ujlak	1090·—
Bélzerénd	54·52
B.-böszörmény	5833·23
Biharugra	—
Borossebes	6317·60
Csermő	241·17
Erdőgyarak	13400·95
Feketegyarmat	12648·41
Feketetót	7263.18
Geszt	1592·44
Gyanta	10748·53
Kisháza	390·—
Tenkeszéplak	394·50
B.dobrosd	561·85
Gyorok	1876·42
Kispereg	5913·12
Németpereg	6678·85
Komádi	13154·87
Kunharsány	2025·14
Átvitel:	168895·46

Áthozat	168895·46
K.szakál	2264·26
K. apáti	9304·46
K. tárkány	2027·35
*K*isnyégerfalva	24.—
*K*ötegyán	952·80
Magyarhomorog	412·48
Magyarremete	891·16
Mezőbajj	2819·36
Mezőgyán	9905.21
Mezősas	7100.26
Nagyszalonta	79363·77
Nagyzerénd	2583·09
Okáuy	145649
Pankota	1169·40
Radnalippa	13610·91
Sarkad	49022·82
S. keresztur	647·63
Szemlak	18491·09
Szentleányfalva	690·19
Tamáshida	4578·34
Tenke	44959·65
Vadász	2899·02
Várasfenes	3273·66
Zsadány	5556·91
összesen	442899·60 *K*

Az állami adókat egyházaink kifizették. Hátralék volt: Kisperegen 325 *K*. jogtalanul kirótt adó. *K*örösszegapátiban 189 *K*. *K*isnyégerfalván 20 ,Tamáshidán 124 K, ármentesitési adó.

A hivatalos földek után az adót legtöbb helyen az egyház fizeti, de Feketetóton, Németperegen, Geszten, Komádiban, Sarkadon részben a belhivatalnokok is fizetnek állami adót.

Templomaink legtöbb egyházunkban jókarban vannak. Belényesujlakon repedezett, Bélzerénden, Feketetóton, Kisnyégerfalván, Sarkadkereszturon és Vadászon javitásra várnak.

A lelkészi lakások is általában jók. Javitásra várnak Belényesen, Gyorokon, Radnalippán és Tenkén. Rosszak gyanánt vannak jelezve Körösszegapátiban, Köröstárkányban, Nagyzerénden és Zsadányban.

Iskoláink jókarban vannak, csak Körösszegapátiban rossz a fiuiskola.

Egyházi épületeink a Fonciere biztositó intézetnél vannak biztositva.

Csak Németpereg biztositott az első magyar általános biztositó intézetnél 2000 K. érték után biztositási dija 20 K. volt, mig Körösszakál a Fonciere-nél 4000 K. után 5·86 K.-t fizetett.

Egyházaink épületeinek biztositott értéke 1053229 K. volt, mely után összesen 1672·12 K.-t fizettünk.

Az épületek fentartására és az uj épitkezésekre forditott összegeket a kövelkező kimutatásban közlöm:

	Uj épit	ép. fentart.
Ágya	—	931·70
Szinte	—	91·65
Ant	—	991·92
Arad	670·—	—
Arpád	18300·—	247·79
Belényes	—	500·—
B. sonkolyos	—	183·03
K. jánosfalva	—	70·29
B. ujlak	—	123·88
Bélzerénd	—	139·78
B. böszörmény	—	836·40
B. ugra	—	205·12
B. sebes	—	531·62
Csermő	—	130·04
Erdőgyarak	—	932·18
Feketegyarmat	167·28	359·31
Feketetót	—	115·82
Geszt	16000·—	358·09
Gyanta	—	242·—
Kisháza	—	30·—
Tenkeszèplak	—	30·—
Gyorok	—	237·06
Kispereg	100·—	114·—
Németpereg	—	98·18
Komádi	1984·96	1615·87
K.-harsány	1350·90	365·31
K. szakál	—	1317·77
K. apáti	—	262·83
K. tárkány	—	600·—
Kny. falva	—	280·—
átvitel	38573·14	11941·64

áthozat	38573·14	11941·64
Kötegyán	1077·11	853·01
M.-Homorog	—	—
Magyarremete	—	50·—
Mezőbajj	5139·—	1084·98
Mezőgyán	—	471·54
Mezősas	—	538·57
Nagyszalonta	—	6971·71
Nagyzerénd	—	540·36
Okány	140·30	8·18
Pankota	—	720·—
Rapnalippa	—	55·16
Sarkad	—	11662·76
S keresztur	—	372·92
Szemlak	—	294·86
Sz.-Leányfalva	—	282·52
Tamáshida	—	247·68
Tenke	8870·—	955·14
Vadász	226·92	550·—
Várasfenes	—	362·05
Zsadány	200·—	550·—
összesen	54226·47	38513·08

III. Népiskolai adatok.

Tanköteles 6-12 év	fiu :	5824	leány :	5566	összes	11390
Isk. jár :	„	5369	„	5070	„	10439
Iskolát elhagyta	„	176	„	178	„	354
Iskolázatlan	„	279	„	318	„	597

Ha az iskolát idő előtt elhagyatottakat is az iskolába járók közzé számitjuk: a mindennapi iskolába járt atankötelesek 94·78 %-a. Ez a mult évi 93·64%-hoz képestaz iskolába járók 1·12%-kal való növekedését mutatja.

Iskolába soha sem járt a tankötelesek 5·22%a, mely a tavalyi 6·36%-hoz képest 1·14% apadást mutat.

Tanköteles 13-15 évig	fiu :	1923	leány :	1893	összes:	3816
Iskolába jár	„	1374	„	1230	„	2604
Iskolába nem jár	„	549	„	663	„	1212

*K*özségi iskolák vannak Okányban és Anton a leányiskola. Részben Aradon is.

Állami iskolák vannak: Aradon, Belényesen, Sonkolyoson,

Jánosfalván, Magyarcsékén, Csermőn, Feketetóton, Gyantáu, Kisházán, Tenkeszéplakon, Pécskán, Körösszakálban. Magyarremetén, Radnalippán és Szentleányfalván.

Magániskola (a fatermelő ipar társulaté) Bihardobrosdon.

Felekezeti református iskolák vannak: Anton a fiuiskola, Ágya, Szinte, B. ujlak, Bélzerénd, B. ugra, Borossebes, Erdőgyarak Feekegyarmat, Geszt, Gyorok, Kispereg, Németpereg, Komádi, Körösnagyharsány, Körösszegapáti Köröstárkány, Kisnyégerfalva Kötegyán, Magyarkomorog, Mezőbajj, Mezőgyán, Mezősas, Nagyszalonta, Nagyzerénd, Pankota, Sarkad, Sarkadkeresztur, Szemlak, Tamáshida, Tenke Vadász, Várasfenes és Zsadány egyházközségeinkben.

Kisnyégerfalván a tanitó önkéntesi évét most tölti el, a pályázat többszöri meghirdetése után sem kaptak helyettes tanitót.

Fclekezeti jellegü iskoláinkban mindenütt fel van állitva az I—VI-ik osztály, csak Köröstárkányban nincsen sem a fiu, sem a leányiskolában VI. osztály,

Konfirmáltak száma: fiu: 716, leány 761, összesen 1477.

Kézikönyvül református felekezeti iskoláinkban mindenütt az egyházkerület kiadványait használják és a tantervet megtartották.

Iskoláink felszerelése mindenütt megfelelőnek van feltüntetve, csak Sarkadkereszturon van hiányosnak kimutatva.

A más iskolába járó református gyermekek vallástanitásáról ott, ahol arra szükség van, iskolafentartó egyházaink tőlük telhetőleg gondoskodni igyekeztek.

Szomoru jelenség gyanánt kénytelen vagyok felemliteni, hogy Pankotán reformátns felekezeti jellegü iskoľánkba 4 fiu, és 1 leány, összesen 5 gyermek jár fel, a többi az állami iskolába jár.

IV. Népmozgalmi adatok.

Megkeresztelt törvényes	fi	1462	nő	1380	összes	2842
„ törvénytelen	„	133	„	125	„	258
Hozzánk áttért	„	16	„	15	„	31
Szaporodás alapja.	fi	1611	„	1520	összes:	3131
Meghalt	fi	1107	nő	994	összes:	2101
Kitért	„	15	„	25	„	40

Fel. n. lett	„ 33	„ 26	„ 39
Fogyás alapja	fi 1135	nő 1045	összesen: 2180
Szaporulat	fi 476	nő 485	összesen: 961

A törvénytelen szülöltek száma az összes szülöttek számának 8·32%-a, mi a mult évi 5·80%-nál 2·52%-al kedvezőtlenebb.

Az egyházunkba való belépés és az abból való kilépés következtében a férfiaknál nyereségünk van 1, de a nőknél veszteségünk 10.

A keresztelést mellőzték 58 esetben, mely a 3100 szülötthöz viszonyitva 1·87%-ot mutat, mely a mult évi 159 %-hoz képest 0·28%-kal kedvezőtlenebb.

Az esketést mellőzték 133 esetben, mely a megesküdtek számához 777-hez viszonyitva 17·12%-kot mutat, mi a mult évi 16·82%-hoz képest 0·30%-kal kedvezőtlenebb.

A temetést mellőzték 10 esetben, mely 994 szertartással eltemetettekhez viszonyitva 1·00%-ot teszem. Ugyanigy volt az előző 1912. évben is.

	Megesküdött tiszta	587 pár.
	vegyes	190 „
	összesen	777 pár
A vegyes házasok közül megegyezett javunkra		51 pár
„ „ „ „	kárunkra	10 „
	nem egyezett	129 „
	összesen	190 pár
Népesség az 1913. év dec. 31-én	fi	46896
	nő	46510
	összesen	93406
Szórványokban	fi	2246
	nő	2309
	összesen	4555
Anyaegyházakban		93406
Szórványokban		4555
	összesen:	97976

E népességben Erdőhegy és szórványainak száma nincsen benne.

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés! Ezekben próbáltam meg főbb vonásokban feltüntetni egyházmegyénk egyházainak

valláserkölcsi és anyagi állapotát. Kimutatásom most sem teljes, mert Erdőhegyről a lelkész szomoru betegsége miatt a szükséges adatokat nem kaphattam meg.

Tisztelettel kérem egyházmegyénk közgyülését, hogy a felsorolt adományokat és hagyományokat tudomásul venni s a buzgó és áldozatra kész adakozóknak hálás köszönetünket jegyzőkönyvünkben is kifejezni méltóztassék.

Mély tisztelettel vagyok:

Sarkad, 1914. március hó 31-én.

BALOG AMBRUS
esperes.

Ezen jelentést, melyet esperes nagy gonddal és körültekintéssel állitott össze s benne egyhazaink valláserkölcsi állapotát, anyagi életèt és igazgatásàt, nèpiskolai és népmozgalmai adatait könnyen áttekinthető csoportositással hiven tünteti fel, egyházmegyénk közgyülése, mivel azt minden alkotó tagja kellő időben megkapta, felolvasottnak tekinti, tudomásul veszi: ahol szükséges, észrevételeivel, utasitásaival kiséri s jegyzőkönyvèben közzètenni rendeli.

Örömmel veszi tudomásul közgyülésünk, hogy a valláserkölcsi élet külső megnyilvánulása általában megnyugtató, jól esik az az értesités, hogy a hivek buzgón látogatják a templomot, az imádságnak házát és figyelmesen hallgatják a szivet vigasztaló, a lelket, a szeretetet örökkévaló atyjához emelő igének hirdetését.

Felhivja az egyházak lelkészeit, ahol hétköznap egyáltalában nincs bibliamagyarázat, hogy a lehetőség szerint vegyék gyakorlatba, legalább a téli időszakban, a bibliamagyarázást csak igy nem terhelheli őket e tekintetben mulasztás.

A szektáriusok jelentkezése, *Gyantán, Vadászon* feltünő nagy száma (100—200) komoly intésül szolgál egyházunk őrállóinak, elsősorban a lelkészeknek a belmissiói munkálkodás és a lelkipásztori gondozás hathatósabb gyakorlására, de a presbytereket is felhivja,

hogy siessenek a lelkészek segitségére, egyesült erővel védelmezzék meg egyházunk jogos érdekeit.

A feketetóti, gyantai, gyoroki, körösszegapáti, m.-homogi s.-kereszturi egyházakat utoljára figyelmezteti, hogy az áttértek és kitértek anyakönyvét f. évi julius hó 1-ig szerezzék be, vonakodásukkal, vagy mulasztásukkal ne kényszeritsék közgyülésünket szigorubb eljárás foganatositására.

Felhivja és kötelezi az illető presbytériumokat, hogy *Körösszegapátiban* a leányiskola telkét az egyház nevére telekkönyveztessék, a számadást pontosabban állitsák össze s egyuttal igazolják az esperesi hivatalnál, hogy miből adták ki azt a 69 kor. 54 fillért, mellyel számadásukban a kiadás több, mint a bevétel; az állami adót rendesen fizessék, a fiuiskolát hozassák jó karba.

Erdőhegyről a lelkész betegsége miatt elmaradt számadást sürgősen készitsék el s terjesszék be:

Kisnyégerfalván, Tamáshidán a közadók lerovásáról.

Belényesujlakon, Bélzerénden, Feketetóton, Kisnyégerfalván, Sarkadkereszturon, Vadászon a templomoknak.

Belényesen, Gyorokon, Rudnalippán, Tenkén, ugyszintén *Körösszegapátiban, Köröstárkányban, Nagyzerénaen és Zsadányban* a lelkészi lakásoknak kijavitásáról, illetőleg ujaknak épitéséről gondoskodjanak.

Köröstárkányban a VI. osztályt már az 1914|5. iskolai évben vezessék be s erről f. évi október hó 1-ig az esperesi hivatalnak jelelentést tegyenek.

Sarkadkereszturon az iskola felszerelésének hiányosságát szüntessék meg.

Pankotán minden erejükkel oda hassanak, hogy hiveink gyermekeiket a refom. iskolába irassák be, ezáltal elejét vegyék az iskola elnéptelenedésének s ebből eredő megszünésének, az esperesi hivatalhoz sürgősen jelentést tegyenek arról, ki vagy mi az oka annak,

hogy a f. iskolai évben csak négy fiu és egy leány jár az odavaló ref. iskolába.

A minden rendü és rangu kegyes adakozók buzgó áldozatkészségéről hálás köszönettel veszen tudomást közgyülésünk s a következők neveit külön is beiktatja jegyzőkönyvébe.

Aradon: Többen egyházfenntartási alapra 266 K. pénzintézetek 300 K. templomba járók perselypénze 535·96 K. Gál Ferenc hagyománya 1792·50 kor.

Magyarcsékén: Halász Elemér dr. főszolgabiró gyüjtése 263·94 kor.

Berekböszörményben: Község segélye iskolák részére 400 kor.

Biharugrán: Énekkar és mükedvelői társaság 395.73 k.

Borossebesen: Id. Patkó György 200 kor.

Erdőgyarakon: hitelszövetkezet népiskolai könyvtárra 200 kor.

Geszten: fogyasztási szövetkezet 400 k. hitelszövetkezet 250 kor.

Köröstárkányban: templomba járók perselypénze 205·55 kor.

Nagyszalontán: templomba járók perselypénze 634·34 kor., öten uj templomra 700 kor. Szathmáry Mihály és neje templom fentartására 500 kor.

Sarkadon: Gazdasági Takarékpénztár 250 K. A háromegyház takarékmagtár 420 kor. szegény- árvaalapra, Balog Ambrus esperes-lelkész 200 kor. orgona-alapra.

Szentleányfalván: Neumann aradi cég épitkezéshez anyag 400 kor.

Tamáshidán: Ungváry Gyula és társai 401 kor.

Zsadányban: Szövetkezeti bank orgona-alapra 200 kor.

Végül felkéri közgyülésünk esperesét, hogy a vallaserkölcsi élet ápolására serkentő, áldozatkézségre buzditó, általában hiveinkre épitőleg ható szép és tartalmas jelentését a leány- és fiókegyházakhoz is juttassa el.

8. szám. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről:

B)

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyènek legközelebbi közgyülése óta a következő fontosabb intèzkedéseket tettem, melyekről midőn jelentésemet beterjesztem, azoknak jóváhagyását remélem és kérem.

1. 1078-1913. sz. a. szept 2. Molnár Ferencz okleveles tanitónak a presbyterium megválasztó határozata alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Vadászon a III. tanitói állást elfoglalhassa, s ezen állással együtt járó mindennemü kötelességet a dijlevélben foglalt javadalom élvezete mellett jogérvényesen végezhesse és teljesithesse.

2. 1079-193. sz. a. szept. 2. Fielep Zsigmond okleveles tanitónak a presbyterium megválasztó határozat alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Vadászon a IV. tanitói állást elfoglalhassa és azzal együt járó mindennemü kötelességét, dijlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesithesse.

3. 1054-1913. sz. a. szept. 22. Patkó Olivér okleveles tanitónak a presbyterium megválasztó határozata alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Szemlakon a kántortanitósággal együtt járó mindennemü kötelességét, dijlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesithesse.

4. 1054- 1913. sz. a. okt. 11. Balogh László segédlelkésznek a püspöki hivatal 6229- 1913. sz. kirendelése alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Sarkadkereszturon, Nagy Endre lelkész helyett, az Ónodi Sándor felügyelő lelkész felelőségére minden rábizott lelkészi tennivalót segédlelkészi minőségben jogérvényesen vègezhessen és teljesithessen.

5. 1260.-1913. sz. a. okt. 7 Kiss Vilma Juliánna okleveles tanitónőnek a presbyteryum megválasztó határozata alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Mezőbajon a leánytanitói állással együtt járó mindennemü kötelességét, a dijlevélben foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesithesse:

6. 1249-1913. sz. a. okt. 6. A következő elnökségi engedélyt adtunk ki: A nagyszalontai református egyházmegye ez idő sze-

rint való elnöksége jóváhagyó tudomásul veszi Szél Kálmán nagyszalontai lelkésznek azon bejelentését, mely szerint a 75 éves és 53 terjedő lelkészi szolgálatával természetszerüleg együttjáró gyöngülése folytán f. évi okt. 11-től decz. 31-ig terjedő időre egészségi okokból szabadságra megyen. Szabadságolása ideje alatt helyette a lelkészi szolgálatokat az ő felelősségére és költségére Debreczeni István segèdlelkész végzi, aki már mellette 3 év óta buzgó odaadással, igaz hüséggel és pèldás erkölcsi magaviselettel szolgált.

Jóváhagyó tudomásul veszi egyházmegyének elnöksége Széll Kálmán nagyszalontai lelkész azon bejelentését is, hogy 1914. év jan. 1-től kezdve nyugdijba száedékozik lèpni és ha nyugdijaztatása a törvényes fórumokon keresztül megyen: lemondását a presbiteriumnak beadja:

Ha nyugdija menését akadályok nem gátolják:

a) A nagyszalontai lelkészlakon részletesen előszámlált 3058 K beruházása fejèben hivatali utódját Egyezer korona költség megtérítésére kéri kötelezni.

b) Az általa használt lelkészi földből eladott 2 és fél hold föld eladási árának 4726 K-nak 1913. decz. 31-ig esedékes kamata iránt igényét fenntartja.

c) a fizetésben levő 56 kat. hold földből az 1913-14 gazdasági évre okt-dec 31-ig 14 kat. hold föld haszonélvez. tarthatna igènyt. Azonban ő megemlékszik a kender 10 kat. h haszonélvezetével melyet őszi maggal részére bevetett. Az ezen 10 kat hold földön kivül lévő, többi lelkészjavadalmi földet utódjának engedi át, s annak gondozását a presbyteriumra bizza.

Az a) b) c) pontok alatt tett bejetentèst egyenként is jóváhagyó tudomásul veszük.

A pályázat hirdetés alkalmával ezen feltèteleket kikötni szükségesnek tartjuk, mert azok nem csak igzságosak, hanem az igazságon felül a legmesszebb menő méltányosságot tanusitják az eltávozó, elévülhetetlen érdemü Szèll kálmán esperes-tanácsbiró-lelkésznek.

6. 1284-1813. sz. a. okt. 21. Egyházmegyénk közgyülésének utólagos jóváhagyása reményében a debreczeni református főgymnázium igazgatóságának 518-1913. sz. megkeresése alapján Nagy

Aladár VIII-oszt gymn. tanulót egyházmegyénk alapitványi ösztöndijára felvettem s arról az igazgatóságot értesitem. Mert a Nagy Aladár VIII. oszt.- gymn. tanulót egyházmegyénk alapitványi ösztöndijára felvettem s arról az igazgazgatóságot értesitem. Mert

a) Nagy Aladár egyhámegyénk területén született és egyházmegyénkben kiváló sikerrel müködő lelkésznek a fia.

b) A két folyamodó közül neki van jobb bizonyitványa.

c) A tanári kar is őt ajánlotta.

d) A másik folyamodónak Kiss József VIII. oszt. tanulónak az édesapja Debreczenben lakik, tehát nincsen ugy rászorulva a támogatásra, mint az a szüle, aki házon kivül más városban gondoskodik gyermeke teljes ellátásáról.

A mult évben is Nagy Aladár élvezte ezen ösztöndijat, arra a jelen évben is méltónak találtam.

8. 1247-1913. sz. a. okt. 23 Minthogy Szabó Pál k. apáti segédlelkész bejelentette, hogy a k-apáti lelkész állásra pályázni óhajt, a püspöki hivatal 6346-1913. sz. intézkedése értelmébe-Szabó Pál k. apáti és G. Nagy Béla pankotai segédlelkész ideiglenes helycseréje folytán további intézkedésig felhatalmazást adtam arra:

a) Hogy Szabó Pál Pankotán Kócsa Károly lelkész oldala mellett és felelőségére,

b. G. Nagy Béla k. apátiban. Perecz István felügyelő lelkész vigyázata alatt, mindkettő segédlelkészi minőségben 1913. október 15-től kezdődőleg minden lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesithessen.

9. 1993- 1913. sz. a. nov. 1. A nagyszalontai lelkész Böszörményi Lajos 445-1913. sz. levelében foglalt ajánlata és informátiója alapján Tóth Imre r. kath. vallásu tulkai állami iskola tanitónak engedélyt adtam arra, hogy Tulkán az állami iskolában járóref. növendéket a vallásra és énekre tanitsa, a gondnokság rendelkezésére álló 160 K. tiszteletdij mellett. Az engedélyt meg kellett adnom, mert a rendelkezésre álló 160 K a fuvardijat sem fedezte volna, hogy valaki Nagyszalontáról az egész iskolai éven keresztül kijárjon a református vallás és énektanitás céljából.

10. 1354-1913. a. nov. 12. a következő elnöki végzést adtuk ki.

Sarkadkereszturon, 1912. évben az egyházlátogató küldöttség, Bagdi Kános és Ónody Sándor jelentése szsrint, a lelkész az anyakönyvet nem vezett, az 1911. és 1912. évre költségelőirányzatot nem készitett. Esperes Ónady Sándor mezőgyáni lelkész kérte fel és bizta meg, hogy a betegsége miatt erre képtelen lelkész helyett a hiányokat hozza helyre. Ónody Sándor elismerésre méltó kartási szerettel teljesitette az esperesi megbizást. Az 1912. évi vátasztók névjegyzékét és az 1912. évi költségvetést elkészitette. A több hiányok pótlását is munkába vette.

30-1913. sz. e. m. határozat szerint számvevőszéki elnök, eljáró számvevőknek, Kolumbán Áronnak jelentése alapján, bejelenti, hogy Ónodi Sándor, mezőgyáni lelkész, akit egyházmegyénk közgyülése 72 V. C-1912. sz. végzésében a s.-kereszturi egyház számadásának elkészitésével megbizott; megbizásban, megfeszitett nagy munkaval, a helyszinen történt kutatásokkal és kihallgatásokkal a legnagyobb lelkiismeretséggel eljárt. A bonyolult és 2 év óta összekuszált számadásokat tisztázta, rendbehozta és az egyház két alapitványát az elkallódástól megmentette. Egyházmegyénk közgyülése Ónody mezőgyáni lelkésznek ezen kiválóan fontos és nagy munkájáért köszöntő elismerését kifejezte.

Ugyancsak Ónody Sándor, mint Sarkadkereszturi felügyelő lelkész, a sarkadkeresztur adósegély kérvényt, azok felszereléseit elkészitette, azt az esperes az egyetemes konventre felterjesztette.

A templom gyökeres kijavitására tervet és költségvetést készittetett, azt az egyházmegyei épittető bizottság jóváhagyása után vállalkozóknak kiadta, e munkálat folyamatban van.

A sarkadkereszturi egyháznak a sarkadkereszturi hitelszövetkezetnél 15 ezer K kölcsönt eszközölt a templomjavitása és a II. iskola tanitói állás szervezésére és felállitására.

A sarkadkereszturi egyház részére közalapi tőkesegélyért folyamodott.

A sarkadkereszturi egyház részére adókulcsot készittetett a régi párbérszerinti adózás megváltoztatására.

Nagy Endre s kereszturi lelkésznek 44-1913. sz. a. végzésben egyházmegyénk közgyülése, hatósági orvosi bizonyitvány alapján a lelkész munkaképtelenségre való tekintetből, 500 K. káptalantartási általányt hozott javaslatba.

Nagy Endre s. kereszturi mellé püspöki hivatal 6229-1913. sz. rendelete alapján Balogh László segédlelkészt 1913. okt. 7-től kezdve alkalmazta az esperes.

Nagy Endre s. kereszturi lelkészt irásban és élőszóval szorgalmazta az esperes, hogy adja be nyugdijaztatása iránt kérvényét, de ennek sikere nem lett. Nagy Endre s. kereszturi lelkész a püspöki hivatal utján küldött az espereshez kérvényt, egy hatósági bizonyitvány és egy nyilatkozat mellékletével, hogy Ónody Sándor felügyelő lelkész további müködését az egyházi ügyekre nézve szüntessék be, kivéve templom épitésére vonatkozó ügyeket, melyeket ő kezdett meg, a következésképen neki kell bevégezni is.

A nagyszalontai egyházmegye elnöksége Dr. Sarkadi Dániel járásorvosnak 120-1913. sz. a. kiállitott bizonyitványa alapján, mert az nem lehetett figyelembe nem vennünk, mely szerint Nagy Endre s. kereszturi lelkésznek — munkaképessége csak nem teljes mértékben helyre állott, a mennyiben ugy szellemi mint testi lehangoltságát korának megfelelő frissesség váltotta fel, — ugy intézkedik, hogy

1 Nagy Endre s. kereszturi lelkész 1913. évi dec 1 napjától fogva minden lelkészi tenni való végzésére, tehát az egyházi köz igazgbtási tennivalók végzésére, is teljes felelőségének hangsulyozásával elkötelezzük. 2 Tartozik Nagy Endre s. kereszturi lelkèsz a tempom javitására vonatkozó, s abból keletkezett összes tenni valókat is teljesiteni f. évi dec. 1-től fogva, mert ez is az ő kötelezettsége és az ő hatáskörébe esik.

3. Ónody Sàndor mezőgyáni lelkészt a sarkadkere zturi felügyelő lelkészség tennivalói alul 1913. decz. 1-én tul elismerésünk kifejezése mellett felmentjük. Felkérjük, hogy az összes ügyiratokat a reakvitált Nagy Endre s. kereszturi lelkésznek elismervèny vétele mellett adja át, az elismervény másolatát az esperesi hivatalnak a jelen számra való vonatkozással küldje meg. A presbiteriumot felügyelő lelkészsége megszüntéről értesitse.

4. f. évi okt. 7. óta Nagy Endre s. kereszturi lelkèsz mellett alkalmazott s. lelkész f. évi dec. 1-én tul is akar káplánt tartani, azt püspöki engedély kinyerése esetén csak saját költségén teheti.

5. A legkissebb rendetlenség, mulasztás vagy engedetlenség előfordulása esetén, mihelyt visszaesés, tehetetlenség kétségtelen

jelei mutatkoznak, az Ügyrend 132,134 §-ai értelmében a hivatalából való nyugdijaztatást kénytelenek leszünk Nagy Endre s. kereszturi lelkész ellen meginditani.

Ezen intézkedésünket az érdekelt felekkel Ónody Sándor mezőgyáni lelkésszel, *a*) általa a s. kereszturi presbyteryummal, Nagy Endre s. kereszturi lelkésszel irásban közöljük.

11. 3399-1913. sz. a. dec. 1 Magi János s lelkésznek, aradi presbyterum megválasztó határozata alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Aradon Czécsi Imre lelkész oldala mellett és felelősségére minden rábizott lelkészi tennivalót dijlevelében foglalt javadalmának élvezetete mellett jogérvényesen végezhessen és teljesithessen.

12. 1499-1913. sz. a. dec. 11 Balogh Ilona okleveles tanitónőnek, minthogy a pályázati sirdetés sikertelen maradt, a presbyterium határozata alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Arpádon a II-ik tanitói állással együttjáró minden tennizalót, ideiglenes tanitónői minőségben havi 80 korona dijazás mellett, jogérvényesen végezhessen és teljesithessen.

13. 1327-1913. a. decz. 13. Minthogy Seprősön a állami iskolában a cserméi lelkész, illetve s. lelkész fuvarköltség hiánya miatt a református vallást és éneket nem tanithatta: Prikkel Margit református áll. tanitónőnek felhatalmazást adtam arra, hogy a seprősi állami elemi iskolában járó gyermekeknek fiuknak és leányoknak további intézkedésig a református vallást és éneket jogérvényesen tanithassa az iskolai gondnokság rendelkezése allatt álló évi 80 korona tiszteletdij élvezete mellett.

14. 1580-1913. sz. a. 1914. jan. 3. A berekkböszörményi egyháznak a presbyterium 5-1913. dec. 28 sz. határozata alapján engedélyt atdtam arra, hogy a belső hivatalnokok esedékessé váló fizetéseinek fedezhetése céljából:

a) A névtelen alapból . . .	190 K
b) A szegény iskolások alapjából . .	390 „
c) A Bonczos Rebeka alapból . . .	190 „
Összesen :	770 K

ideiglenes kölcsönt vehessen fel.

Kikötöttem azonban, hogy ezen kölcsönként a visszatérités napjáig járó 5%-os kamataival együtt az 1914. év egyházi adóból mi-

helyt annyi begyül, téritsék meg. A megtéritésnek utolsó határideje gyanánt 1914. okt. 1-ét tüztem ki.

Hogy ezen kikötésemet teljesitették, arról a lelkész és gondnok, minden további felszólitás bevárása nélkül, a jelen számra való hivatkozással, az 1914. évi okt. 1-éig az esperesi hivatalnak elentést tenni köteles. 15. 918-1913 sz. a. 1914. jan. Balogh László segédlelkésznek, a püspöki hivatal 8616-1913. sz. kirendelése alapján engedélyt adtam és felhatalmaztam őt arra, hogy Nagyzerénden, hol a Bán József rendes lelkész nyugdija lépése folytán üresedés történt Szücs József feketegyarmati lelkész mint felügyelő lelkész vezetése alatt, minden reá bizott lelkészi tenni valótt jogérvényésen végezhesssen és teljesithessen 1914. évi január 1-től kezdődő hatállyal. Fizetését a lelkészi javadalom terhére állapitottam meg.

16. 23-1914 sz. a. jan. 8. A belényessonkolyosi lelkész jelentette, hogy a lelkészlakáson lévő szindellyel fedett istáló (csür) épülete leégett. Felkértem és megbiztam Bottyán Pál belényesi lelkészt, hogy a kárfelvétel alkalmával, mikor a biztositó társulat a becslőt kiküldi, amiről az érdekelt b. sonkolyosi lelkész előre fogja értesiteni, egyházmegyénk képviseletében, mint annak megbizottja, müködjék közre s a kár felvételnél a b. sonkolyosi egyyház érdekeit védje.

17. 21-1914. sz. a. jan. 8. Arad vm. és Arad sz. kir. város főispánja 600-1913. f. é. sz. átiratban arra kért, hogy az 1876. évi XXIII. t. cz. 8 §-ra és a 773-1907. kgy. szabályrendelet 2 és 6 §-ai alapján törvényhatóság területén lévő vallásfelekezetek egy-egy választottjai tagja lévén a népnevelési bizottságnak ezen bizottságba egy felekezetünkhöz tartozó megbizottat küldjek ki.

Felkértem, és megbiztam Csécsi Imre aradi lelkészt és egyházmegyei tanáesbirót, hogy Arad vm. és Arad sz. kir. város népnevelési bizottságában egyházmegyénk megbizása folytán részt venni sziveskedjék.

Egyidejüleg Arad vm. és Arad sz. kir. város főispáni hivatalát is értesitettem.

18. 1581.-1913. sz. a. 1914. jan. 12. A köröstarjáni presbyterium és egyházközségi közgyülés egyhangulag hozott azon határozatát, hogy ha valamelyik egyháztag a gondnok másodszori felszólitására a fuvarszolgálat, vagy kézi napszám teljesitésére ki nem áll: a

fuvaros 6 K a kézi munkás 3 K-t tartozik fizetni, jóváhagyó tudomásul vettem s utasitottam a lelkészt és gondnokot, hogy ezen határozatukat a náluk szokásos módon tegyék közhirré

19. 50- 1914. sz. jan. 12. Jóváhagyó tudomásul vettem az árpádi presbyterium azon határozatát, hogy mivel Dobos Géza megválasztott tanitó az árpádi kántortanitói állásról lemondott Németh Lajos nyugalmazott tanitót az összes kántori tenni valók teljesitésével bizta meg, segéd kántori minőségben azzal, hogy Szücs Balázs soros kántortanitói jogai érintetlenül maradnak.

20. 60-1914 sz. a. jan. 12 A feketegyarmati egyháznak engedélyt adtam arra, hogy az egyházfentartási alapból elodázhatatlan szükségletei fedezésére, különösen a belhivatalnokok fizetésére, 1200 K. ideiglenes kölcsönt vehessenek fel.

Köteleztem a kurátort, hogy e kölcsön után a visszafizetèsig 5 %-os kamatot fizessen, mintha idegen hitelezőtől vette volna fel a kölcsönt. Ezen 1200 K. kölcsönről adóslevelet állitsanak ki s azt a visazafizetésig gondosan őrizzék meg, a visszafizetéskor pedig jegyezék fel reá, hogy kölcsön tőkében és kamat gyanán mennyit fizettek fissza. Ezen adós levél a gondnoki számadás egyik okmányát fogja képezni.

Köteleztem a gondnokot arra is. hogy ezen kölcsönt az egyház rendes jövedelméből, vagy az adócsökkentési segélyből, mi helyst módjába lesz. azonnal fizesse vissza. A visszafizetés legvegső határideje gyanánt 1914. évi okt. 1-ső napját tüztem ki

Mikor a visszafizetés megtörténik, minden további felszólitás bevárása nlékül, a lelkész és gondnok köteles lesz jelen számra való hivatkozással az esperesi hivatalhoz jelentést tenn ès feltüntetni a visszafizetés idejét és a részletösszegeket az esedékes kamatokkal együtt.

21. 90-1914. sz. jan. 16. Kiss Mihály anti tanitónak engedélyt adtam arra, hogy kineveztetése esetén, Ant községben az állami helyettes anyakönyvvezetői állást elfogadhassa. Kikötöttem, hogy ezen mellék foglalkozást csak a rendes tanitási órákon kivül eső időben végezheti mert ha beigazolást nyer az, hogy a helyettes anyakönyvezetői állás miatt a rendes tanitási orákat megröviditi és ha e miatt panasszal fordulnak hozzám, a most adott felhatalmazást jogom lesz azonnal ugy nekem, mint hivatali utódomnak visszavonni.

22. 86-1914. sz. a. febr. Tudomásul vettem és jóváhagytam hogy Árpádon a presbyterium Bokorné Székely Zs. Emiliának 7 heti és Szücs Balázs igazgatótanitónak 18 napi szabadságot adott. A helyettesitést Németh Lajos nyugalmazott tanitóra bizták.

23. 1174-1913. sz. a. feb. 14. Gömöri Károly csálatelepi állami iskolai igazgatónak felhatalmazást adtam arra, hogy a vezetése alatt álló csálatelepi iskolába járó növendékeknek a református vallást és éneket tanitsa az iskolai gondnokság költségvetésébe felvett 40 kor. tiszteletdij mellett. Gömöri Károly r. kath. vallásu, de kénytelen voltam őt megbizni, mert sem az aradi egyházból, sem ő Kispereghez beosztott pécskai fiókegyházból ref. vallásu hitoktató nem járhat ki a telepre a miatt hogy a telep igazgatója nem ád kocsit sem az oda, sem a visszautazáshoz.

25. 317-1914. sz. a. feb. 19. Tudomásul vettem, hogy K. ápáthiban Sarkadi Ilona tanitónő ideg és gyomor betegsége miatt egy hónapi szabadságot kért és kapott. Helyetteséről az iskolaszék gondoskodott.

24. 417-1915. sz. a. feb. 13. A nagyzeréndi egyháznak a presbyterum 7-1914. sz. a. febr. 9. sz. határozata alapján engedélyt adtam arra, hogy Vida Mária alaptól 700 kor. ideiglenes kölcsönt vehessen fel belső hivatalnokai fizetésének fedezésére.

Kikötöttem, hogy ezen kölcsönt 1914. okt. 1-ső napjáig 5 %-os esedékes kamataival együtt az egyház rendes jövedelméből a kurátor visszafizetni tartozik. Ezen kölcsönről állitsanak ki kötvényt, mintha idegen hitelezőtől vették volna fel azt, a kiállitott kötvényt láttamozásra küldjék be hozzám.

Kötelezem a lelkészt és kurrátort, hogy ezen kölcsön visszafizetésének megtörténtéről minden további felszóllitás bevárása nélkül, a jelen számra való hivatkozással az esperesi hivatalhoz tegyenek jelentést.

26. 315-1914. sz. a. feb. 26. A várasfenesi egyháznak a presbyterium 16-1914 sz. határozata alapján engedélyt adtam arra, hogy halaszthatatlan szükségleteinek, különösen pedig a belső hivatalnokok fizetésének fedezésére 700 kor. ideiglenes kölcsönt vehessen fel a III. iskola épitése alapjából. Kikötöttem, hogy ezen kölcsönt az egyház rendes bevételéből 1914. nov. 1-ső napjáig 5 %-os kamataival együtt a kurátor visszafizetni köteles. A visszafizetés megtörténtéről

minden további felszólitás bevárása nélkül ezen, engedély számára való hivatkozással, a lelkész és gondnok az esperes hivatalnak jelentést tenni köteles.

27. 312—1914. sz. a. febr. Sarkadon Papné, Kovács Irma helyettesitésére vonatkozólag a tantestület azon javaslatát, hogy az iskolaszék, illetőleg presbyterium fizetéses helyettesről gondoskodjék, nem fogadhattam el, hanem utasitottam Pap Samuel tanitó urat, ki férje a gyermekágyban fekvő tanitónőnek, hogy a hetyettesitést végezze. D. e. a maga tanitványaival, d. u. Kovács Irma tanitványaival foglalkozzék.

20. 426.—1914. sz. a. márc. 9. Tudomásul vettem hogy Sarkadi Ilona tanitónő szabadságát orvosi bizonyitvany alapján a k. apátii iskolaszék meghosszabbitott, jól lehet a szabadságolt tanitónő szabadságának meghosszabbitása, ügyében nem egészen szabályszerüen járt el.

29. 457—1914. sz. a. márc. 17. Jóváhagytam azon szerződést, melyet a kny.-falvai leányegyház nevében és megbizásából a gondnok kötött Holczer Sámuel bádogossal, mint vállalkozóval, mely szerint a vállalkozó a kny.-falvi templomot és tornyot bebádogozza, a templomot kimeszelteti 650 K. kialkudott árért.

30. 438.-1914. sz. a. márc. 17. Jóváhagyó tudomásul vettem az árpádi presbyteriumnak azon jelentését, hogy Bokorné, Székely Emilia tanitónő részére orvosi bizonyitvány alapján ujabb hat heti szabadságot engedélyezett és a helyettesitéssel Németh Lajos ny. tanitót bizta meg 50 K tiszteletdij mellett.

31. 82.—1914. sz. a. Elnökségi engedély mellett.

a) Jan. 27. Bokor Sándor erdőhegyi lelkésznek Dr. Patkós Gábor jár. tiszti orvos bizonyitványa által igazolt általános ideggyengeségben való szenvedése alapján 1914. jan. 15-től márc. 15-éig két hónapra szabadságot adtunk, hogy megrendült egészségét helyre állithassa.

Ezen szabadságolási idő alatt a keresztelés és esketés végzésével Fogarassy Bálint ágyai lelkészt biztuk meg, hogy hetenként legalább egyszer általa kitüzött időben Erdőhegyen ezen tennivalókat teljesitse. Fuvardiját azonban a szabadságolt lelkész javadalma terhére az erdőhegyi gondnok megtériteni köteles esetenkint 4 K-val.

Egyébb lelkészi tennivalók elvègzéséte Balogh József tanitót, a kántori tenni valók elvégzésére Varga Károly tanitót hatalmaztuk fel. Ugyancsak nevezett tanitó urakat kèrtük fel arra, hogy az 1913. évi gondnoki számadást a kitüzött határidőig, 1914. febr. 15-éig segitsenek elkésziteni és a kijelölt számvevőszéki taghoz az elkészitett számadást küldjék be Ha a gondnoki számadást a kiszabott határidőre elkésziteni nem lennének képesek, az esperes kénytelen lesz Buzi János erdőgyaraki lelkészt, mint számvevőszéki tagot, küldeni ki a helyszinére napidij és fuvardij mellett, mely a lelkészi javadalom terhére fogna esni.

Az 1913. évi misiói jelentést és a missiói segélyről való számadást csak maga a szabadságolt lelkész készitheti el melynek végső ideje gyanánt márczius hó 31-ét tüztük ki.

Ha Bokor Sándor erdőhegyi lelkész szabadságaa idejét meg akarná hosszabbitani, azt csak egészségi állapotát feltüntető ujabb orvosi bizonyitvány alapján kérheti.

b.) Március hó 30. Bokor Sándor erdőhegyi lelkésznek márc. 15-én lejárt szabadságolási engedélyt a Békés vm. közkórház igazgatóságának 11 sz. alatti 1401-1914 sz. igazolvány és a 10 alatti 1401-1913. sz. bizonyitványa alapján a f. évi juliu hó 1-ő napjáig meghosszabbitottuk, hogy megrendült egészségét helyre állithassa.

A további intézkedést az orvosi bizonyitványtól tesszük függővé.

A most benyujtott szabadságolási idő alatt kötelezték a lelkész nejét, hogy a lelkészi szolgálatok végzésre oda kirendelt h. lelkész részére a lelkészi szobát, iroda helyiségét takaritás mellet engedje át, a helyettes lelkésznek kosztot adjon és a h. lelkészt részére a kongrua terhére kieszközölni szándékba vett káplántartási átalányt évi 500 K-t fizetés gyanánt engedje át.

A h. lelkésznek kötelességévé tesszük, hogy a lelkészi tenni valók elvégzésén kivül készitse el az 1913. évi gondnoki számadást és az 1913. évi misiói jelentést és számadást s azokat az esperesi hivatalhoz küldje be.

Megokolás. A 10 alattt orvosi bizonyitvány szerint Bokor Sándor erdőhegyi lelkész megfigyelés alatt áll. Módot kellett adni arra, hogy gyógyulhasson.

Az erdőhegyi lelkészi tennivalók elvégzéséről gondoskodni

kellett, ezt csak h. lelkész oda rendelése által tehettük. A h. lelkész lakása és kosztja a lelkészi javadalom terhére esik, ezért a beteg lelkésznek feleségét a kosztadásra és a káplántartási átalánynak fizetés gyanánt való átengedésére kötelezünk kellett, mert más módozat a megoldásra nem volt.

A további intézkedés a beteg lelkész gyógyulásától függ Azért terjesztettük ki a szabadságolást f. é. julius 1-ő napjáig.

32. Hallgatással nem mellőzhetem, hogy a f. 1914. évi jan. 1-ő napján Szél Kálmán nagyszalontai és Bán József nagyzeréndi lelkészek nyugalomba léptek. Szivemből kívánom, hogy hosszu és sikeres munkáik után sokáig élvezhessék erőben és egészségben a megérdemelt nyugalom pihenő napjait.

33. Ugy érzem hogy mulasztást követnék el, ha meg nem emlékezném Sütő Kálmán beregi esperes, Fejes István a tiszáninneni egyházkerület püspöke és Dr. Antal Gábor a dunántuli egyházkerület püspök haláláról.

Nem voltak ugyan egyházmegyénknek tagjai, de magyarországi egyetemes egyházunk életében olyan jelentékeny helyet foglaltak el, magyar ref. egyházunk előmenetelét, boldogulását, gyarapodását, lankadást nem ismerő buzgó munkásságukkal hathatósan előmozditották. Megérdemlik, hogy szerető kegyelettel emlékezve örökitsük meg áldott emlékezetüket.

34. Fájó részvétel jelentem be, hogy Pató Károly körösszegapátii lelkész 1913. szept. 14-én Nagyváradon meghalt. Szept. 7-én temették el. Nyugodjék csendesen. Pihenjen békével.

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés! Ezekben soroltam elő azon főbb intézkedéseket, melyeket egyházmegyénk legközelebbi közgyülése óta tettem.

Kérem ezen jelentésemet tudomásul venni.

Amennyiben egyházi törvényeinkkel megegyezik és a fenforgó körülmények eljárásomat megokolják: azok jóváhagyását egyenként s remélem és kérem.

Sarkad, 1914. márc. 31-én.

BALOG AMBRUS

esperes.

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését az elnökileg elintézett ügyekről általában tudomásul veszi s az abban foglalt intézkedéseket, mivel egyházi törvényeinkkel megegyeznek és a fenforgó körülmények azokat megokolják, egyenként is jóváhagyja és megerősiti a következőkben:

Ad. 4. 1054—1913. sz. a. Balogh László segédlelkésznek a 6229—1913. sz. püpöki rendelkezés értelmében kiadott azon felhatalmazást, hogy Sarkadkereszturon Nagy Endre lelkész helyett az Ónody Sándor felügyelő lelkész felelősségére minden rábizott lelkészi tennivalót mint segédlelkész jogérvényesen végezhessen és teljesithessen.

Ad. 6. 1249—1913 sz. a. Jóváhagyja és megerősiti egyházmegyénk elnökségének azon intezkedését, hogy a 75 éves és 53 évi szolgálatával természetszerüleg együttjáró gyöngülés folytán Széll Kálmán nagyszalontai lelkésznek kérelmére 1913. okt. 11-től 1913. dec. 31-ig terjedő időre egészségi okokból szabadságot engedélyezett és hogy ezen időre helyetteséül a szabadságolt lelkész felelősségére és költségére Debreceni István segédlelkészt alkalmazta, aki már mellette 3 év óta buzgó odaadással, igaz hüséggel és példás erkölcsi magaviselettel szolgált. Jóváhagyja és megerősiti egyházmegyénk elnökségének Széll Kálmán lelkész 1914. január 1-én való nyugdijaztatása esetére tett azon intézkedéseit is, hogy *a)* a nagyszalontai lelkészlakon részletesen előszámlált 3058 K beruházás fejében hivatali utódját Egyezer korona megtérítésére kötelezi; *b.)* hogy a lelkész által használt földből eladott 2½ hold föld eladási árának: 4726 K.-nak dec. 31-ig esedékes kamata Széll Kálmánnak kifizetessék s végül *c.)* hogy a fizetésében lévő 56 kat. hold földből az 1913—14 gazdasági évre okt.—dec. fizetésképen 14 holdföld helyett lelkész kivánságára 10 kat. hold földet őszi maggal saját részére bevessen s a többi lelkészjavadalmi földet pedig utódjának engedi át s annak gondozását a presbytériumrra

bizza, — mivel ezek az intézkedések nemcsak igazságosak, hanem az igazságon felül a legmesszebbmenő méltányosságát tanusitják az eltávozó elévülhetetlen érdemü Széll Kálmán esperes-tanácsbiró lelkésznek.

Ad. 6. 1284—1913. sz. a. Jóváhagyja és megerősiti esperes azon intézkedését, hogy a debreceni református főgimn. igazgatóság 518—1913 sz. megkeresése alapján egyházmegyénk alapitványi ösztöndijára Nagy Aladár VIII. oszt. gimn. tanulót vette fel, mivel Nagy Aladár egyházmegyénk területén született és egyházmegyénkben kiváló sikerrel müködő lelkésznek a fia s a folyamodók közül neki van jobb bizonyitvanya.

Ad. 8. 1247—1913. sz. a. Jóváhagyja és megerősiti esperes azon felhatalmazását, hogy a körösszegapáti lelkészi állásra pályázni óhajtó Szabó Pál k.-apátii és G. Nagy Béla pankotai segédlelkészek ideiglenesen helyet cserélve Szabó Pál Pankotán Kócsa Károly lelkész mellett és felelőségére, — G. Nagy Béla pedig K.-apátiban Perec István felügyelő lelkész vigyázata alatt segédlelkészi minőségben 1913. október 15-től minden lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessenek és tel jesithessenek.

Ad. 9. 1393—1913. sz. a. Jóváhagyja és megerősiti esperes azon intézkedését, hogy Tóth Imre róm. kath. vallásu tulkai állami iskolai tanitó az állami iskolába járó reform. növendékeket a vallásra és énekre tanithassa a gondnokság rendelkezésére álló 160 kor. tiszinletdij mellett, mivel ezen összeg a fuvardijat sem fedezte volna, hogy valaki Nagyszalontáról az egész iskolai éven keresztül kijárjon a református vallás és énektanitás céljából.

Ad. 10. 1354—1913. sz. a. Jóváhagyja és megerősiti elnökség azon intézkedését, mellyel Ónody Sándor mezőgyáni lelkészt kérte fel és bizta meg, hogy Sarkadkereszturon lelkész betegsége miatt az 1912.-13 évi költségelőirányzatot és az 1912. évi választók névjegyzékét készitse el és a többi mulasztást és hiányt is pótolja.

Örömmel veszi tudomásul egyházmegyénk közgyülése esperes jelentésének azon részét, mely szerint Ónody Sándor mezőgyáni lelkész a s.kereszturi hiányokat és mulasztásokat óriási, fáradságot nem ismerő munkával teljesen pótolta, az ügyvitelt a rendes és helyes mederbe terelte, miért is neki egyházmegyénk közgyülése köszönetét és elismerését fejezi ki.

Jóváhagyja és megerősiti továbbá azon intézkedését, hogy 1) Nagy Endre sarkadkereszturi lelkészt kérelme és az általa bemutatott hatósági orvosi bizonyitvány alapján, mint munkaképes egyént 1913. dec. 1-től minden lelkészi tennivaló, tehát az egyházi közigazgatási tennivalók végzésére, beleértve a templomjavitással járókat is, felhatalmazta és kötelezte;

2. Ónody Sándor mezőgyáni lelkészt a sarkadkereszturi felügyelő lelkészség tennivalói alól 1913. dec. 1-től felmentette s erről az érdekelt feleket és a sarkadkereszturi egyház presbytériumát értesitette;

3. hogy Nagy Endre s.-kereszturi lelkész dec. 1-én tul káplánt csak a püspöki engedély megnyerése esetén és saját költségón tarthat;

4. végül tudomásul adja Nagy Endre sarkadkereszturi lelkésznek, hogy a legkisebb rendetlenség, mulasztás, vagy engedetlenség előfordulása esetén, mihelyt a visszaesés és tehetetlenség kétségtelen jelei mutatkoznak, az ügyrend 132, 134 §-ai értelmében a hivatalból való nyugdijazást ellene meginditja.

Ad. 11. 3399—1913. sz. a. Jóváhagyja és megerősiti az aradi presbytérium megválasztó határozata alapján adott azon felhatalmazást, hogy Magi János s. lelkész Csécsi Imre lelkész felelőségére minden rábizott lekészi tennivalót dijlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett jogérvényesen végezhessen és teljesithessen.

Ad. 12. 1499—1913. sz. a. Jóváhagyja az árpádi presbytérium határozata alapján kiadott azon felhatalmazást, hogy Balogh Ilona okleveles tanitónő, ideiglenes minőségben a II-ik tanitói állással együtt járó minden

tennivalót havi 80 korona dijazás mellett jogérvényesen végeshessen és teljesithessen.

Ad. 13. 1327—1913. sz. a. Jóváhagyja esperes azon intézkedését, hogy Seprősön az állami iskolában Prikkel Margit református vallásu tanitónő a reform. felekezetü tanulókat az iskolai gondnokság rendelkezésére álló évi 80 kor. tiszteletdij élvezete mellett a református vallásra és énekre tanitva, mivel cserméi lelkész ezt fuvarköltség hiánya miatt nem teheti.

Ad. 14. 1580—1913. sz. a. Jóváhagyja és megerősiti a berekböszörményi presbitérium 5—1913. dec. 28 sz. határozata alapján kiadott azon engedélyt, hogy a belső hivatalnokok esedékessé valò fizetéseinek fedezhetése céljából a jelentésben felsorolt három alapból összesen 770 koronát vehessen kölcsön. Utasitja a berekböszörményi presbytériumot, hogy az esperesi engedélyben felsorolt fellételeket szigoruan pontosan tartsa meg, a kölcsönvett összegeket 1914. okt. l-ig fizesse vissza s erről esperesi hivatalnak tegyen jelentést.

Ad. 15. 918—1913. sz. a. Jóváhagyja a 8618—1913 számu püspöki rendelet alapján kiadott engedélyt, hogy Balogh László segédlelkész Nagyzerénden Bán József nyugdijazott lelkész helyett Szücs József feketegyarmati lelkész, mint felügyelő lelkész vezetése alatt minden reábizott lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesithessen az 1914. január l-től kezdődő hatállyal a lelkészi javadalom terhére megállapitott fizetés mellett.

Ad. 16. 23—1914. sz. a. Jóváhagyja esperes azon intézkedését, mellyel egyházmegyénk nevében Bottyán Pál belényesi lelkészt küldte ki, hogy a belényes-sonkolyosi lelkész lakásnál történt tüzkár becslésénél müködjék közre és védje meg az egyház érdekeit.

Ad. 17. 21—1914. sz. a. Jóváhagyja és megerősit esperes intézkedését, mellyel az Aradvármegye és Arad sz. kir. város népnevelési bizottságába egyházmegyénk képviseletében Csécsi Imre aradi lelkészt küldte ki és bizta meg.

Ad. 18. 1581—1913. sz. a. A maga részéről is jóváhagyja és megerősiti a köröstárkányi presbytérium és egyházközségi közgyülés azon egyhangulag hozott határozatait, melyekben kötelezte a fuvarosegyháztagokat 6, a kézi napszámosokat 3 K fizetésére abban az esetben, ha gondnok másodszori felszólitására ezen szolgálatok teljesitésére ki nem állanának.

Ad. 19. 50—1914. sz. a. Jóváhagyja maga részéről is az árpádi presbytérium azon határozatát, hogy az árpádi kántortanitóságra megválasztott Dobos Géza tanitó lemondásával megüresedett állásra ideiglenes minőségben jelen iskolai év végéig Németh Lajos nyugalmazott tanitót alkalmazta.

Ad. 20. 69—1914. sz. a. Megerősiti és jóváhagyja a feketegyarmati egyháznak adott azon engedélyt, hogy az egyházfentartási alapból elodázhatatlan szükségletei fedezésére, különösen a belhivatalnokok fizetésére 1200 K ideiglenes kölcsönt vehessen fel az esperesi engedélyben részletesen felsorolt feltételek pontos és szigoru megtartása mellett.

Ad. 21. 90—1914. sz. a. Jóváhagyja a Kis Mihály anti tanitónak adott azon engedélyt, hogy kineveztetése esetén az állami helyettes anyakönyvvezető állást elfogadhassa ugy azonban, hogy ezen mellékfoglalkozását csak rendes tanitási órákon kivül eső időben végezheti és hogy ezen feltétel meg nem tartása esetében az engedélyt esperes azonnal visszavonhatja.

Ad. 22.-86—1914. sz. a. és ad. 30. 438—1914. sz. a. Jóváhagyja az árpádi presbitérium azon két rendbeli határozatát, melyek szerint Bokorné Székely Zs. Emilia tanitónőnek a bemutatot hatósági orvosi bizonyitvány alapján első izben 7, másod izben 6 heti és Szücs Balázs igazgató tanitónak szintèn betegség cimén 18 napi szabadságot engedélyezett és hogy a beteg tanitók helyettesitésével Németh Lajos nyugalmazott tanitót bizta meg.

Ad. 23. 1174— 1813. sz. a. Jóváhagyja azon fel-

hatalmazást, mellyel Gömöri Károly róm. kath. vallásu igazgató tanitót bizta meg a csálatelepi állami iskolába járó református gyermekek vallás és énekoktatásával a gondnokság rendelkezésére álló évi 40 kor. tiszteletdij élvezete mellett, mivel sem az aradi egyházból, sem a pécskai fiókegyházból ref. vallásu hitoktató nem járhat a telepre amiatt, hogy a telep igazgatója erre a célra kocsit nem ad.

Ad. 24. 317—1914. sz. a. és 28. 429—1914. sz. a. Jóváhagyja és tudomásul veszi a körösszegapátii iskolaszék azon határozatait, melyek szerint Sarkadi Ilona tanitónőnek hatósági orvosi bizonyitvány alapján kiadott azon engedélyt, hogy a belhivatalnokok fizetésére az egyház a Vida Mária alapból 700 kor. ideiglenes kölcsönt vehessen fel az esperesi engedélyben foglalt feltételek szigoru és pontos megtartása mellett.

Ad. 26. 315—1914. sz. a. Jóváhagyja és megerősiti a várasfenesi presbytérium 16—1914. sz. határozata alapján kiadott engedélyt, melyszerint a belső hivatalnokok fizetésének fedezésére 700 kor. ideiglenes kölcsönt vehessen fel a III-ik iskola épitési alapból az esperesi engedélyben foglalt feltételek szigoru és pontos megtartása mellett.

Ad. 27. 312—1914. sz. a. Megerősiti esperes azon intézkedését, mely szerint Sarkadon Papné Kovács Irma helyettesitésére vonatkozólag nem vette tudomásul a tanitótestület azon javaslatát, hogy a helyettesitésről és a helyettes fizetéséről a presbytérium gondoskodjék, hanem utasitotta Pap Sámuel tanitót, a beteg tanitónő férjét, hogy a helyettesitést végezze, mivel több tanitói iskolánál az egy hónapon belül való dijtalan helyettesitést a Szervezet 156 §-a előirja.

Ad. 29. 437—1914. sz. a. Egyházmegyénk közgyülése is jóváhagyó tudomásul veszi a körösnyégerfalvai leányegyház nevében az ottani gondnoki és Holczer Sámuel bádogos vállalkozó között kötött egyezséget, mely szerint vállalkozó a templomot és tornyot bebá-

dogozza, a templomot kimeszelteti 650 korona árért.

Ad. 31. 82—1914. Jóváhagyja és megerősiti indokai alapján az elnökség azon engedélyét és intézkedését mellyel Bokor Sándor erdőhegyi lelkésznek tiszti orvosi bizonyitvánnyal igazolt betegsége miatt f. é. jan. 15-től márc. 15-ig egészsége helyreállitására szabadságot adott s hogy ezen időre a keresztelés és esketés végzésére Fogarassy Bálint ágyai lelkészt s a többi lelkészi tennivalók vègzésével pedig Balogh József tanitót, a kántorsággal Varga Károly tanitót bizta meg azon kéréssel, hogy az 1913. évi gondnoki számadást segitsenek elkésziteni s azt 1914. febr. 15-ig egyházmegyénk számvevőszékéhez juttassák el, — hogy 1913. évi missiói jelentést és számadást a szabadságolt lelkész készitse el. Jóváhagyja és megerősiti az egyházmegye elnökségnek azon további intézkedését, mellyel Bokor Sándornak betegsége miatt szabadsága idejét 1914. julius 1-ig meghosszabbitotta azzal, hogy a most megujitott szabadságolási idő alatt kötelezte lelkész nejét, hogy a lelkészi szolgálatok végzésére oda kirendelt helyettes lelkész részére a lelkészi szobát iroda helyiséget takaritás mellett engedi át, adjon neki kosztot és a helyettes lelkész részére a kongrua terhére kieszközölni szándékba vett káplántartási átalányt : évi 500 K-t fizetés gyanánt engedje át s hogy a helyettes lelkésznek kötelességévé tette a lelkészi tennivalók elvégzésén kivül az 1913. évi gondnoki számadás és az 1913. évi missió jelentés, számadás elkészitését és azoknak esperesi hivatalhoz való betertesztését is.

Ad. 32. sz. a. Egyházmegyènk közgyülése megilletődéssel vesz tudomást esperes jelentéséből *Széll Kálmán* nagyszalontai és *Bán József* nagyzeréndi lelkészeknek az 1914. január 1-vel nyugalomba lépéséről.

Széll Kálmán 52 évre terjedő szolgálata idejét egyházmegyénk kebelében folytonos munkában, az egyházak és iskolák épitésében, felvirágoztatásában töltötte el, mint esperes 23 éven át volt bölcs irányitója és

vezetője egyházmegyénknek, büszkesége, disze és értékes vezéralakja egyetemes egyházunknak. Most amikor ő több, mint félszázadra terjedő munkás életének színteréről és köréből távozik: egyházmegyénk közgyülése a szeretet, hála és elismérés érzelmével köszönti a kiváló férfiut s kéri a Mindenhatót, hogy adjon neki a jól megérdemelt nyugalomban zavartalan, boldog és hosszu életet!

Bán József nagyzeréndi nyugalmazott lelkésztől — ki müködése helyén a gondjaira bizott egyházának mindenkor hüséges, odaadó munkása volt, hivatásának eredményes betöltése után, — szeretettel bucsuzik el egyházmegyénk közgyülése, kivánva neki a Gondviseléstő boldog, megelégedett életet.

Ad. 33. sz. a. Fájdalmas szivvel, a legmélyebb részvéttel vesz tudomást egyházmegyénk közgyülése az egyetemes egyházunkat ért sulyos veszteségekről: **SÜTŐ KÁLMÁN** beregi esperes, **FEJES ISTVÁN** tiszáninneni és **Dr. ANTAL GÁBOR** dunántuli püspökök elhunytáról. Kiváló lelki tulajdonságaiknál fogva mindhárman előkelő helyet foglaltak el egyházunkban s egész életüket lankadást nem ismerő buzgó munkásságukkal református egyházunk előmenetelére és boldogitására szenteltek. Méltók reá, hogy e soha el nem muló érdemü férfiak áldott emlékezete jegyzőkönyvünk lapjain is megörökittessék.

Ad. 34. sz. a. Fájó részvéttel emlékszik meg egyházmegyénk közgyülése az 1913. szept. 14-én Nagyváradon elhunyt **PATÓ KÁROLY** körösszegapátii lelkészről, ki hosszu időre terjedő életpályáján mindvégig hüséges szolgája volt az ő Urának. Nyugodjék csendesen. Pihenjen békével! Emléke legyen áldott közöttünk!

9. sz. Esperes a skontró ügyekről a következő jelentést terjeszti be:

C)

Kimutatás

az 1913. évi. XVI. t. c. alapján kiutalt tanitói fizetéskiegészitési államsegélyekről.

Tanitó(nő) neve	Egyház	Fizetés oszt.	Fizetés fok.	VKM rend. sz.	Helyi fiz. K	Fiz. kieg. K	Alap fiz. K
Lovász József	Mezősas	III	2	81361	1054	546	1600
Papp Imre	Komádi	II	3	81347	1693	307	2000
Ladányi Károly	Kötegyán	III	3	81342	691	709	1400
Nyeste Gyula	Mezősas	III	2	81360	1278	322	1600
Asztalos Ferencz	B.-böszörmény	II	3	81305	637	1363	2000
Cs. Somogyi Mária	Kötegyán	III	2	81339	676	924	1600
Szentandrási József	Komádi	sz	p	81346	—	200	—
Ritókh Sándor	N.-Szalonta	III	3	221006	1000	400	1400
Kiss Lajos	Komádi	II	3	81363	1868	137	2000
„	„	sz	p	—	—	368	—
Kiss Gyula	Komádi	II	3	81364	1040	960	2000
Rovács János	Kötegyán	II	3	81340	997	1003	2000
„	„	sz	p	—	—	37	—
Király László	Erdőgyarak	II	3	90359	950	1050	2000
Szabó Lajos	N.-Szalonta	III	1	90376	1200	600	1800
Kiss Dániel	Komádi	II	3	81345	1703	297	2000
„	„	sz	p	—	—	203	—
Éltető János	Kispereg	III	3	152098	709	491	1400
Seres László	N.-Szalonta	III	1	90372	1000	800	1800
Kutasi Ferencz	B.-böszörmény	II	3	90361	689	1311	2000
Kiss Mihály	Ant	III	1	90360	760	1040	1800
Balogh József	Erdőhegy	II	3	131518	1000	1000	2000
Kiss István	N.-Szalonta	II	3	90365	1555	445	2000
Mohácsi Ambrus	M.-Homorog	III	3	122679	622	778	1400
Oláh Ferencz	Tenke	III	2	104109	1048	352	1600
Szücs András	Tenke	III	1	104098	1143	657	1800
Szücs Balázs	Árpád	II	1	90303	1000	800	1800
Stiglicz Sándor	N.-Szalonta	II	3	90373	1180	820	2000
Hegyessi Gergely	Zsadány	II	3	90358	616	1384	2000
Török Sándor	F.-gyarmat	II	3	91443	1103	297	1400
„	„	sz	p	„	—	143	—
Szabó Gyula	N.-Szalonta	III	2	90375	1550	50	1600
„	„	sz	p	„	—	150	—
Posta Lajos	F.-gyarmat	II	3	91442	1146	854	2000
„	„	sz	p	„	—	121	—
Sági Péter	Tenke	II	3	104099	1113	887	2000

Tánitò(nő) neve	Egyház	Fizetés oszt.	Fizetés fok.	VKM rend. sz.	Helyi fiz. K	Fiz. kieg. K	Alap fiz. K
Lehóczky József	N,-Szalonta	II	3	90368	1450	550	2000
Balog Erzsébet	N.-Szalonta	III	3	122105	1000	400	1400
Pap Sámuel	Sarkad	III	2	105113	1200	400	1600
Kis József	N.-Szalonta	III	3	90366	1340	60	1400
Balog József	Geszt	II	3	90349	1520	480	2000
Költő László	N.-Szalonta	III	1	90367	1000	800	1800
Mikó Márton	Sarkad	II	3	105112	1400	600	2000
Mester József	N,-Szalonta	II	3	90370	1240	760	2000
Posta Sándor	Ágya	III	3	91441	1433	—	1400
” ”	”	—		”	—	200	—
Posztós István	Sarkad	II	3	105114	1400	600	2000
Pénzes Gábor	Mezőgyán	III	3	147170	1204	196	1400
Szentesi Elek	N.-Szalonta	III	1	90304	1260	540	1800
Kovács Ilona	Sarkad	kezdő		103029	1000	200	1200
Schrötter Dániel	Sarkad	II	3	105118	1655	345	2000
Erdélyi Gyula	K,-Tárkány	II	3	101526	750	1250	2000
Lengyel József	Kispereg	II	3	91445	1116	884	2000
Molnár Sándor	Nagyzerind	II	3	91448	1614	336	2000
Juhász József	Németpereg	II	3	91849	1000	1000	2000
Tasai Ambrus	Mezőbaj	II	3	90306	1129	871	2000
Hevesi József	Nagyzerind	III	2	91446	1432	168	1600
Bakos Sándor	N.-Szalonta	III	2	183183	856	744	1600
Lénárd János	Árpád	III	3	163042	1064	336	1400
Végh András	Mezőgyán	III	3	146318	1095	306	1400
Kiss Antal	K, n. Harsány	III	3	146814	947	453	1400
Kiss Vilma J.	Mezőbaj	kezdő		185978	100	1100	1200
Urbancsek Mihály	Szemlak 3 hó	III	2	170977	1000	100	1600
Balogh József	Geszt	II	3	195620	1320	680	2000
Kormány Miklós	Gyorok	III	1	172142	514	1286	1800
Papp Eszter	Komádi	III	3	196835	100	1300	1400
Rózsa Ferenc	Biharugra	II	3	197032	800	1200	2000
Hevesiné M. Piros	Nagyzerénd	III	3	151152	1145	255	1400
Patkó Olivér	Szemlak	kezdő		202692	1000	200	1200
Dabizs Ferenc	S,-Keresztur	II	3	90352	698	1302	2000
Kajtorné M. Zs.	Ágya	III	3	2770	1100	300	1400
Falussi Ágnes	Sarkad	III	3	10980	100	1300	1400
Kósa Margit Vilma	Erdőhegy	III	3	19108	100	1300	1400

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését a skontró ügyekről jóváhagyó tudomásul veszi s ezt egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja és irattárba helyezni rendeli el.

10. szám Egyházmegyénk esperese 915-1913. sz. körlevelében felhivta egyházainkat és leányegyházainkat, hogy a 24-1907 sz. egyházkerületi határozat figyelemben tartásával az uj vagyon-

leltárt 2 példányban készitsék el s küldjék be esperesi hivatalhoz. Jelenti esperes, hogy az uj vagyonleltári iveket még a következő egyházak nem küldték be. Komádi, Körösszakál, Biharzsadány, Okány, Erdőhegy anyaegyházak és Németpereg leányegyház.

Kéri esperes egyházmegyénk közgyülését, hogy az uj vagyonleltárak átvizsgálására, a régiekkel való összehasonlitására és egyházmegyénk közgyülése nevében való hitelesitésére esperes elnöklete alatt egy 3 tagu bizottságot megbizni és felhatalmazni méltóztassék.

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentése alapján utasitja Komádi, Körösszakál, Biharzsadány, Okány, Erdőhegy anyaegyházakat és Németpereg leányegyházat, hogy az az uj vagyonleltárt 2 példányban készitszék el és 1914. május 1-ig esperesi hivatalhoz mulhatatlanul terjesszék be.

Megbizza esperes elnöklete alatt Kolumbán Áron és Bugyi János számvevőszéki tagokból álló bizottságot, hogy ezen uj vagyonleltárokat vizsgálja át, a régiekkel hasonlitsa össze és egyházmegyénk közgyülése nevében hitelesitse.

11. szám. Esperes beterjeszti számadását az 1913. szept. 1-től 1914 ápril. 1-ig továbbitott pénzekről, melyeknek összege: 4284·18 K. A számadást az egyházmegyei számvevőszék rendbenlevőnek találta.

Egyházmegyénk közgyülése esperes számadását az 1913. szept. 1-től 1914. ápril. 1-ig továbbitott pénzekről a számvevőszék jelentése alapján jóváhagyó tudomásul veszi s részére a felmentvényt nevezett időről a szokásos fentartással megadja, a számadást egész terjedelmében kinyomatni, okmányaival együtt irattárba helyezni rendeli el

SZÁMADÁS

a nagyszalontai egyházmegye esperese által 1913. szept. 1-ig továbbitott pénzekről.

sor. szám.	1913. hó	nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás
1	szept.	28.	Egyh. ker. pénztb. missiói s. II. f. é	950.—K	—·—
2	„	29.	Missiói s. II. f. e. Lengyel Imre Lippa	—·— „	450·—
3	„	„	„ Szabó József B.sebes	—·— „	300·—
4	„	„	„ Bokor József Erdőhegy	—·— „	200·—
5	okt.	8	Egyh. ker. pénztár államsegély	1966·— „	—·—
6	„	„	„ B. Baldácsy alap	102·— „	—·—
7	„	„	„ Tüzkár bizt. jut.	86·18 „	—·—
8	„	„	Állam segély nyugta bélyegére	—— „	7.50
9	„	30	Ált segély Bugyi János E. gyarak	—·— „	40·—
10	„	„	„ Szőke L. tó Illye	—.— „	60·—
11	„	„	„ Szinte I. egyháznak	—·— „	110·—
12	„	„	„ Tőzmiske f. egyh. nak	—·— „	70·—
13	„	„	„ Szapárlig. f. e. nak	—·— „	100·—
14	„	„	„ Török Pál M. cséke	—·— „	50·—
15	„	„	„ Tóth Lajos k. j. falva	—·— „	50·—
16	„	„	„ Gyorok etn-nak	—·— „	50·—
17	„	„	„ Csermő etn-Gesztre	—·— „	100·—
18	„	„	Lelk. gy. int.-nek B. ugra	—·— „	1278·50
19	„	„	B Baldassy a. Lelk. gy. int. B.-ugra	—·— „	102·—
20	„	„	Tüzkár bizt. j. E. m. ptár. Geszt.	—·— „	86·—
21	nov.	12	Ált. segély. M. remete etn	—·— „	50·—
22	dec.	12	„ „ R. lippa etn	—·— „	80·—
23	„	17	E. m. lek. gy. int B. ugra ált vissza	80 „	—.—
24	„	29	E. ker. ptár. Ref. s. egylet	700·— „	—·—
25	„	„	Ref. s. e. segély R. lippa	—.— „	150·—
26	„	„	„ Szinte I. e.-nak	—·— „	150·—
27	„	„	„ M. cséke f. e.	—·— „	100·—
28	„	„	„ M. remete	—·— „	100·—
29	„	„	„ Csermő-Gesztre	—·— „	100·—
30	6.	„	„ Kisháza széplt-B ugra	—·— „	100·—
31	jan.	13	„ E. ker. ptár. missiói segély	200·— „	—·—
32	„	16	Missiói seg. M. csékén Kala Ferenc	—·— „	200·—
33	febr.	11	Előleg vizsg. költ. N. szalonta	100·— „	—·—
			átvitel	4184·18 „	4084·18

sor-szám.	1913. hó	nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás
			Áthozat	4184·18 K	4084·18
34	márcz.	18	Előleg vizsg. költ. N. zerénd	100— „	—·—
35	„	23	Nagyszalontai előleg e. m. ptár. Geszt	—·— „	100·—
36	„		N. zeréndi előleg e. m. ptár Geszt	—·— „	100·—
			Négyezerkettőszáznyolcvannégy K 18 fill.	4284·18 „	4284·18

Sarkad, 1914 április hó 4-ik napján.

BALOG AMBRUS
esperes.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Nagyszalonta, 1913 április 9.

Rácz Gyula,
e. m. számvevőszéki elnök.

Tatár Balázs
e. m. számvevőszéki tag.

12. szám Az egyházmegyei közigazgatási pénztár 1913 évi állapotáról Szabó István pénztáros beterjeszti számadását, melyet az egyházmegyei számvevőszék megvizsgált. Minden tétele helyes és okmányokkal igazolt.

Értékek összege: 1 drb. betét könyvön 15280·60 K; 2 drb. kötvényen 600—K; együtt 15880· 60 K.

Közigazgatási költségekből bevétel volt az 1913. év folyamán 8559·08 K kiadás: 6173·73 K, maradvány 1385·35 K.

Beterjeszti pénztáros számadását az 1913. év I. és II. felérő1 továbbitott adócsökkentési segélyekről is, melyet számvevőszékünk szintén rendbenlevőnek talált.

Mellékeli a hátralékok kimutatását, melyeknek összege 132·87 K, az 1912 évi 538·86 K. hátralékkal szemben örvendetes javulás tüntet fel.

Egyházmegyénk közgyülése Szabó István egyházmegyei pénztáros számadását a közigazgatási pénztár értékének 1913. évi kimutatásáról, a pénztár állapotáról és az adócsökkentési segélyek továbbitásáról a számvevőszék jelentése alapján jóváhagyó tudomásul veszi s részére a felmentvényt elismerése és köszönete kifejezése mellett a szokásos fentartással megadja s az egész számadását jegyzőkönyvébe kinyomatni s irattárba heiyezni rendeli el.

Utasitja Beregböszrmény és Erdőhegy egyházközségek presbytériumait, hogy az előbbi 91·22 K, az utóbbi 20·95 K közigazgatási költségek hátralékát f. é. julius hó *1*-ső napjáig múlhatatlanúl fizesse be.

I. Az egyházmegyei pénztár értékei:

1.	A 3864. sz. betétkönyv betétállománya		
	1913. jan. 1-én volt	1371.84	
	évközi 5 ½ %-os kamat (dec. 15-ig) . .	72·98	
	1914. jan. 1 betétállomány.		1444·82
2.	A 7059 sz. betétkönyv betétállománya .		
	1913. jan. 1-én volt . . . . . ,	4242·64	
	évközi 5 ½ %-os kamat (dec. 15-ig) .	225·80	
	1914. jan. 1 betétállomány		4468·44
	E két könyv betétállománya dec. 15-én	5913·26	5913·26
	Mivel az e. m. pénztár betétjének három külön könyvön való kezelése teljes felesleges, az előbbi két könyv összege dec. 15-én áttétetett a 4116. sz. betétkönyvre, melynek betétállománya		
3.	1913. jan. 1-én volt	8859·86	
	ehhez jött a két betétkönyv összege .	5913·26	
	évközi 5 ½ %-os kamat	507·48	
	tehát a 4116. sz. betétkönyv betétállománya 1914. jan. 1-én		15280·60
4.	Két darab kötvény értéke	600·—	600·—
	Érttèkek összége	15880·60	15880·60

Szóval: Tizenötezernyolcszáznyolcvan korona és 60 fillér.

Geszt, 1914. február hó 25.

Szabó István
e.-megyei pénztárnok.

Hogy ezen értékek e. megyei pénztárnoknál megvannak: igazoljuk·

Nagyszalonta, 1914. március hó 2.

Rácz Gyula,
Varga Zoltán
egyházmegyei számvevők.

II. Számadás az e. m. pénztár összes bevételéről és kiadásáról.

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913.						
1	Jan. 1	Maradvány a közig. pénztárnál		1021	42		
2	„	„ „ vegyeseknél		626	05		
3	„	Mezőgyán suppl. válság 1912.		4	—		
4	„	Komádi Gusztáv a. pers. pénz.	—·44				
5	„	Cserményi h. lelkész jan. illetm.				91	86
6	14	Népszámlálási adatok kötete				5	—
7	15	Gyorok 10 iv számad. nyomtatv.		—	50		
8	20	R.-lippa 20 „ „ „		1	—		
9	21	Kassay B. dekáni átalánya				46	20
10	„	146 drb. jelentő-iv				4	—
11	27	Perecz István dekáni átalánya				36	—
12	31	Cserményi h. febr. illetmény				97	86
13	Febr 1	Bessenyei I. dekáni átalánya				36	20
14	5	Napi s fuvardij közalapi ügyben				12	—
15	15	Számvevőszéknek irodaszerek				15	75
16	17	Csécsi I. dekáni átalánya				18	10
17	28	Cserményi h. lelkész márc. illetm.				91	86
18	Márc 8	Fogarassy B. dekáni átalánya				40	20
19	11	Szathmáry I. „ „				38	20
20	„	Napi s fuvardij számad. vizsg. kor.				12	—
21	15	Ónody S. 1910,—11—12 évi kam.		108	—		
22	17	B. dobrosd közig. költség hátr.		1	54		
23	23	25 szállító-levél és 100 drb. utalv.				5	—
24	31	Cserményi h. lelk. ápr. i. illetménye				91	86
25	Apr. 1	Okány közig. költség hátr.		66	72		
26	„	„ lelk. könyvt. dij „		10	—		
27	„	„ e. ker. kiadmányok „		8	—		
28	„	„ Nepisk. Szervezet „		1	—		
29	„	„ 10 drb. költségelőirányzat		1	—		
30	9	Tanügyi biz. tagok gyül. napidja				90	—
31	10	Esperes t. birák „ „				58	—
32	„	Jegyzők „ „ „				24	—
33	„	Számvevők fuvar- és „ „				75	—
34	„	Tanitóképviselők „ „ „				24	—
		Átvitel	—·44	1849	23	907	09

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénztár	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913.	Áthozat	— 44	1849	23	907	09
35	Apr. 1	Szondy G. dékáni uti átalánya				38	—
36	„	„ gyülési fuvardija				10	—
37	„	Két fuvar Nagyszalontára				8	—
38	„	Esperes s t.-birák birósági ül. napidija				58	—
39	„	Jegyzők „ „				16	—
40	„	Főkönyv és napló bekötési dija				3	60
41	16	B.-ujlak 100 keresztelési jegy			80		
42	19	Esperesi pecsétdijakból		150	—		
43	„	E. megyei jgyzőkönyvek portója				6	48
44	„	Esperes hivatalos fuvardijai				73	20
45	„	„ irodai kiadásai				94	30
46	23	Esperesi jelentés nyomatása				82	50
47	25	Csécsi I. hiv. utiköltsége				9	78
48	„	Cserműi h. lelkészi fiz. visszatér. 1912. okt. részlet		55	25		
49	„	„ „ „ novemberre		91	66		
50	„	„ „ „ decemberre		91	66		
51	„	„ „ „ 1913. januárra		91	66		
52	„	„ „ „ febr. részlet		19	77		
53	29	Ref. Énekvezérek Egyl. segély				10	10
54	30	Cserműi h. lelkész májusi illetm.				91	86
55	Máj. 5	Kolumbán Á. dékáni átalánya				10	10
56	16	Nagy I. e. ker. képvis. utiátalánya				70	20
57	19	Szabó I. „ „ „				70	—
58	„	Bagdi J. egyház látogató „				102	40
59	21	B.-böszörm. Gusztáv A. pers. pénz	2·13				
60	„	B.-ugra „ „ „	1·35				
61	22	Sarkad „ „ „	1.90				
62	„	Szemlak „ „ „	—·70				
63	24 „	Hadházy K. k.-tárkányi lelk. jel. költs.				4	30
64		Gyorok Gusztáv a. pers. pénz.	—·60				
65	„	Arad „ „	7·—				
66	31	K.-tárkány „ „	—·90				
67	„	Kassai B. egyh. bizt. uti átalány				90	20
		Átvitel	15·02	2350	03	1756	11

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	15·02	235	03	1756	11
68	Juni 9	Nagy I. „ „				48	—
69	„	Szabó I. „ „				48	—
70	11	Tenke Gusztáv a. pers. pénz	1·—				
71	16	N.-szalonta „ „	8·64				
72	19	Kassay B. Tenke visit. költsége				6	10
73	30	Szabó I. k. tárkány lelk. jel. költs.				6	50
74	„	Böszörményi Legyh. lát. uti átal				36	20
75	Juli 7	Csermő Gusztáv a. pers. pénz.	1·—				
76	28	B.böszörményi fegyelm. vizsgkölts.				43	60
77	aug 4	Balog Ambrus egyh. látog. átalány				72	—
78	15	M. homorogi fegyelm. vizsg. költs.				15	—
79	„	Vizsgázott elemi iskolások kimut.				16	30
80	szept.5	Közigazgatási államsegély		1990	—		
81	„	ennek portója				—	74
82	„	Lelk. könyvtárdijakat beküldtem				450	—
83	18	B.böszörmény közigazg. költs. hátr.		117	71		
84	„	1911. évi püsp. jelent. ára részl.		1	57		
85	„	Esperes és tbirák gyülési napidija				42	—
86	„	Jegyzők „ „				24	—
87	„	Számvevők „ „				40	—
88	„	Tanügyi bizt. tagok „ „				84	—
89	„	Tanitóképviselők fuvaros „				48	—
90	19	Kötegyán 100 drb. kereszt-jegy			80		
91	„	Esperes s tbirák bir. ülési napidija				42	—
92	„	Jegyzők „ „				16	—
93	25	Kisnyégerfalva közalapi jár. f. é.	19·68				
94	Okt. 1	E. kerületi kiadványokért küldtem				423	60
95		N-váradi tanitónőképzőnek				200	40
96		Post. tak. pénzt-nak nyomtatv-ért				12	10
97	9	T. ü. biz. előadó tiszteletdija				60	20
98	„	Széll K. bizotts. tagnak nváradi nőiképző tanácsülésére 2 útikölts.				22	20
99	15	Szemlak közalapi járulék f. é.	39·04				
100	„	Ant „ „	85·28				
101	„	„ közigazg. költség „		21	32		
102	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
		Átvitel	169·66	4511	43	3513	05

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	169·66	4511	43	3513	05
103	okt. 15	„ Ant e. ker. kiadványok		13	—		
104	„	„ „ névtár		3	—		
105	20	Magyarcséke közalapi jár. f. é.	39.—				
106	„	„ közigazg költs „		7	50		
107	„	Belényes közalapi jár.	75·52				
108	„	„ közigazg. költs. „		18	88		
109	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
110	„	„ e. m. nyomtatványok		2	60		
111	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
112	„	„ névtár		3	—		
113	„	Vaskóh közigazg. költs. hátr.		—	70		
114	23	M.homorog közalapi jár. f. é.	96·48				
115	„	„ közigazg. költs. „		24	12		
116	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
117	„	„ tanitói kebl. ill. „		4	20		
118	„	„ e. m. nyomtatványok		1	—		
119	„	„ szavazatbiróság		4	—		
120	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
121	„	„ névtár		3	—		
122	„	Mezősas közalapi járulék f. é.	128·—				
123	„	„ közigazg. költs.		32	—		
124	„	„ lelk. könyvtdij		10	—		
125	„	„ e. m. nyomtatványok		—	60		
126	23	Mezősas e. ker. kiadványok		13	—		
127	„	„ névtár		3	—		
128	„	„ ref. ünn. pers. pénz	—·60				
129	25	Sarkadi közalapi járulék f. é.	671·12				
130	27	Ágya „ „ „	157·76				
131	„	„ közigazg. költs. „		39	44		
132	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
133	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
134	„	„ névtár		3	—		
135	„	Szinte közalapi járulék f. é.	15·04				
136	„	„ közigazg költs. „		3	76		
137	„	Árpád közalapi jár. „	117·84				
138	„	„ közigazg. költs. „		29	46		
		Átvitel	562·02	4799	69	3513	15

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	562·02	4799	69	3513	15
139	Okt. 27	Árpád lelk. könyvdij „		10	—		
140	„	„ e. m. nyomtatványok		—	80		
141	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
142	„	„ névtár		3	—		
143	„	„ főisk. kamat		21	—		
144	„	B. sonkolyos közalapi jár. f. é.	32·72				
145	„	„ közigazg. költs „		8	18		
146	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
147	„	B. sonkolyos e. m. nyomtatványok		1	—		
148	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
149	„	„ névtár		3	—		
150	„	N-Szalonta közalapi járulék f. é.	1021·68				
151	„	„ közigazg. költs. „		255	42		
152	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
153	„	„ e. ker kiadványok		13	—		
154	„	„ 2 névtár		6	—		
155	„	Vadász közalapi jár. f. é.	111·36				
156	„	„ közigazg. költs. „		27	84		
157	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
158	„	„ e. m. nyomtatványok		1	—		
159	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
160	„	„ névtár		3	—		
161	„	Árpád főisk. kamatját beküldtem				21	—
162	„	Postatak. pénztárba törzsbetét				100	20
163	„	B. ujlak közalapi jár. f. é.	72·64				
164	„	„ közigazg. költs. „		18	16		
165	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
166	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
167	„	„ névtár		3	—		
168	„	Bélzerind közalapi jár. f. é.	36·32				
169	„	„ közigazg. költs. „		9	08		
170	„	„ lelk. könyvt. dij „		10	—		
171	„	„ e. m. nyomtatványok		2	—		
172	„	„ e ker. kiadványok		13	—		
173	„	„ névtár		3	—		
174	„	Biharugra közalapi jár. f. é.	146·16				
		Átvitel	1982·90	5303	17	3634	35

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	1982·90	5303	17	3634	35
175	Okt. 27	„ közigazg. költs. „		36	54		
176	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
177	„	„ e. m. nyomtatványok		1	—		
178	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
179	„	„ névtár		3	—		
180	„	„ tanitói kebl. ill		4	20		
181	„	Gede István „ „		4	20		
182	„	B. sebes közalapi jár. f. é.	95·04				
183	„	„ közigazg. költs. „		23	76		
184	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
185	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
186	„	„ névtár		3	—		
187	„	Csermő közalapi jár. f. é.	47·76				
188.a	„	„ közigazg. költs. „		11	94		
188.b	„	Csermő lelk. könyvdij f. é.		10	—		
189	„	„ e. m. nyomtatványok		1	—		
190	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
191	„	„ névtár		3	—		
192	„	„ h. lelk. fizetése viszatéritése					
193	„	„ februári részlet		71	89		
	„	„ „ „ márciusra		91	66		
194	„	„ „ „ árpilisi részlet		6	55		
195	„	Erdőgyarak közalapi jár. f. é.	133·44				
196	„	Erdőhegy „ „ „	190·48				
197	„	„ közigaz. költs. részl. f. é.		26	67		
198	„	„ lelk. könyvtdij „		10	—		
199	„	„ e. m. nyomtatványok „		1	—		
200	„	„ e. ker. kiadványok		13	—		
201	„	„ névtár		3	—		
202	„	„ főisk. kamat		13	20		
203	„	F. gyarmat közalapi jár. f. é	151·44				
204	„	„ közigazg. költs. „		37	86		
205	„	lelk. könyvtdij „		10	—		
206	„	„ e. ker. kiadványok „		13	—		
207	„	„ névtár		3	—		
208	„	„ főisk. kamat		29	58		
		Átvitel	2601·06	5794	22	3634	35

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	3501·06	5768	22	3634	25
209		F. gyarmat tanitói kebl. ill.		4	20		
210	Okt. 27	Törö S. „ „		4	20		
211		Gyorok közalapi jár. f. é.	26·40				
212		„ közigazg. költs. „		6	60		
213		„ lelk. könyvdij „		10	—		
214		„ e. ker. kiadványok		13	—		
215		„ névtár		3	—		
216		„ tanitói kebl. ill.		4	20		
217		Jónás k. kebl. ill. bevéve s kiküldve		4	20	4	20
218		Kispereg közalapi jár. f. é.	140·—				
219		„ közigazg. költs. „		35	—		
220		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
221		„ e. ker. kiadványok		13	—		
222		„ névtár		3	—		
223		„ tanitói kebl. ill.		4	20		
224		Fördös Zoltán		4	20		
225		Németpereg közalapi jár. f. é.	19·60				
226		„ közigazg. költs. „		4	90		
227		K.-nharsány közalapi jár. f. é.	103·04				
228		„ közigazg. költs. „		25	76		
229		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
230		K.-nharsány e. m. nyomtatványok		1	—		
231		„ e. ker. kiadványok		13	—		
232		„ névtár		3	—		
233		K.-apáti közalapi jár. f. é.	95 92				
234		„ közigazg. költs. „		23	98		
235		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
236		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
237		„ e. ker. kiadványok		13	—		
238		„ névtár		3	—		
239		„ tanitói kebl. ill.		4	20		
240		Angi L. „ „ „		4	20		
241		K. tárkány közalapi jár. f. é.	116·80				
242		„ közigazg. költs. „		29	20		
243		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
244		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
		Átvitel	4002.82	6053	26	3638	45

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	4002·82	6053	26	3638	45
245	Okt. 27	„ e. ker. kiadványok		13	—		
246		„ névtár		3	—		
247		„ tanitói kebl. ill.		4	20		
248		Erdei Gy. „ „		4	20		
249		Kisnyégerfalva „		4	20		
250		„ közigazg. költs. f. é.		4	92		
251		Kisnyégerfalva főisk. kamat f. é.		4	20		
252		ezt beküldtem e. ker. pénzt.-ba				4	20
253		Báthory L. tanitói kebl. ill.		4	20		
254		Kötegyán közalapi jár. f. é.	204·64				
255		„ közigazg. költs.		51	16		
256		„ lelk. könyvtdij		10	—		
257		„ e. ker. kiadványok		13	—		
258		„ névtár		3	—		
259		Mezőbaj közalapi jár. f. é	100·48				
260		„ közigazg. költ. „		25	12		
261		„ lelk. könyvtdij		10	—		
262		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
263		„ e. ker. kiadványok		13	—		
264		„ névtár		3	—		
265		Nagyzerénd közalapi jár. f. é.	180·72				
266		„ közigaz. költs.		45	18		
267		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
268		„ e. ker. kiadványok		13	—		
269		„ Névtár		3	—		
270		„ közalapi jár. f. é.	66·32				
271		„ közigazg. költs.		16	58		
272		Pankota lelk. könyvdij f. é.		10	—		
273		„ e. ker. kiadványok		13	—		
274		„ névtár		3	—		
275		„ tanitói kebl. ill.		4	20		
276		Barta A. „ „		4	20		
277		R. lippa közalapi jár. f. é.	57·44				
278		„ közigazg. költs „		14	36		
279		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
280		„ e. ker. kiadványok		13	—		
		Átvitel	4612·42	6383	98	3692	65

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	4612·42	6383	98	3692	65
281	Okt. 27	R.-lippa névtár		3	—		
282		„ Gusztáv a. pers. pénz	1·—				
283		Szentleányfalva közalapi jár. f. é.	55·04				
284		„ közigazg. költs „		13	76		
285		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
286		„ e. ker. kiadványok		13	—		
287		„ névtár		3	—		
288		„ Gusztáv a. pers. pénz	2·—				
289		Tamáshida közalapi jár. f. é.	74·16				
290		„ közigazg. költs. „		18	54		
291		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
292		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
293		“ e. ker. kiadványok		13	—		
294		„ névtár		3	—		
295		Tenke közalapi jár. f. é.	181·12				
296		„ közigazg. költs. „		45	28		
297		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
298		„ e. ker. kiadványok		13	—		
299		„ névtár		3	—		
300		„ tanitói kebl. ill.		4	20		
301		Budai B. „ „		4	20		
302		Vfenes közalapi jár. f. é.	101·28				
303		„ közigazg. költs. „		25	32		
304		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
304		„ e. ker. kiadványok		13	—		
305		„ névtár		3	—		
307		„ tanitói kebl. ill.		4	20		
308		Nagy K. „ „		4	20		
309		Geszt közalapi jár. f. é.	132·96				
310		„ közigazg. költs. „		33	24		
311		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
312		„ e. ker. nyomtatványok		13	—		
313		„ névtár		3	—		
314		„ suppl.-váltság		1	—		
315		„ Gusztáv a. pers. pénz	1·—				
316		„ ref. ünn. „	1·—				
		Átvitel	5161·98	6271	83	3692	65

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel		Kiadás	
					f	K	f
	1913	Áthozat	5161·98	6471	83	3692	65
317	Okt. 29	K jánosfalva közalapi jár. f. é.	24·64				
318		„ közigazg. költs. „		6	16		
319		K-szakál közalapi jár. „	17·12				
320		„ közigazg. költs. „		4	28		
321		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
322		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
323		„ e. ker. kiadványok		13	—		
324		„ névtár		3	—		
325		„ Gusztáv a. pers. pénz.	1·—				
326		Szemlak közigazg. költs. f. é.		9	76		
327		„ lelk. könytdij „		10	—		
328		„ e. ker. kiadványok		13	—		
329		„ névtár		3	—		
330		„ főisk. kamat		12	60		
331		Ágya Gusztáv a. pers. pénz	1·—				
332		Szinte „ „	2·—				
333		Ant „ „	—·70				
334		Árpád „ „	1·15				
335		B.-ujlak supol. váltság			40		
336		„ ref. ünn. pers. pénz.	1·—				
337		Bélzerénd Gusztáv a. „	2·—				
338		Komádi „ „	—·54				
339	Nov. 3	Arad ref. ünn. „	5·53				
340		K-pereg Gusztáv a. „	2·—				
341		E.-gyarak közigazg. költs. f. é.		33	36		
342		„ lelk. könytdij „		10	—		
343		„ e. m. nyomtatványok		1	80		
344		„ e. ker. kiadványok		13	—		
345		„ névtár		3	—		
346		„ ref. ünn. pers. pénz.	1·—				
347		„ Gusztáv a. „	—·50				
348	„ 4	Tüzkárbiztosítási jutalék		86	—		
349		Cserményi h. lelk. fiz. visszafizetése áprilisi részlet		85	11		
350		„ „ májusi „		14	89		
351		B-sonkolyos Gusztáv a pers. pénz.	—·10				
		Átvitel	5222·26	5805	19	3692	65

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	5222·26	6805	19	3692	65
352	Nov. 4	V. fenes Gusztáv A. pers. pénz	1·—				
353	Nov. 6	*Gusztáv a. p. p.t elkültem 41·65 K.*					
354		Szapáryliget közalapi járulék f. é.	7·04				
355		„ közigazg. költs. „		1	76		
356		Arad közalapi járulék f. é.	657·28				
357		„ közigazg. költs. „		164	32		
358		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
359		„ e. ker. kiadványok		13	—		
360		„ névtár		3	—		
361		R.-lippa ref. ünn. pers. pénz.	1·—				
362		B.-böszörmény közalapi jár. f. é.	250·56				
363	Nov. 7	Nagy I. ker. képv. uti átalánya				70	20
364	Nov. 8	B. böszörmény ref. ünn. pers. pénz	2·13				
365		Agya „ „	2·—				
366		Szinte „ „	1·—				
367		N-szalonta „ „	6·49				
358		Kn-harsány „ „	1·68				
369		„ Gusztáv a. „	1·58				
370		„ suppl. vàlság „		2	—		
371	Nov. 9	Zsadány közalapi jár. f. é. „	179·04				
372		„ közigazg. költs. „		44	76		
373		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
374		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
375		„ Szavazatbiróság		4	—		
376		„ e. ker. kiadványok		13	—		
377		„ névtár		3	—		
378		„ főisk. kamat		55	44		
379		Simonyifalva közalapi jár. f. é.	20·40				
380		„ közigazg. költs „		5	10		
381		Szemlak ref. ünn. pers. pénz	1·37				
382	Nov. 12	*Közalapi jár.-ot elküldtem 6311.60 K*					
383	Nov. 13	S. keresztur közalapi jár. f. é.	113·68				
384		Talpas „ „ „	11·28				
385		„ közigazg. költs. „		2	82		
386		M. remete Gusztáv a pers. pénz	2·—				
387		Pankota „	1.—				
		Átvitel	6482·79	7137	85	3762	85

Naplószám	A tétet kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Átvitel	6482·79	7187	85	3762	85
388	Nov. 13	*Közalapi jár-ot elküldtem 124·96 K*					
389	Nov. 14	Feketetót közalapi jár. f. é.	18·32				
390		„ közigazg. költs. „		4	58		
391		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
392		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
393		„ e. ker. kiadványok		13	—		
394		„ névtár		3	—		
395		*Közalapi jár-ot felküldtem 18·32 K.*					
396	Nov. 15	Bagdi J. ker. képv. uti átalánya				70	20
397		M-remete közalapi járulék f. é.	69·52				
398		„ közigazg. költs. „		17	38		
399		„ névtár		3	—		
400	19	K-tárkány ref. ünn. pers. pénz	1·—				
401		„ suppl. váltság		1	—		
402		Belényes ref. ünn. pers pénz	1·—				
403		Komádi közalapi járulék f. é.	573·76				
404	20	Gyorok ref. ünn. pers. pénz.	— ·60				
405	21	F-győrös és bátor közalapi jár. „	13·04				
406		„ „ késed. kamat	—·06				
407		„ „ közigazg. költs.		3	26		
408		Zsadány 100 kereszt. jegy			—	80	
409	22	Árpád ref. ünn. pers. pénz.	1·—				
410		Gyanta közalapi jár. f. é.	124·96				
411		„ közigazg. költs. „		31	24		
412		„ lelk. könyvtdij hátr.		10	—		
413		„ „ „ f. é.		10	—		
414		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
415		„ e. ker. kiadvanyok hátr.		15	90		
416		„ „ „ f. é.		13	—		
417		„ névtár		3	—		
418		M-gyán közalapi járulék f. é.	161·84				
419	23	Komádi ref. ünn. pers. pénz	—·6				
420		„ késed. kamat	2·39				
421		Pankota ref. ünn. pers. pénz	—·30				
422	24	Okány közalapi járulék f. é.	285·60				
423		„ közigazg. költs „		71	40		
		Ávitel	7736·79	7350	35	3833	05

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	7736·79	7350	35	3833	05
424	Nov 24	Okány lelk. könyvtdij „		10	—		
425		„ e. ker. kiadványok		13	—		
426		„ nèvtár		3	—		
427	26	Kisháza közalapi jár. f. é.	15·92				
428		„ közigazg. költs. „		3	98		
429	29	Tenkeszéplak közalapi jár. f. é.	8·—				
430		közigazg. költs. „		2	—		
431		Ant ref. ünn. pers. pénz	—.50				
432		*Közalapi jár.-ot elküldtem 1260·10K*					
433	Dec. 4	M. gyám késed. kamat	—·68				
434	5	Kisháza „ „	—·07				
435		Komádi közigazg. költs. f. é.		143	44		
436		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
437		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
438		„ e. ker. kiadványok		13	—		
439		„ névtár		3	—		
440		K.-apátii lelk. jelölők úti költs.				6	10
441	6	Sarkad 500 kerszt. jegy		4	—		
442	11	B.-sebes ref. ünn. pers. pénz	2·—				
443	13	Csermő 10 költsègvetési nyomt.		1	—		
444	15	Ant suppl. váltság		2	—		
445		Tanitók segélyező pénzt alapitv.				100	—
446		„ „ évi adomány				20	—
447		Egyetemi küldöttség úti költsége				105	—
448		E. m. aljegyző tiszteletdija				60	—
449	17	Nagyszalonta suppl. váltság		2	—		
450		Széll K-nak levélboritékok ára				35	20
451	18	Szentleányfalva ref. ünn. pers. p.	2·—				
452		B.-ugra	1·40				
453	23	Árpád suppl. váltság		1	—		
454		Őszi e. m. gyül. jkönyvek ára				360	—
455		1000 darab szavazólap				10	—
456		M. pécska közalapi jár. f. é.	5·28				
457		„ késed. kamat	— ·05				
458		Ópécska közalapi jár. f. é.	18·96				
459		„ késed. kamat	—·16				
		Átvitel	7791·81	7562	77	4529	35

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	7791·81	7562	77	4529	35
460	Dec 24	M.-remete késed. kamat	—·29				
461		Gyanta „ „	—·52				
462		Okány. „ „	1·19				
463		Tenkeszéplak „	—·04				
464		B.-dobrosd közalapi jár. f. é.	11·44				
465		„ késed. kamat	—·10				
466		*Közalapi jár-ot elküldtem 44·18 K.*					
467	27	Tavaszi e. m. jkönyvek ára				688	—
468		Főisk. kamatot elküldtem				110	82
469		Suppl. váltságot „				13	40
470		M-remete ref. ü. pers. p. bevéve					
	31	s áttéve 1914-re 1 Kor.					
471		K-gyám „ „ „ 2 Kor.					
472		„ suppl. váltság		10	—		
473		„ „ „ elküldtem				10	—
474		Cserműi h. lelk. fiz. visszatérítése					
		májusi részlet		76	77		
475		S.-keresztúr közigazg. költs. hátr.		40	32		
476		„ „ „ f. é.		28	42		
477		„ lelk. könyvtdij hátr.		20	—		
478		„ „ „ f. é.		10	—		
479		„ kebl ill. az egyháztól		4	87		
480		„ „ Dobos G.-tol		4	87		
481		„ Szavazatbirság		8	—		
482		S.-keresztur e. ker. kiadv.-ok hátr.		16	90		
483		„ névtár		3	—		
484		*a 369·386·387 tétel 1914-re 4·58K.*					
485		B.-dobrosd közigazg. költs. f. é.		2	86		
486		Végh. A. kebl. ill. s kés. kamat		4	87		
487		Bajzáth I.		4	54		
488		Irodai kellékek				43	20
489		Sarkad közigazg. költs. f. é.		167	78		
490		„ lelk. könyvtdij „		10	—		
491		„ e. ker. nyomtatványok		13	—		
492		„ névtár		3	—		
493		M.-gyán közigazg. költs. f. é.		40	46		
		Átvitel	7805·39	8032	43	5394	77

Napl. szám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Közalapi pénzek	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1913	Áthozat	7805·39	8032	43	5394	77
494	Dec 31	M.-gyán lelk. könyvtdij f. é.		10	—		
495		„ tanitói kebl. ill.		4	20		
496		„ e. m. nyomtatványok		1	80		
497		„ e. ker. kiadványok		13	—		
498		„ névtár		3	—		
499		„ suppl. váltság		3	—		
500		„ „ „ elküldtem				3	—
501		M.-pécska közigazg. költs. f. é.		1	32		
502		Ópécska „ „ „		4	74		
503		B.böszörmény közig. költs részl. f. é		23	67		
504		„ 4 évi lelk. könytdij hátr.		40	—		
505		„ e. ker. kiadványok		18	33		
506		Pénzes G. tan. kebl. ill.		4	20		
507		M-remete lelk. könytdij f. é.		10	—		
508		„ e. ker. kiadványok hátr.		9	—		
509		„ „ „ f. é.		13	—		
510		S.-keresztur tan. kebl. ill.		4	20		
511		„ e. m. nyomtatványok		1	—		
512		„ e. ker. kiadványok f. é.		13	—		
513		Ugrai E. tan. kebl. ill.		4	20		
514		Főjegyző félévi tiszteletdija				100	—
515		Évközi kamat hitelszövetkezettől		12	49		
516		„ „ postatak.-pénzt.-tól		4	81		
517		Jutalék a „ „ nak				1	90
518		Clearing jegyzékért				3	—
519		Pénztárnok tiszteletdija				400	—
520		Egész évi postaköltség				9	35
521		46 névtár árát a 3 K. elküldtem				138	—
522		Esperesi pecsétdijakból		136	—		
523		Esperes irodai és hiv. uti kiadásai				173	71
		Összesen:	7805·39	8559	08	6173	73

A közalapi pènzek összege elküldetett a Magyarföld. hitelintézethez a következő naplószámok alatt:

353.	naplószám	41·65
382.	„	6311·60
388.	„	124·96
395.	„	18·32
432.	„	1260·10
466.	„	44·18
484.	1914-re áttétett	4·58
	Összesen	7805·39

Ebből Gusztáv A. perselypénz		41·65
Közalapi járulék	7718·40	*)
Késedelmi kamat	5·55	*)
Ref. ünn. perselypénz . .	35·21	*)
1914.-re áttéve		4·58
	Összesen	7805·39

E szerint a közalapi pénzek rovatában

maradvány semmi

A közigazgatási pènztárnál

Bevétel	8559·08
Kiadás	6173·73
Maradvány . . .	2385·35

Betüvel: Kettőezerháromszáznyolcvanöt kor. és 35 fill.

Geszt, 1914. február hó 25.

Szabó István
e. m. pénztárnok.

Ezen számadást megvizsgáltuk és helyesen vezetettnek s okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalonta, 1914. március hó 2.

Rácz Gyula
Varga Zoltán
egyházmegyei számvevők.

*) lásd a közalapi járulékok elszámolását.

3. A pénztári főkönyv zárótételei 1913. végén.

Sorszám	A rovatok cimei	Tartozás K	Tartozás f	Lerovás K	Lerovás f	Hátralék K	Hátralék f
1	Közalapi járulék hátralék	—	—	—	—	—	—
2	„ „ f. é.	7718	40	7718	40	—	—
3	„ késedelmi kamat	—	—	5	55	—	—
4	Ref. ünnepi perselypénz	—	—	35	21	—	—
5	Gusztáv A. egyl. „	—	—	46	23	—	—
6	Egyházmegyei közigazg. költs. hátralék	220	99	220	99	—	—
7	„ „ „ f. évi	1929	60	1869	68	59	92
8	Lelkészi könyvtárdij hátr.	100	—	80	—	20	—
9	„ „ f. é.	450	—	440	—	10	—
10	Keblezési illeték	144	85	119	95	24	90
11	Egyházmegyei nyomtatványok : tartozás : 29·65 K. évközi rend: 8·90 K.	38	55	36	50	2	05
12	Szavazatbirság	16	—	16	—	—	—
13	Egyházkerületi kiadványok	793	70	777	70	16	—
14	Főiskolai kamat	136	02	136	02	—	—
15	Supplicativ-váltság	—	—	26	40	—	—

A tartozás cimeinek összege 11548·11 Kor.

A lerovás „ „

(a 3.4.5. és 15. sorszám alattiak hijjával) 11415·24 „

Hátralékban maradt összesen 132·87 „

Geszt, 1914. február hó 25.

SZABÓ ISTVÁN
e. m. pénztárnok.

4. Elszámolás az 1913. *I félévi adócsökkentési segélyekről.*

Sorszám	Egyház neve	Adócsökkentési segélye K	f	Levont portó K	f.	Elküldött összeg K	f.	Jegyzet
	Ágya	820		1	—	819	—	
	Szinte	150		—	40	149	60	
	Ant	640		1	—	639	—	
	Árpád	340		—	60	339	40	
5	Belényes	170		—	40	169	60	
	B-sonkolyos	390		—	60	389	40	
	B-ujlak	660		1	—	659	—	
	Bélzerénd	380		—	60	379	40	
	B-ugra	560		—	60	559	40	
10	*B*-sebes	320		—	60	319	40	
	Csermő	350		—	—	—	—	tartozás törlesztésére visszatartatott
	E. gyarak	120		—	40	119	60	
	Erdőhegy	260		—	40	259	60	
	Feketegyarmat	700		1	—	699	—	
15	Gyorok	360		—	60	359	40	
	Kispereg	580		—	60	579	40	
	N-pereg	160		—	40	159	60	
	Kunharsány	280		—	40	279	60	
	K-apáti	410		—	60	409	40	
20	K-tárkány	890		1	—	889	—	
	K-nyégerfalva	60		—	20	59	80	
	K-gyán	830		1	—	829	—	
	M-baj	390		—	60	389	40	
	M-sas	860		1	—	859	—	
25	N-szalonta	3150		—	—	3150	—	bérmentetlen pénzeslevélben
	Pankota	250		—	40	249	60	
	R-lippa	600		—	60	599	40	
	Szentleányfalva	140		—	40	139	60	
	Tamáshida	400		—	60	399	40	
30	Vadász	1080		—	—	1080	—	
	V-fenes	870		1	—	869	—	
	Összesen	17170		18	—	16802	—	

Geszt, 1914. február hó 25. *SZABÓ ISTVÁN.*

Ezen elszámolást megvizsgáltuk s okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalonta, 1914. március hó 2. *RÁCZ GYULA*
VARGA ZOLTÁN
egyházmegyei számvevők.

5. *Elszámolás az 1913. II. félévi adócsökkentési segélyekről.*

Sorszám	Egyház neve	Adócsökkentési segélye K	f.	Közalapi s e. megy tartozásai K	f.	Levont portó K	f.	Összes levonás K	f.	Elküldött összeg K	f.	Jegyzet.
	Ágya	824	36	223	20	1	—	224	20	600	16	
	Szinte	140	89	18	80	—	40	19	20	121	69	
	Ant	643	94	—	—	1	—	1	—	642	94	
	Árpád	348	86	195	10	—	40	195	50	153	36	
5	Belényes	159	54	—	—	—	40	—	40	159	14	
	B.-sonkolyos	381	21	67	90	—	60	68	50	312	71	
	B.-ujlak	662	26	116	80	—	60	117	40	544	86	
	Bélzerénd	374	44	73	40	—	60	74	—	300	44	
	B.-ugra	560	05	218	10	—	60	218	70	341	35	
10	B.-sebes	315	24	144	80	—	40	145	20	170	04	
	Csermő	343	30	343	30	—	—	343	30	—	—	a tartozás
	E. gyarak	113	44	113	44	—	—	113	44	—	—	kiegyenlítésére
	Erdőhegy	257	35	257	35	—	—	257	35	—	—	fordittatott
	F. gyarmat	700	83	253	28	—	60	253	88	446	95	
15	Gyorok	364	18	67	40	—	40	67	80	296	38	
	K.-pereg	583	43	209	40	—	60	210	—	373	43	
	N.-pereg	150	18	24	50	—	40	24	90	125	28	
	Knharsány	275	37	155	80	—	40	156	20	119	17	
	K.-apáti	405	—	155	30	—	40	155	70	249	30	
20	K.-tárkány	882	33	181	40	1	—	182	40	699	93	
	K.-nyégerfalva	62	63	38	20	—	20	37	40	25	23	
	K.-gyán	832	71	281	80	—	60	282	40	550	31	
	M.-baj	394	46	152	60	—	40	153	—	241	46	
	M.-Sas	860	69	—	—	1	—	1	—	859	69	
25	N.-szalonta	3156	46	1306	10	—	—	1306	10	1850	36	bérmentetlen pénzeslevélben
	Nagyzerénd	387	41	251	90	—	40	252	30	135	11	
	Pankota	252	43	117	30	—	40	117	70	134	73	
	R.-lippa	609	55	97	80	—	60	98	40	511	15	
	Sztleányfatva	138	12	94	80	—	20	95	—	43	12	
30	Tamáshida	401	14	119	70	—	40	120	10	281	04	
	Tenke	1040	26	260	80	1	—	261	80	778	46	
	Vadász	1709	08	166	20	—	—	166	20	1542	88	bérmentetlen pénzeslevélben
	V-fenes	868	03	161	—	1	—	162	—	706	03	
	Összesen	19199	17	5866	47	16	—	5882	47	13316	70	

Geszt, 1914 február hó 25.

SZABÓ ISTVÁN
e. m. pénztárnok.

Ezen elszámolást megvizsgáltuk s okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalonta, 1914. március 2.

RÁCZ GYULA
VARGA ZOLTÁN
egyházmegyei számvevők.

6 Hatralékok kimutatása 1913. dec. 31-ig.

Sorszám	Tartozók nevei	közigazg. költs.		lelkészi könyvtdij		keblezési illeték		vegyes tartozás		Összesen	
		k	f.	k	f.	k	f.	k	f.	k	f.
1	Berekböszörmény	38	97	30	—	4	20	18	05	91	22
2	Erdőhegy	20	95							20	95
3	Vajda Mihály					12	30			12	30
4	Váczy Mária Gizella					4	20			4	20
5	Dabizs Ferencz					4	20			4	20
	Összesen	5992	30	—		24	90	18	05	132	87

Geszt, 1914. február 25.

SZABÓ ISTVÁN
e. m. pénztárnok.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.
Nagyszalonta, 1914. március hó 2.

RÁCZ GYULA
VARGA ZOLTÁN
egyházmegyei számvevők.

13. szám. Pénztáros beterjeszti

a.) egyházmegyénk 1914. évi költségelőirányzatát, mely szerint 4453 K. szükséglettel szemben 6405·35 K. fedezet s igy remélhető pénztári maradványként 1952·35 K. mutatkozik ;

b.) az egyházmegyei közigazgatási költség kivetési tervezetét az 1910. évi népszámlálás adatai alapján.

7. Költségelőirányzat az 1914. évre.

Sor-szám.	Megnevezés	Összeg k	f
	Szükséglet.		
1	Lelkészi főjegyző tiszteletdija	200	
2	„ aljegyő „	60	
3	Tanügyi bizottsági előadó tiszteletdija	60	
4	Egyházmegyei közpénztárnok „	400	
5	Lelkészi számvevők tisztelet- s napidijai	115	
6	Egyh. ker. lelk. képviselők uti általánya	280	
7	Egyházlátogató küldöttségek „	402	
8	Iskolalátogató „ „	260	
9	E. megyei tisztviselők gyülési napidijai	300	
10	„ tanitó képviselők „ „	96	
11	Tanügyi bizotts. tagok „	180	
12	Vegyes napi-és fuvardijak hivatalos alkalomra	200	
13	E. megyei gyülések jegyzőkönyveinek ára	1000	
14	Egyházkerületi kiadványok ára	300	
15	Irodai szükségletek s postaköltségek	200	
16	Nagyváradi tanitónőképzőnek évi segély	200	
17	Előre nem láthatókra	200	
	Összesen	4453	
	Fedezet.		
1	Számadási maradvány	2385	35
2	Közigazgatási államsegély	1990	
3	F. évi közigazgatási költségekből	1800	
4	Tüzkárbiztositási jutalékból	80	
5	Keblezési illetékekből	50	
6	Esperesi pecsétdijakból	50	
7	Hátralékokból remélhető bevétel	50	
	Összesen	6405	35

Fedezet	6405·35 K.
Szükséglet	4453·— „
Remélhető maradvány	1952·35 K.

Egyházmegyénk közgyülése az 1914. évi költségelőirányzatot s költségkivetést elfogadja, azt nyomtatott jegyzőkönyvében közzétenni s irattárba helyezni rendeli el

Geszt 1914. február hó 25.

SZABÓ ISTVÁN
e. m. pénztárnok.

Helyeseljük.

RÁCZ GYULA
VARGA ZOLTÁN
egyházmegyei számvevők.

Nagyszalonta, 1914. március hó 2.

8. E. megyei közigazg. költség kivetési tervezete az 1910. évi népszámlálás s a konventi megállapitása alapján (minden lélek után 2 fillér.

Sorszám	Az egyház község neve	lélek száma	Közigazg. költs. k	f.	Jegyzet
	Ágya	1972	39	44	
	l. e. Szinte	188	3	76	
	f. e. Szapáryliget	88	1	76	
	Ant	1066	21	32	
5	Arad	8216	164	32	
	Árpád	1473	29	46	
	Belényes	944	18	88	
	Belényessonkolyos	409	8	18	
	f. e. Körösjánosfalva	308	6	16	
10	f. e. Magyarcséke	375	7	50	
	Belényesujlak	908	18	16	
	Bélzerénd	454	9	08	
	Berekböszörmény	3132	62	64	
	Biharugra	1827	36	54	
15	Borossebes	1188	23	76	
	Csermő	597	11	94	
	Erdőgyarak	1668	33	36	
	Erdőhegy	1955	39	10	
	f. e. Kisjenő	469	9	38	
20	f. e. Simánd	87	1	74	
	Feketegyarmat	1893	37	86	
	Feketetót	229	4	58	
	f. e. F. győrös F. bátorral	163	3	26	
	Geszt	1662	33	24	
25	Gyanta	1562	31	24	
	f. e. Bihardobrosd	143	2	86	
	f. e. Kisháza	190	3	98	
	f. e. Tenkeszéplak	100	2	00	
	Gyorok	330	6	60	
30	Kispereg	1750	35	00	
	l. e. Németpereg	245	4	90	
	f. e. Pécska	303	6	06	
	Komádi	7172	143	44	
	Körösnagyharsány	1288	25	76	
35	Körösszakál	214	4	28	
	Átvitel	44577	891	54	

Sorszám	Az egyházközség neve	lélek száma	Közigazg. költs. k	f.	Jegyzet
	Áthozat	44577	891	54	
	Körösszegapáti	1199	23	98	
	Köröstárkány	1460	29	20	
	l. e. Kisnyégerfalva	246	4	92	
	Kötegyán	2558	51	16	
40	Magyarhomorog	1206	24	12	
	Magyarremete	869	17	38	
	Mezőbaj	1256	25	12	
	Mezőgyán	2023	40	46	
	Mezősas	1600	32	00	
45	Nagyszalonta	12771	255	42	
	Nagyzerénd	2259	45	18	
	Okány	3570	71	40	
	Pankota	829	16	58	
	Radnalippa	718	14	36	
50	Sarkad	8389	167	78	
	Sarkadkeresztur	1421	27	42	
	Szemlak	488	9	76	
	Szentleányfalva	688	13	76	
	Tamáshida	927	18	54	
55	Tenke	2264	45	28	
	Vadász	1392	27	84	
	f. e. Simonyifalva	255	5	10	
	f. e. Talpas	141	2	82	
	Várasfenes	1266	25	32	
	Zsadány	2238	44	76	
	Összesen	96610	1932	20	

Geszt, 1914. február hó 25.

SZABÓ ISTVÁN
e. m. pénztárnok.

Helyeselyük.

Nagyszalonta, 1914. március hó *2.*

RÁCZ GYULA
VARGA ZOLTÁN.
egyházmegyei számvevők.

14. Szabó István egyházmegyénk közalapi pénzkezelője beterjeszti a magyar országos egyházi közalapi javára az 1913. évben befolyt járulékról készitett elszámolást, ezt az egyházmegye közalapi bizottsága f. évi febr. 5.-én Nagyszalontán tartott ülésében (2. sz.) megvizsgálta és a számadási okmányokkal egyezőnek, rendben levőnek találta, a felmentést a maga részéről megadta és a munkálatot az egyetemes konvent közalapi végrehajtó bizottságához felterjesztette. Az elszámolás szerint egyházaink járulékaikat a mult évben is pontosan befizették, hátralék nincs.

Elszámolás

a magyar országos református egyházi közalap javára az 1913. évben befolyt járulékokról.

Sorszám	Az egyházközség neve (Az anyaegyházak betűrendben, a társ-, leány-, fiókegyházak és szórványok az anyaegyház után külön sorszám alatt irandók)	Folyó évi járulékok rovata,						reformációi persely pénz stb.	
		Az 1913. évre megállapitott közalap járulék		Befizettetett a folyó évi jurulékból		Befizettetett 5% késed. kamat a f. évi jarulék után			
		kor.	f	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.
1	Ágya	157	76	157	76			2	—
2	l. e. Szinte	15	04	15	04			1	—
3	f. e. Szapárliget	7	04	7	04				
4	Ant	85	28	85	28			—	50
5	Arad	657	28	657	28			5	53
6	Árpád	117	84	117	84			1	—
7	Belényes	75	52	75	52			1	—
8	Belényessonkolyos	32	72	32	72				
9	f. e. Körösjánosfalva	24	64	24	64				
10	f. e Magyarcséke	30	—	30	—				
11	Belényesujlak	72	64	72	64			1	—
12	Bélzerénd	36	32	36	32				
13	Berekböszörmény	250	56	250	56			2	13
14	Biharugra	146	16	146	16			1	40
15	Borossebes	95	04	95	04			2	—
16	Csermő	47	76	47	76				
17	Erdőgyarak	133	44	133	44			1	—
18	Erdőhegy és Kisjenő	190	48	190	48				
19	Feketegyarmat	151	44	151	44				
20	Feketetót	18	32	18	32				
21	f. e. Feketegyörös és Feketebtáor	13	04	13	04		06		
22	Geszt	132	96	132	96			1	—
23	Gyanta	124	96	124	96		52		
24	f. e. Bihardobrosd	11	44	11	44		10		
25	f. e. Kisháza	15	92	15	92		07		
26	f. e. Tenkeszéplak	8	—	8	—		04		
27	Gyorok	26	40	26	40				60
28	Kispereg	140	—	140	—				
29	l. e. Németpereg	19	60	19	60				
30	f. e. Magyarpécska	5	28	5	28		05		
31	f. e. Ópécska	18	96	18	96		16		
32	Komádi	573	76	573	76	2	39		61
33	Körösnagyharsány	103	04	103	04			1	68
34	Körösszakál	17	12	17	12				
35	Körösszegapáti	95	92	95	92				
36	Köröstárkány	116	80	116	80			1	—
37	l. e. Kisnyégerfalva	19	68	19	68				
	Átvitel	3788	16	3788	16	3	39	23	45

Sorszám	Az egyházközség neve Az anyaegyházak betürendben, a társ-, leány-, fiókegyházak és szórványok az anyaegyház után kölön sorszám alatt irandók.)	Folyó évi járulékok rovata. Az 1913 évre megállapitott közalapi járulék K	f	Befizettetett a folyó évi járulékból kor.	f.	5% késed. kamat a hátralék után kor.	f	reformációi pénz stb. K	f
	Áthozat	3788	16	3788	16	3	39	23	45
38	Kötegyán	204	64	204	64				
39	Magyarhomorog	96	48	96	48				
40	Magyarremete	69	52	99	52		29		
41	Mezőbaj	100	48	100	48				
42	Mezőgyán	161	84	161	84		68		
43	Mezősas.	128	—	128	—				60
44	Nagyszalonta	1021	68	1021	68			6	49
45	Nagyzerénd	180	72	180	72				
46	Okány	285	60	285	60	1	19		
47	Pankota	66	32	66	32				30
48	Radnalippa	57	44	57	44			1	—
49	Sarkad	671	12	671	12				
50	Sarkadkeresztur	113	68	113	68				
51	Szemlak	39	04	39	04			1	37
52	Szentleányfalva	55	04	55	04			2	—
53	Tamáshida	74	16	74	16				
54	Tenke	181	12	181	12				
55	Vadász	111	36	111	36				
56	f. e. Simonyi-falva	20	40	20	40				
57	f. e. Talpas	11	28	11	28				
58	Várasfenes	101	28	101	28				
59	Zsadány	179	04	179	04				
	Összesen	7718	40	7718	40	5	55	35	21

Összesités.

Bevétel:

1.	Hátralékok (4 rovat)	—·—	1.
2.	Késed. kam. (5 „)	—·—	2.
3.	F. é. járulékok (8 „)	7718·40	3.
4.	Késed. kam. (9 „)	5·55	4.
5.	Ref. ü. pers. p. (11 „)	35.21	5.
	Összes bevétel	7759·16	

Kiadás:

1913.	nov.	12-én	6311·60
1913.	„	13-án	124·96
1913.	„	14-én	18·32
1913.	„	29-én	1260·10
1913.	dec.	24-én	44·18
	Összes kiadás		7759·16

Küldemények a Magyar Földhitelintézetekhez.

Kelt Geszt, 1914. január hó 18.-án.

SZABÓ ISTVÁN,
református lelkész,
e. megyei közalapi pénzkezelő.

Ezen három példányban kiállitott elszámolást megvizsgálta s azt a számadási okmányokkal egyezőnek s rendben levőnek találta.

Nagyszalonta, 1914. évi február hó 5 napján a nagyszalontai református egyházmegye közalapi bizottsága:

Szabó Lajos,
bizottsági jegyző.

Böszörményi Lajos
Hadházy Kálmán
bizottsági tagok.

Balog Ambrus,
esperes-elnök.

Egyházmegyénk közgyülése az 1913. évi közalapi számadást a bizottsági jelentése alapján jóváhagyja, Szabó István pénzkeelő részére a felmentést kellő óvás mellett megadja ; az elszámolást jegyzőkönyvében kinyomatja.

Megelégedéssel veszi tudomásul. hogy hátralék egyik egyházunkban sincs, a pontos fizetés, az egyházi előljárók lelkiismeretes gondosságát dicséri.

15. Szabó István közalapi pénzkezelő beterjeszti az országos egyházi közalap 1914. évi járulékairól készitett kimutatását. Jóváhagyta ezt ugy egyházmegyénk közalapi végrehajtó bizottsága (3-1914. sz.), mint egyházkerületünk elnöksége (1113-1914. sz.). az országos közalapi végrehajtó bizottság pedig (1020-1914. sz.) megállapitotta azt a következő táblázat szerint :

Kimutatás az országos református egyházi közalap 1914. évi járulékairól.

Tiszántuli egyházkerület. Nagyszalontai egyházmegye.

Sorszám	Az egyház község neve	lélekszáma	Összes hátralék 1913. decemb. 31-én k.	f.	Az 1914 évre kivetett közalapi járulék k.	f.	Jegyzet
1	Ágya	1972			157	76	
2	l. e. Szinte	188			15	04	
3	f. e. Szapáryliget	88			7	04	
4	Ant	1036			85	28	
5	Arad	8216			657	28	
6	Árpád	1473			117	84	
7	Belényes	944			75	52	
8	Belényessonkolyos	409			32	72	
9	f. e. K-jánosfalva	308			24	64	
10	f. e. Magyarcséke	375			30	—	
11	Belényesujlak	908			72	64	
12	Bélzerénd	454			36	32	
13	B-böszörmény	3132			250	56	
14	Biharugra	1827			146	16	
15	Borossebes	1188			95	04	
16	Csermő	597			47	76	
17	Erdőgyarak	1668			133	44	
18	Erdőhegy	1955			156	40	Erdőhegy lélekszáma 1423 szórványai alsósimánd nélkü de Medgyeses házzal 532
19	f. e. Kisjenő	469			37	52	561—1913 f. e. ker. 1955 fickegyhá zá tette,
20	f. e. Simánd	87			6	96	562—1913. f. e. ker. végzés Alsósimánd 68, F-simánd 19
21	Feketegyarmat	1893			151	44	
22	Feketetót	229			18	32	
23	F-győrös F-bátorral	163			13	04	
24	Geszt	1662			132	96	
25	Gyanta	1562			124	96	
26	f. e. Bihardobrosd	143			11	44	
27	f. e. Kisháza	199			15	92	
28	f. e. Tenkeszéplak	100			8	—	
29	Gyorok	330			26	40	
30	Kispereg	1750			140	—	
31	l. e. Németpereg	245			19	60	
32	f. e. Pécska	303			24	24	Magyar és Ópécska egyesüléséről.
	Átvitel	35903			2872	24	

Sorszám	Az egyház község neve	lélek-száma	Összes hátralék 1913. decemb. 31-én. k.	f.	Az 1913. évre kivetett közalapi járulék k.	f.	Jegyzet
	Áthozat	35903			2872	24	
33	Komádi	7172			573	76	
34	Körösnagyharsány	1288			103	04	
35	Körösszakál	214			17	12	
36	Körösszegapáti	1199			95	92	
37	Köröstárkány	1460			116	80	
38	l. e. Kisnyégerfalva	246			19	68	
39	Kötegyán	2558			204	64	
40	Magyarhomorog	1206			96	48	
41	Magyarremete	869			69	52	
42	Mezőbaj	1256			100	48	
43	Mezőgyán	2023			161	84	
44	Mezősas	11600			128	—	
45	Nagyszalonta	2771			1021	68	
46	Nagyzerénd	2259			180	72	
47	Okány	3570			285	60	
48	Pankota	829			66	32	
49	Radnalippa	718			57	44	
50	Sarkad	8389			671	12	
51	Sarkadkeresztur	1421			113	68	
52	Szemlak	488			39	04	
53	Szentleányfalva	688			55	04	
54	Tamáshida	927			74	16	
55	Tenke	2264			181	12	
56	Vadász	1392			111	36	
57	f. e. Simonyifalva	255			20	40	
58	f. e. Talpas	141			11	28	
59	Városfenes	1266			101	28	
60	Zsadány	2288			179	04	
	Összesen	96610			7728	80	

Kelt Geszt 1914, évi január hó 20.

SZABÓ ISTVÁN
egyházmegyei pénzkezelő.

BALOG AMBRUS
esperes

143-1914 sz.

Jóváhagyta a nagyszalontai egyházmegyei közalap végrehajtó bizottság 7728 K 80 f. összeggel.

Nagyszalonta 1914 évi február hó 5

SZABO LAJOS
bizottsági jegyző.

BALOG AMBRUS
bizottsági elnök.

1113 1914 sz.

Jóváhagyta a tiszántuli egyházkerület elnöksége 7728 K 80 f. összeggel.

Debreczen 1914 évi február hó 19.

gróf DEGENFELD JOZSEF
főgondnok.

Dr BALTAZÁR DEZSŐ
püspök

1020 1914. sz.

Megállapitotta az 1914. évi járulékot az országos közalap-végrehajtó-bizottság 7728 K 80 f. összeggel.

Budapest, 1914. évi március hó 15.

BAKSA LAJOS
bizottsági előadó.

DOKUS ERNŐ
bizottsági elnök

Egyházmegyénk közgyülése az 1914. évi közalapi járulékok kimutatását, melyet az illetékes bizottságok megvizsgáltak és helyben hagyásukkal elláttak, a maga részéről is jóváhagyja;

felhivja a presbyteriumokat, hogy egyházaiknak immár a f. évre is kötelezővé vált járulékait a ref. emlékünnepi perselypénzzel együtt f. évi november hó 1-ig Szabó István egyházmegyei pénztárnokoz (Geszt) befizessék;

figyelmezteti az egyházi előljárókat, hogy a pénztárnokhoz a kitüzött határidőre bármi okból be nem folyó

Melléklet a 16. jegyzőkönyvi számhoz.

SZÁMADÁS

az 1913. évben befolyt és a nyugdíjintézet pénztárába ugyanazon évben beszolgáltatott járulékokról és adományokról.

Sorszám	Törzskönyvi lapszám	Az egyházközség (társaskönyvezetési sorrendben) és a nyugdíj-, illetve gyámintézeti tag neve	II. Hátralék vagy túlfizetés az előző 1912. év végén: Belépési járulék	Évi tagsági díj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	III. Tőkeírás a folyó 1913. évre: Belépési járulék	Évi tagsági díj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	IV. Pótelőírás vagy törlés: Belépési járulék	Évi tagsági díj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	V. Összes tartozás (a II., III. és IV. hasábok összege): Belépési járulék	Évi tagsági díj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	Összesen	VI. Befizetés a folyt. 1913. évben: Belépési járulék	Évi tagsági díj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	Összesen	Perselypénz	VII. Hátralék vagy túlfizetés az 1913. év végén: Belépési járulék	Évi tagsági díj	Kamat és késedelmi kamat	Fentartási járulék	Késedelmi kamat	Összesen	Jegyzet
			K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	
1	1	Ant										40 09						15 99				56 08					56 08															Kiegyelítés 1907—1913
2	2	Bagdi János							70 18					132 —	27 98			13 88	132 —	98 14			80 —	230 14	132 —	98 14			80 —	9 50												"
3	4	Arad							114 51		24 29			114 51	24 29				114 51	140 —			254 51	114 51	140 —			254 51													"
4	5	Csécsi Imre							115 71			39 96						16 —	132 —	92 68			52 96		132 —	92 68			52 96													"
5	6	Ágya							64 65			39 16		132 —	28 —			16 —	132 —	92 68			55 16		132 —	92 68			55 16													"
6	7	Fogarassy Bálint							66 34			42 20		132 —	27 99			16 —	132 —	96 53			58 20		132 —	96 53			58 20													"
7	8	Árpád							73 80			36 32		132 —	27 99			15 99	132 —	101 83			52 51		132 —	101 85			52 51													"
8	10	Beleányos							63 89			37 31		132 —	27 99			16 01	204 13	91 88		72	53 52																			"
9	11	Bertalanffy Pál	72 13						63 65			50 76		132 —	28 01			18 —	132 —	83 31			67 10	240 01	132 —	83 31			67 10													"
10	12	Beleányvaljak			10 35				88 53			33 19		132 18	116 83			15 98	132 18	116 83			49 18	219 07	132 18	116 83			49 18	2 31												"
11	13	Sipos János			200 80				58 06			40 12		132 —	27 99			8 —	132 —	86 07			48 12	315 20	132 —	86 07			48 12	1												"
12	14	Berekhásárimény						34	50 15			32 75		40 —	10 —		14 25	16 01	40 —	260 95			45 76	348 96		35 75			48 76		14 25											"
13	15	Budai János	18 —						57 37			40 —		132 —	28 02			8 —	132 —	83 33			45 —	217 35		57 31																"
14	16	Borzsonchos							70 40			40 24		132 —	14 —			16 —	132 18	116 83			67 10	670 56	132 —	83 31			67 10													"
15	17	Szabó József							70 40			38 52		132 —	28 —			8 —	376 56	294 —			56 24	48 18																			"
16	18	Csermő							67 42			41 48		132 —	13 99		1 —	16 —	132 —	98 42			46 52	330 42	132 —	98 42			46 52													"
17	19	Bodnár Lajos							70 50			39 56		132 —	28 —			10 —	223 69	81 41	5 09		57 48	511 19	91 69	67 42	5 09		57 48	1												"
18	20	Erdőgyarak							60 23			33 46		132 —	28 —			16 —	132 —	100 39			57 48	232 59	132 —	100 39			57 48	1												"
19	21	Bugyi János							58 55			38 56		132 —	28 01			8 —	520 52	473 80			55 36	809 18																			"
20	22	Erdőhegy							67 48			38 56		132 —	14 —			3 45	329 52	479 90			49 46	859 88																			"
21	23	Bakor Sándor	344 56	210 —					133 97			66 36		56 88	6 03			13 64	132 —	80 36			46 56	215 56																			"
22	24	Feketegyarmat							116 13			35 50		112 53	25 87			16 —	132 —	81 48			46 56	213 48		81 48																		"
23	25	Szücs Józsefné							44 58			49 96		80 —	20 —			16 —	112 53	140 —			51 50	50 —	112 53	140 —			51 50	1												"
24	27	Fenes							87 43			47 68		132 —	28 —			16 —	80 —	64 38			65 96	190 88	80 —	64 38			65 96													"
25	28	Gesztes							85 44			40 40		132 —	28 —			16 —	132 —	115 43			63 68	247 43	132 —	115 43			63 68													"
26	30	Gyanta							70 70			71 80		132 —	28 —			8 20	132 —	111 44			56 40	345 44	132 —	111 44			56 40													"
27	31	Gyarmat										71 80		135 30				8 20	132 —	68 70			50 —	330 40		70 70			50 —													"
28	32	Gyarmati										43 72		135 30	14 25			16 —	135 30	140 —			61 73	80 —	135 30	140 —			61 73	9 39												"
29	33	Gyarmati							123 65			36 59		264 —				15 99	264 —				52 58	275 30	264 —				52 58	1												"
30	34	Gyarmati										36 05		132 —				15 99	132 —				52 04	61 72	132 —				52 04	26												"
31	35	Gyarmati							63 05			80 —		132 —	27 99			15 99	132 —	73 73			45 74	205 73	132 —	45 74			45 74													"
32	36	Gyarmati										20 —							80 —				20 —	80 —					20 —													"
33	37	Gyarmati							1 81			2 75						2 75	140 —					140 —																		"
34	38	Gyarmati							35 —			30 40							143 44	105 —	10 82		52 40	311 66	143 44	105 —	10 82		52 40													"
35	39	Gyarmati							53 70			34 15		264 —	28 —			16 —	264 —	91 70			42 18	355 70	264 —	91 70			42 18													"
36	40	Gyarmati							61 82			53 88		132 —	14 —			8 —	132 —	139 37			43 88	451 07	131 01	139 37			43 88	1 11												"
37	41	Gyarmati							62 78			42 09		132 —	14 01			8 —	252 —	139 37			56 68	301 64	118 —	139 37			56 68													"
38	42	Gyarmati							74 70			37 20		132 —	27 99			15 99	132 —	102 69			53 16	234 69	132 —	102 69			53 16													"
39	43	Gyarmati							55 20			39 24		132 —	27 98			15 99	220 20	95 24			39 24	319 50	94 20	65 20			39 24													"
40	44	Gyarmati	94 20						58 67			43 44		197 06					197 06				68 07	68 07		68 07			68 07													4720—1913 okt. 31.
41	45	Gyarmati	197 06						79 32			44 30		132 —	28 —			10 —	132 —	107 32			60 36	61 44					61 44	4												
42	46	Gyarmati							77 65			39 70		132 —	28 —			10 —	132 —	165 63			55 76	230 32	132 —	105 63			60 36	1 76												
43	47	Gyarmati							49 70			57 08		180 —	20 —			10 —	180 —	68 70			53 08	237 63		49 70			53 76													
44	48	Gyarmati							54 89			55 27		132 —	28 —			10 —	132 —	92 89			41 26	224 89	132 —	92 89			53 08													
45	49	Gyarmati							181 78	38 23	7 28	58 50		132 —	13 99			7 00	313 78	72 21	7 28	1 31	41 26	364 58	313 78	72 21	7 28	1 31	41 26	1												
46	50	Gyarmati							127 05	47 53	10 17	45 55						1 31	127 05	67 37	10 17		38 50	38 50	127 05	67 37	10 17		38 50												
47	51	Gyarmati							240 94	9 28	28 92	37 98							722 82	240 84	67 48		45 55	1031 14					45 55	1 63												
48	52	Gyarmati	481 88	160 36	38 50				144 18	9 48		32 —							234 57	76 46	5 04		37 98	318 10	234 57	76 46	5 04		37 98	2 03												
49	53	Gyarmati	90 39		5 04				154 52	56 —		34 40			10 —			2 03	154 52	56 —			34 40	329 43	59 93	60 18			34 40	1 —												
50	54	Fekete							148 12	60 20								1 —	205 05	130 38				205 05																		
51	55	Fekete	39 95	60 18																																				
52	56	Gyarmati																																						
		Összesen	1973 85	1206 71 túlfiz.	59 51	— 34 túlfiz.	—	996 59	3207 34	46 37	2019 90	—	törlés 3210 52	550 40	—	535 31	27 61	7963 90	3243 02	105 88	2555 49	27 81	13916 10	3877 06	3001 08	27 58	2271 07	27 91	9265 18	46 76	4106 84	2181 36	78 30	254 42	—	—	—	—	—	—	—	

	Tartozás	Befizetés	Hátralék
Belépési járulék	7983.90	3877.06	4106.84
Évi tagdíj	3243.02	3001.66	2181.36
Kamat	105.88	27.58	78.30
Fentartási díj	2555.49	2271.07	284.42
Késedelmi kamat	27.81	27.81	—
	13.916.10	9265.18	6650.92
Perselypénz	— —	46.76	—
		9311.94	

Jelen két példányban felállított számadást megvizsgáltuk s azt azt a törzskönyv adataival és egyéb okmányokkal egyezőnek a rendbenlevőnek találtuk.

Nagyszalonta, 1914 február 5-én. A nagyszalontai egyházmegye nyugdíjbizottsága:

Balogh Ambrus, esperes-tanácsos, **Nagy Imre**, **Bőszörményi Lajos**, **Hadházi Kálmán** ingyb.

895—1914. szám.

Jóváhagyja az országos református lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva gyámintézeti végrehajtó-bizottság.

Budapesten, 1914. évi március hó 7. napján.

Baksa Lajos, előadó.

1.	Összes tartozás	13916.10
2.	Befizettetett	9265.18
3.	Hátralékban maradt	6650.92
4.	Perselypénz	46.76
5.	Összes befizetés	9311.94

szóval: Kilencezerháromszáztizenegy korona 94 fillér, mely összeg a következő részletekben lőttetett be a Magyar Földhitelintézet pénztárába:

1.	1913	jan.	20-án	3231. számu nyugta szerint 473.17
2.	"	"	30-án	4275. " " " 374.89
3.	"	máj.	10-én	14090. " " " 53.67
4.	"	aug.	5-én	23700. " " " 342.54
5.	"	okt.	20-án	32397. " " " 1213.47
6.	"	nov.	3-án	33879. " " " 3506.54
7.	"	"	18-án	35026. " " " 1853.50
8.	"	dec.	4-én	37307. " " " 1318.53
9.	"	"	19-én	39502. " " " 120.97
				Összesen: 9311.94

Kelt Biharugra, 1914 január hó 14-én.

Nagy Imre
egyházmegyei lelkészegyesületi pénztárnok

járulékok után november hó 1-től 5 % késedelmi kamat jár és a dec. 20.-a után érkező befizetések elszámolása a következő évre marad;

Végül az egyházmegyei közalapi bizottságba egy évre Balog Ambrus esperes elnöklete alatt Balogh Elek dr.-t, Böszörményi Lajost rendes, Hadházi Kálmánt póttagnak és Szabó Lajost jegyzőnek megválasztja.

16. Egyházmegyénk nyugdij bizottsága beterjeszti Nagy Imre lelkészgyámintézeti pénztárnoknak az országos ref. lelkészi nyugdij és özvegy-árvagyámintézet pénztárába az 1913. évben befolyt, illetőleg beszolgáltatott járulékokról és adományokról összeállitott számadását, melyet a nyugdij bizottság 1914. évi február 5-én megvizsgált s azt a törzskönyv adataival és egyéb okmányokkal egyezőnek, rendben levőnek találta, az országos ref. lelkészi nyugdij és özvegy árvagyámintézeti bizottság pedig f. évi márc. 7-én 895 sz. alatt jóváhagyta.

Egyházmegyei közgyülésünk ezen számadást a nyugdijbizottság jelentése alapján jóváhagyja; Nagy Imre pénztárnok részére a felmentést elismerésének kifejezése, de a szokásos óvás mellett megadja; a számadás tabelláját pedig jegyzőkönyvében kinyomatja.

Azon örvendetes alkalomból pedig, hogy az országos lelkészi nyugdij és gyámintézet kiérdemült lelkészeinek nyugdijazását 1914. évi jan. 1-ég megkezdette s ez által áldásos tevékenységét a munkaképtelenné vált, vagy az elaggott pásztorokra is kiterjesztette, egyházmegyei közgyülésünk ugy a maga, mint a lelkészi kar nevében legőszintébb köszönetét fejezi ki az egyházi felsőbbség előtt s midőn a nagy jótéteményért a szivek legforróbb hálaját tolmácsolja, nyugdij- és gyámintézetünkre, valamint annak vezetőségére, minden munkására Isten áldó kegyelmét kéri.

17. Egyházmegyei lelkészgyámintézeti választmányunk beterjeszti 1914 évi márc. 26.-án Nagyszalontán tartott ülése jegyzőkönyvének 1. sz. határozatát, mely szerint felülvizsgálta Nagy Imre pénztárnoknak 1913. évi számadását, miután azt előzőleg már Kolumbán Áron számvevő és Hadházy Kálmán jogtudó a hely-

szinén tételről-tètelre átnézte. Megvizgálta a választmány a pénztárnok kezéhez a muit év folyamán érkezett kölcsönkötvényeket, bekebelezési végzéseket és számba vette e gyámintézet takarékpénztári kezelés alatt lévő tőkéket; egyuttal nyilván tartja a Nagy Karolina alapitványt is, melynek kamataiból Sipos Róza 25 K-t nyert. A választmány a számadást pontosan vezetettnek, minden tételében helyesnek s okmányokkal igazoltnak találta, miért is pénztárnok részére a felmentést elismerése kifejezésével, de a szokásos fentartással, megadni javasolja.

Egyházmegyénk közgyülése a gyámintézeti választmány jelentését tudomásul veszi, Nagy Imre számadását elfogadja, jóváhagyja és rèszére a felmentést elismerésének kifejezése mellett, de a szokàsos fentartással megad ja ; jóváhagyott számadását a hátralékosok kimutatásá va együtt jegyzőkönyvében közzé teszi.

Lelkészgyámintézeti számadás az 1913. év január 1-től december 31-ig.

Tételszám	Tétel megnevezése	Egyes összeg k.	f.	Főösszeg k.	f.
	I. Tényleges vagyon.				
	A Bevétel.				
1	1912 dec. 31-n vált a pénztár tényleges állapota Kötvényekben, tak. pénzt. betétekben és Készpénz			202325	23
2	Ehez jött 1913 jan. 1-től 1913. dec. 31-ig				
	a.) folyó évi kamatból	12608	75		
	b.) régibb kamatból	989	17		
	c.) folyó évi tagdij és nyugdij járulékból	8218	68		
	d.) régebbről	1207	34		
	e.) önkéntes adomány, s ez összegben a. m. földhitelintézettől 580 és 756 napl. tételszámban szétosztás végett bevét, s klosz. 2955 k országyámdij	4493	76		
	f. késedelmi kamat	217	64	27735	57
	Összes tényleges bevétel			230060	57
	B. *Kiadás.*				
1	Gyámdijjak 1913 évről Bihari Istvánnénak	300			
2	„ „ özv. Kincses Pálnénak	440			
3	„ „ „ Szaniszló Gábornénak	440			
4	„ „ „ Pápay Lajosnénak	440			
5	„ „ „ Kis Györgynénak	300			
	Átvitel	1920	—		

Tételszám	Tétel megnevezése	Egyes összeg k.	f	Főösszeg k.	f.
	Áthozat	1920	—		
6	Gyámdijjak az 1913. évről Szilágyi Sándornénak	300			
7	„ — Szilágyi Máriának	75	20		
8	„ özv. Nagy Sándornénak	600			
9	„ „ Tabajdi Lajosnénak	600			
10	„ — Sipos Rózának	150			
11	„ özv. Bernáth Lajosnénak	600			
12	Bernáth Elek ek	150			
13	Bernáth Sándornak	150			
14	„ „ „ özv. Hajdu Elekné nek	600			
15	„ „ „ — Hajdu Teréznek	150			
16	„ „ „ „ Csiha Mártonnénak	600			
17	„ „ „ „ Tóth Jánosnénak	300			
18	„ „ „ „ Gerőc Lajosnénak	600			
19	A Nagy Karolina alapból Sipos Rózának 25 kor.				
20	Orsz. gyámdij osztalék kifizettetett a jogosultaknak	2955			
21	Orsz. nyug s gy-int.-i jutalékok a M földhitelint-nek	9311	94		
22	Pató Károlynak kárpótiási segély	1061	45		
23	Nyeste Istvánnak	974	05		
24	Nagy Bénjáminnak „ „	1185	20		
25	Nagyváradi Tanitónő képző intézetnek	300			
26	Ingatlan vétel s illetékre	138	54		
27	Irodai átalánya	100			
28	Pénztárnok fizetése	1200			
29	Választmányi jegyzőnek tiszteletdijj	100			
30	Vegyes kiadások (napidij, fuvardij, portó stb.)	330	97	24452	35
	1913. dec 31 Levonva a kiadást a bevételből a pénzt állapota			205608	22
	Mely összeg a következőleg van elhelyezve				
1	Kötvényekben 8.7.6. 6½ %-ra	200884	09		
2	Takarékpénztári betétben 5 %-ra	2201	56		
3	Készpénzben	2522	57	205608	22
	II Hátralékkövetelések.				
	1913. évi kamat	3520	64		
	Régibb kamat	443	35		
	Tagdijj	210			
	Késedelmi kamat	209	02	3383	01
	Lesz az összes vagydn állap 1913 dec. 31-én			208991	23
	1912. dec. 31-én az összes vagyonállag			204263	08
	1913. évi szaporulat			4728	15
	III. A Nagy Karolina-alap	741	28		

Kelt Biharugra 1913. decz. 31-én.

NAGY IMRE
e, m. gyámintézeti pénztárnok.

Gróf Tisza Kálmán
gyámintézeti választmányi elnök.

Balog Ambrus
esperes.

Kolumbán Áron

Böszörményi Lajos *Hadházi Kálmán*
gyámintézeti választmányi tagok.

Kimutatás

a nagyszalontai református egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztárába 1913 és előző évekről tagdij-, tőke-kamat-, országos református lelkészi nyug-és gyémintézeti já ulékhátralék cimen 1914 április hó 16-ig be nem fiezetett hátralék tartozásokról,

Sorszám	Hátralékos neve, lakhelye	Egyházmegyei tagdij hátralék		Tőke kamat hátralék		Országos ny. és gy. int. jár. hátralék		Jegyzet
		k.	f.	k.	f.	k.	f.	
1	id Kincses Károly Okány			20	80			
2	Kenéz Sándor, Nagyszzlonta			2	40			
3	Tamáshidai ref. egyház			13	78			
4	Balog Bálintné, Nagyharsány				34			
5	Milotai Ferencz, Tamáshida			8	48			
6	Sz. Kincses Gergely, Okány			12	48			
7	Igyártó Sándor, Bélzerénd					208	32	
8	Váczi Dezső, Köveskál	210						
9	Bodnár Lajos, Csermő					65	20	
10	Elek Sándor, Okány					1031	14	
11	Szegedi Lajos, Okány			8	32			
12	Fazekas András S-keresztur			26	34			
13	Gy. Mólnár Bálint, Nagyszalonta			551	20			
14	Farkas István, Tamáshida			36	40			
15	Szigyártó Sándor, Árpád			8	80			
16	Csete Sándor, Szekelyhid			86	71			
17	Nyágró Pável, Tamáshida			1	81			
18	Gonda László Zsadány			7	44			
19	Kis Józsefné, Zsadány			14	84			
20	Kerekes Ferencz, [illegible]kány			48	04			
21	Várdai István, Okány			8	32			
22	Özv. Nagy Jánosné Okány				33			
23	Nemes Péter, Kötegyán			30	54			
24	Szabó Gergely, Okány			12	48			
25	Dézsi Lajos, Okány			52	48			
26	Forás József Koszna György okány				40			
27	Farkas Géza, Sarkad					137	26	
28	Kisperegi egyház					80		
29	S-Kereszturi egyház					52	40	
30	Berek böszörményi egyház						34	
31	Cserműi egyház					48	12	
32	Erdőhegyi egyház					53	61	
33	Gyantai egyház					16	56	
34	Pojánki Mihályné Tamáshida			—	12			
35	Pocsai János Mezőbajj.			49	26			
36	B.-Hártha János Okány			46	04			
37	J. Varga Béni Okány			16	50			
38	Balázs János Mezőbajj			85	12			
39	Grpádi egyház			1	44			
40	Tokai Lajos Mezőbajj.			49	92			

És a befizetés napjáig számitandó késedelmi kamatok.

Kelt Biharugra 1914. április 16.

Nagy Imre
e. m. gyámintézeti pénztárnok.

18. Lelkészi gyámintézetünk választmánya tudomást és jóváhagyás végett beterjeszti 2-1914. jkvi sz. határozatát, mely szerint Kolombán Áron lelkész 100 K. évi tiszteletdij és az uti költségek megtérítése mellett a gyámintézet számvevőjének megválasztotta-

Tudomásul szolgál. Kolumbán Áront szivesen üdvözöljük számvevői állásában is.

19. A lelkészi gyámintézet választmánya bemutatja következő. jelentését: „Kivonat a nagyszalontai ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézet Nagyszalontán 1914. évi febr. 16-án tartott választmányi ülése jegyzőkönyvéből.

3. szám. Olvastatott Széll Kálmán nyugalmazott lelkész-esperesnek az egyházmegyénél viselt tisztségeiről lemondása. Hálás köszönetét nyilvánitja az ezen egyházmegyében a nagyszalontai lelkészi állásban 52 évet töltött lelkész az iránta nyilvánitott kitüntető bizalomért s lelke buzgó fohászaként fejezi ki, hogy a minden kegyelemnek Istene szeresse és áldja meg a mi egyházmegyei lelkészi gyámintézetünket, szeresse és áldja meg annak epitő munkásait."

Határozat: Választmányunk a legmélyebb fájdalommal fogadja az egyházmegyei lelkészi gyámintézet bölcsőjénél már jelen lévő s 52 évet haladó lelkészi szolgálata után nyugalomba vonuló lelkész Széll Kálmán lemondását, ki hoszu időre terjedő lelkészi pályáján sok éven át a gyámintézet pénz,árnoki állását, majd mint esperes 23 éven átal annak egyik választmányi tagsági helyét, több izben az elnökhelyettesi tisztséget töltötte be, aki oly féltő gonddal őrködött a a gyenge virágból tölgysudarrá növekedett gyámintézet vagyona felett, aki soha sem feledkezett el az özvegyek és árvák könnyeinek tetörléséről s vaskezekkel irányitotta a gyámintézet tagjai kötelezettségeinek teljesitését.

Ünnepélyesen ismeri el a visszavonult lelkész önfeláldozó tevékenységét, mely nyomot hagyott nemcsak az egyházmegyénél, de a gyámintézetnél is.

Őszinte szeretetének, ragaszkodásának, legmélyebb tiszteletének kifejezéséről biztositja a mély vallásossággal, egyházához szivósan ragaszkodó, immár nyugalomba vonult esperes lelkészt ki lelkiismeretes pontosságában és a kötelessèg teljesitésében mindnyájunk előtt ragyogó példaként tündöklött s jól megérdemlet nyugalmal hosszu boldog életet kiván résszére.

Ezen határozatát jegyzőkönyvi kivonat alakjában Széll Kálmán nyugalmazott lelkészszel s az egyházmegyei közgyüléssel közöltetni rendeli, az egyházmegyei közgyüléssel azon kérése mellet, hogy a választmány kiegészitését, egy lelkészgyámintézeti választmányi tag megválasztását elrendelni méltóztassék. K. m. f. Tisza Kálmán elnök. Hadházi Kálmán vál. jegyző

Egyházmegyénk közgyülése a bejelentést sajnos tudomásul veszi, a választmány határozatát egész terjedelmében jegyőkönyvébe iktatja, a megüresedett választmányi tagság betöltésére ezen jegyzőkönyv 6. sz. alatt már megtette; e helyen is mély meghatottsággal veszen bucsut Széll Kálmàntól, egyházmegyénknek régi s a kiválók között első tagjától.

20. A lelkészgyámintézet választmánya 4-1914. jkvi sz. alatt beterjesztett határozata szerint választmányi elnökhelyettesnek Böszörményi Lajos nagyszalontai lelkészt választotta meg.

Tudomásul veszszük s Böszörményi Lajost uj állásában örömmel köszöntjük.

21. A lelkészgyámintézet választmánya hozzá járulás végett megküldi 5-1914. jkvi sz. a. azon hatàrozatát, mely szerint Hadházy Kálmán vál. tag jegyzői és ügyészi tiszteletdiját 100 K-ról 300 K-ra emelte fel.

Egyházmegyénk közgyülése a kellőleg megokolt határozatot helyesléssel veszi tudomásul s ahoz hozzá járul.

22. Lelkészgyámintézetünk választmánya 6-1914 jkvi sz. azon javaslatot terjeszti közgyülésünkhöz, hogy szüntesse meg a gyámintézeti alap szabályai által kötelezővé nem tett azon gyakorlatot, mely szerint a törlési engedélyek kiadása az esperes jóváhagyásával és aláirásával történjék, hanem határozza el hogy a jövőben a törlési engedèlyt a választmány elnöke vagy ennek helyettesse sajàt aláirásával és pecsétjével ellátva teljesen jogérvényesen adhassa ki. Ezen eljárás ez ügyek lebonyolitását nagyon megkönnyitené, idő- és költsègkiméléssel is járna ugy az intézükre mint a lelekre nézve.

Egyházmegyénk közgyülése a részletes és megyőző okfejtéssel kisért javaslatot elfogadja, határozati erőre emeli, kimondja tehát, hogy jövőben a lelkészgyámintézeti

választmány elnökének vagy helyettessének aláirásával és pecsétjével ellátott törlési engedélyek teljesen jogérvényesek. Ezen ügyben a további intézkedések megtételével a gyámintézet ügyészét bizta meg és hatalmazza fel.

23.a Olvastuk a nagyszalontai egyházmegyei választmányának nagyszalontán 1914. márc. 26-ikán felvett jegyzőkönyvében foglalt azon felterjesztését, mely szerint Nagy Imre lelkészgyámintézeti pénztárnok évi fizetését, arra való tekintetből hogy a gyámintézeti pénztárnok a pénztár felszaporodott tennivalói mellett többé elvégezni nem képes, hogy annak elvégzésére segéd munkaerőt kell alkalmazni, hogy ő ilyet eddigi fizetése mellett, annak terhére alkalmasott: 1914. január hó 1-től kezdődőleg az eddigi 1200 Koronáról 300 K. hozzáadásával 1500 K azaz Egyezerötszáz koronára felemelni javasolja.

Egyházmegyénk közgyülése Nagy Imre pènztárnok évi fizetését 1914. évi január 1-től kezdődőleg 1500 K az az Egyezerötszáz Koronára felemeli.

23 b. A lelkészgyámintézeti választmány 1914. évi márc. 26-iki gyüléséből felterjesztést teszen a Zimbrán Jánosné tamásdai lakos és Szondi Géza kisperegi lelkész iránt való követelései ügyèben.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkészgyámintézeti választmány felterjesztését tárgyalni nem kivánja, mert ennek elintézése teljesen a választmány hatáskörébe esik.

24. Kajtorné Molnár Zsuzsánna ágyai, Kiss Vilma mezőbajji, Vácy Gizella körösszegapátii tanitónők a közgyülés előtt megjelentek, hogy a hivatali esküt az E. T. VI. t. c. 26 §-a értelmében letegyék. Nevezett tanitónők az előirt esküdt leteszik.

Egyházmegyénk közgyülése a hivatali esküt letett tanitónőket állásukban megerősiti, részükre esperesi hivatal bizonyitványt ad.

Utasitja őket, hogy az egyházmegyei Tanitó és Segélyegyesületbe haladék nélkül lépjenek be.

Esperes Isten áldó kegyelmét kéri a megerősitett tanitónők minden nemes célu munkájára.

25. Tárgyaljuk a missiói bizottság következő jelentését: Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés! Alulirottak, mint za

egyházmegyei missiói bizottság tagjai, a missiói körök lelkészeinek jelentését, utazási naplóját és kimutatásait megvizsgáltuk s az 1913. évi missiói tevékenységről jelentésünket az alábbiakban foglaltuk össze:

A) Missiói segélyben részesülő körök.

I. Borossebesi kör. Gondozza Szabó József borossebesi lelkész. Kiterjed 5 szolgabirói járásra Arad vm. északkeleti részén (4 járás) és Bihar vm. délkeleti oldalán (1 járás.) Területe mintegy 420 négyszögkilométer. 113 szórványban 1059 ref. lélek él. Hiveink egy földbirtokos család kivételével hivatalnokok, iparosok, földmivesek, cselédek és napszámosok.

Körlelkész az 1913. évben megtett 674.10 Km. utat megfordult 15 helyen 41 izben, látogatást tett az egyes családoknál 27 esetben, vallást tanitott egy, imádkozott hat, prédikált négy, esketett három, keresztelt nyolc, temetett négy, konfirmált kettő, urvacsorát osztott öt alkalommal. Kiosztott négy bibliát, hat énekes könyvet, három kátét, harminc egyéb vallásos olvasmányt 13.90 Kor. értékben mely összeg megtérült. Egyházi célokra adakoztak 53.10 Koronát.

A valláserkölcsi állapot megnyugtató. A hivek, amennyiben helyzetük és megélhetésük engedi, részt vesznek az isteni tiszteleteken és urvacsorával élnek. A keresztelést, esketést nem mellőzik, halottaikat egyházi szertartással temetik. Ha külsőleg nem is mutatják, annyira a buzgóságot, azért vallásukhoz erősen ragaszkodnak. Honctőn a hivek közadakozásból 2 urasztali teritőt szereztek be 20 K értékben. A hiveket bibliával, énekes könyvvel és egyéb vallásos olvasmánnyal lelkész ellátta. Az iskolás gyermekek vallásos oktatásáról mindenütt gondoskodott. A mult esztendőben a folytonos esőzések gátolták ugyan a kocsin való utazásban, de azért a hivekkel állandóan érintkezett, nem csak személyesen, hanem levelezés, telefon utján is, s őket ugy lelki, mint anyag ügyeikben folyvást támogatta; ref. vallásra áttért 1 g. kel. vegyes házasságot kötött egy hivük, a gyermekek vallására megegyezés nem történt.

Jelenti továbbá lelkész, hogy e missiói kör a nagyhalmágyi járással és a tenkei járásból ide csatolt községekkel tetemesen megszaporodott, ugyannyira, hogy ember, ha tisztán egy nagy kör

gondozása lenne is feladata, sem testi, sem lelki erővel nem birná az óriási munkát. Ugyanazért javasolja, hogy a felsőbb hatóság, Borosjenőben egy rendes körlelkészi, Nagyhalmágyon pedig egy állandó segédlelkészi állás szervezését sürgősen eszközölje. Hivatalos térképet, az uj népszámlálási adatokról statisztikai könyvet kér.

Számadás a missiói segélyről:

Bevétel:			600 K.
Kiadás	a) fuvarköltség	203 K.	
	b) napidij	128 „	
	c) koszt	170 „	600 K.

Maradvány vagy hiány

Beterjesztett iratai rendben vannak.

II. *A kisjenői* előbb erdőhegyi missiói körből 3 fiókegyház 13 szórvány, 1268 lélek Bokor Sándor lelkész sulyos betegsége alatt jelentés nem érkezett be. Missiói segélye 400 K.

III. *A radnalippai* missiói körben a lelki gondozást Lengyel Imre lelkész Lippa teljesitette. E kör kiterjed Arad vm. a máriaradnai 34 község. 1 szőlőtelep, az aradi Mácsa község pusztáival az eleki Aradszentmárton és Temes vm.-ben a lippai 27 község járásra, 63 szórványban 496, a központon Radnalippa 263, összesen 759 lelket mutat ki. Az ág. h. evangélikusokat 122 lélek szintén lelkész gondozza.

Az 1913. évben megjelen 10 helyen 103 izben, s megtett 2834 kim. utat. Vallást tanitott 8 állami, 1 felekezeti elemi népiskolában 91 növendéknek heti 8 órán, továbbá egy felekezeti és egy állami polgári iskolában 44 tanulónak heti 7 órán, prédikált 62, könyörgést tartott 38, keresztelt 22, esketett 6, temetett 20, urvacsorát osztott 12 esetben, betegeknek 2 izben, lelki gondozás céljából látogatást tett 34-szer, megkonfirmált 9 fi, 7 nő, együtt 16 hivünket. Kiosztott 4 bibliát, 6 énekes könyvet, 31 kátét 23·80 kor értékben, ebből megtérült 11·30 K.

A jelentés szerint hiveink hithüsége erős, szertartásainkat sehol sem mellőzték, ezek teljesitését keresztyéni kötelességüknek tekintették A közelebb eső szórványokból a központi imaházba járnak istenitiszteletre, a távolabbi szórványokban pedig annak tartása végett idejéhez mérten lelkész szokott megjelenni, kinek a

tankötelesek vallásos oktatása is különös gondját képezi. Vegyes házasságot kötött 4 pár, akik közül 1 pár javunkra egyezett, 3 pár megegyezést nem tett. Vadházasságban élt 2 pár, de ezek december hóban törvényes házasságra léptek, egyházilag is megesküdtek.

Soborsini hiveink áldozatkészségét bizonyitja azon tény, hogy közadakozásból 180 K. 08 f. értékben az összes urasztali edényeket és keresztelő készletet beszerezték. Szepesi Béláné urnő pedig egy 120 K. értékü urasztali takarót adományozott.

Az egyházi adót a szórványokban lakó hiveinkre is kivetettèk Mácsa kivételével, de mivel a mult évben a missiói területét árviz pusztitotta, nagyon sok a hátraték.

A missiói kör nagy kiterjedése s a központon levő iskolákban járó növendékek vallásos oktatása miatt egy munkaerő nagyon kevés a szórványok kellő gondozására. A szükséges szolgálatokat, amennyire csak tőle tellik, igyekezik teljesiteni, de egy ember a legnagyobb előrelátással beosztott megállapitott munkarend, a lelkiismeretesebb munkálkodás mellett sem képes kellően ellátni a missiói munka minden ágazatát. Maga a vallástanitás külön munkaerőt igényelne 135 növendék. Segédlelkészi állás sürgős szervezését kéri. A Konventhez a legujabb népszámlálási adatokat tartalmazó statisztikai könyvért, valamint azért folyamodik, hogy a missiói lelkészek napidiját egyöntetüen állapitsa meg.

A missiói segélyt a következőleg számolja el:

Bevétel			900 K.
Kiadás 1.	vasutdij	323·30 K.	
2.	kocsibér	101·— „	
3.	élelmezés	59·20 „	
4.	napidij	404·— „	
5.	meg nem került könyvekért	12·50 „	900 „
Maradvány, vagy hiány			—K.—f.

Évnegyedes és általános jelentéseit, a a missiói bizottság tagjainak névsorát csatolja.

IV. *Magyarcsékei* kör. Gondozza Kalas Ferencz belényesson-kolyosi lelkész. Székhelye a körtől távol esik, e miatt a szórványokat nem járhatta be, a szükséges funkciók végzésére azonban mindenüvé elment. A magyarcsékei fiókegyház anyásitása folyamatban van. A hivek lelki gondozásba Magyarcsékén és Bihardobrosdon részesülnek, egyebütt nem. Adót is csak ezen a két

helyen fizetnek, M.-csékén az E. T. III.-*13* §-ában előirt módszerint, B-dobrosdon aránylagosan adóznak. Az első missiói segélyt, 200 K. kevésnek bizonyul. Javasolja, hogy M-cséke anyásitását sürgősen vigyék keresztül s elegendő missiói segélyt eszközöljenek ki az uj lelkész részére, mert csak nagyobb költséggel lehet a nagyon kiterjedt kört kellően gondozni. A kör áll 2 fiókegyházból és 46 szórványból 872 lélekkel. Lelkész megtett 862.5 kim. utat, prédikált 5, keresztelt 7, temetett 2, urvacsorát osztott 5, látogatást tett a családoknál 9, konfirmált 4, vallás és énektanitásnál felügyelt 2, vizsgát felvett 1 esetben. Többször a róm. kath. lelkész keresztelt, *13* közül 7 pár az esketést is mellőzte, a vegyes házasok közül 3 pár javunkra, *1* pár kárunkra kötött egyezséget, egyházunkból kitért *1* nő a róm. kath, vallásra. Ha rendes lelkèsz lesz a helyzet javulni fog. Lelkész *11* utat tett, 10-szer M-csékére, 1-szer Szombatságra.

Számadás a missiói segélyről:

Bevétel	a) missiói segélyből	200.— K.	
	b) ráfizetés	—.60 „	200.60 K.
Kiadás	1. vasutdij	48.80 K	
	2. kocsibér	33.20 „	
	3. élelmezésre	63.— „	
	4. napidij	55.— „	200.60 K.
Maradvány, vagy hiány			— — K.

B. Missiói segélyt nem élvező körök.

V. Aradi kör. Lelkész Csécsi Imre 24 szórványban 794 lelket gondoz. A népesebb szórványok Aradhoz közel vannak s minden cselekményt itt teljesitenek.A távolabb eső Gáj külvárosban két hetenként istentiszteletet tartanak s más funkciót is végeznek. A szórványokból keresztelt 20, esketett 4, temetett 6 beteget látogatott egy esetben. A várban a fegyenceknek 6-szor istenisztelelet 3-szor urvacsoraosztást tartott. A tankötelesek rendszeres vallásoktatást nyernek. Hiveinket veszély nem fenyegeti. Jelen helyzetben nagyobb gondot nem fordithat a szórványokra s ezen változtatni csak akkor lehet, ha missiói lelkészi állás szervezèse megtörténik, ezen célra azonban a szegény, szétszórtan élő hivek anyagilag alig járulhatnak valamivel. A missiói bizottságot megalakitották. Segély rendelkezésére nem áll.

VI. *Ágyai kör.* Fogarassy Bálint lelkész gondozása allatt 1 leányé 1 fiókegyház és 2 szórvány 416 lélekkel és 43 tankötelés gyermekkel. A szintei leányegyháznak tanitója van. Szösz Pál lelkész megtett 108 utat, istenitiszteletet tartott s egyházkormányzati ügyekben eljárt 19 esetben, állami iskolában vallást tanitott 59-szer, keresztelt, 6, esketett 1, temetett 3 izben, konfirmált 2 alkalommal 5 gyermeket. A hivek buzgók, az istenitiszteleteket szép számmal látogatják. Urvacsorával rendesen élnek. A missiói bizottságot megalakitotta. Lelkész Szinte gondozásáért az egyházkerületi ref. segélyegylettől 100, vallástanitási fuvardijra az egyházmegyétől 170 K. segélyt nyert a mult évben. A központon vasut nincs, az utazást kocsin kell tejesiteni, e miatt lelkész fogattartás sulyos terhét ne egyedül viselje, legalább is 600 K missiói segélyre lenne szükség.

VII. *Belényesi kör.* Lelkésze Bottyán Pál. Áll 98 szórványból, 357 lélekkel. Jelenti lelkész, hogy anyagi eszközök hiányában mindenik szórványba nem jutott el, e miatt a szétszórtan élő hiveket összeszedni nem tudta. Egy-egy keresztelés, temetés, esketés alkalmával szerezhet tudomást hiveinkről s fájdalommal tudatja, hogy ezek között már olyanok is vannak, kik reánk nézve teljesen elvesztek, mindenben környezetükhöz alakultak. A népesebb szórványokat, Vaskóht és Lunkát kiváló figyelme tárgyává tette, itt lakó hiveinket minden hónapban felkereste, a tankötelesekét 541 annyiminT 6 vallásra tanitotta, 2-szer urvacsorát is osztott. A közeli szórványokból a központban és Vaskóhra járnak istenitiszteletre hiveink. Vaskóh gondozásáért 100 K. ref. segélyegyleti segélyt élvez az egyházkerülettől, missiói segély nincs, pedig erre nagy szükség lenne, mert anyagi eszközök hiányában a nagyon kiterjedt kör gondozása intenziv nem lehet.

VIII. *Belényessonkolyosi kör.* Kalas Ferencz lelkész gondozása alatt körösjánosfalva fiókegyház 308 lélekkel, itt rendszeres egyházi élet folyik, de a baptizmus veszedelme fenyeget. Istenitiszteletek látogatottak, urvacsorával kellő számmal élnek, tánkötelesek vallásos oktatása rendszeres, kivánni valója nincs.

IX. *Feketetóti kör.* Gondozza Kézy Ignác 2 szórvány 163 lélekkel. Lelkész megtett 5 utat, keresztelt 3, temetett 2 esetben, hiveinket mindenik alkalommal felkereste. Az állami iskolában az

ref. gyermek vallástanitását, melyet az állami tantók végeznek, kellőképen ellenőrizte. A hivek ragaszkodnak egyházunkhoz, mikor az idő és az ut engedi, az anyaegyház templomát keresik fel, e templom megujitására a mult évben 126 K-t adakoztak. A missiói bizottságot szervezte. Anyagi eszközök hiányában többet nem tehet. Valamennyi missiói segélyt kér.

X. *Geszti kör.* All 3 szórványból 208 lélekkel. Szabó István lelkész jelenti, hogy a ref.-ok leginkább a tanyákon, pusztákon szétszórtan élő cselédek, vasuti és földmunkások, kiknek állandó tartózkodási helyük nincs. Anyagi eszközök hiányában utazásokat nem tehetett.

XI. *Kisperegi kör.* Gondozza Szondy Géza kisperegi lelkész. Áll a németperegi leány- és a pécskai fiókegyházból 695 lélekkel. Lelkész predikált 8, keresztelt 4, temetett 6, gyülést tartott 8 esetben. Az utóbbi időben fuvardij hiján Pécskán nem jelent meg. Missiói segély nélkül a kör gondozását teljesiteni kellően nem tudja.

Pécskán missiói segédlelkészség szervezése égetően szükséges, ennek lakbére és ellátása havonként 100 K.-ba kerülne. de ezt az egyház csak azon esetben fedezheti, ha mngfelelő segélyt nyerhet. A missiói bizottságot megalakitotta.

XII. *Pankotai kör.* Áll 28 szórványból 527 lélekkel Kocsa Károly lelkész gondozása alatt. A missiói bizottság megalakitása megtörtént. Missiói segélye nincs pedig e nélkül nem látogathatja lelkész a szórványokba veszélynek kitett hiveket. Nagyon eredményes munkát lehetne itt folytatni. Világoson, Szentannán hamar mgindulhatna a rendszeres egyházi élet.

XIII. *Szentleányfalvai kör.* 4 szórvány 143 lélekkel gondozója Nagy Dániel lelkész. A szórványok az anyaegyházhoz nem nagy távolságra vannak, a hivek istentiszteletre bejárhatnak; keresztelés esketés a központon történik, a halottakat is kevés kivétellel a központi temetőben temetik el; keresztelt 8, esketett 3, temetett 5 esetben. Missiói segélye nincs.

XIV. *Tenkei kör.* Kassay Béla tenkei lelkész gondoz 23 szórványban 180 lelket; keresztelt 3, temetett egy izben, a missiói bizottságot szervezte. Anyagi támogatásban sehonnan sem részesül, e miatt intenzivebb munkát nem fejthet ki. A tenkei egyház a missiói segédlelkész részére egy szobát lakásnak felajánlott.

XV. *Vadászi kör.* 2 fiókegyház, 1 szórvány 408 lélekkel, gondozza Vass Jenő vadászi lelkész, kinek jelentése szerint Simonyifalva a segédlelkész részére hajlandó lakást épiteni, vagy bérelni s a 10 %-os adót is elvállalja, főtörekvése az, hogy idővel rendes lelkésze legyen.

jelentés nem érkezett

XVI. *A berekböszörményi körből.* 2 szórvány 112 lélekkel;

XVII. *A cserméi körből.* 4 szórvány.

XVIII. *A gyantai körből.* 1 fiókegyház, 3 szórvány 312 lélekkel;

XIX. *A gyoroki körből.* 7 szórvány 58 lélekkel;

XX. *Köröstárkányi körből.* 1 leányegyház 246 lélekkel;

XXI. *A nagyszalontai körből.* 5 szórvány 565 lélekkel;

XXII. *A sarkadi körből.* 1 szórvány 73 lélekkel.

A XXII. missiói körben a lelkek összes száma 9759, az uj népszámlálás adatai szerint 9423, a szaporulat tehát 3 év alatt 336 lélek.

Missiói bizottságunk a jelentések alapján megállapitja, hogy Magyarcséke az anyaegyházzá átalakulást kimondotta. Kisjenő. Simánd alsó és felső fiókegyházzá szervezkedett, ez Megyesegyházán még függőben van.

b) A XXII missiói kör közül csak 4, u. m. a borossebesi 600 K., a kisjenői 400 K., a radnalippai 900 K és a mult évtől kezdődőleg a magyarcsékei 200 K. ideiglenesen élvez missiói segélyt. E körök lelkészei nagy igyekezettel törekednek feladatuknak megfelelni, de a nagy munka testi lelki erejüket tulságosan igénybe veszi, tulterheltségről panaszkodnak. A nagyon kiterjedt területeken lelki gondozást, vallástanitást egy munka erő nem birhat meg, egyik társuk, Bokor Sándor erdőhegyi lelkész már össze is roskadt, sulyos idegbajba esett, melyből kilábolni talán soha nem tud. Kórházba került, e miatt jelelentést, számadást sem terjeszthetett be.

Mindenik körben egy-egy segédlelkész alkalmazást sürgetik.

c) A missiói segélyt nem élvező körökben is több helyen kezdetét vette a munka. Ezekben a lelkészek részint némi egyházmegyei és kerületi segéllyel, részint saját költségükön teljesitették vidéki hiveik gondozását. Mindannyian intenzivebb munkásságot

tudnának kifejteni, ha kellő anyagi eszközök állanának rendelkezésükre.

d) A nagyobb egyházakban szolgáló lelkészeket népes gyülekezetük annyira leköti, hogy missiói tevékenységre kevés, vagy épen semmi idejük sem jut.

e) Eredményesebb munkát csakis akkor lehet várni, ha a missiói körök élére olyan lelkészeket, vagy legalább segédlelkészeket állitunk, kiknek kizárólag a missiói tevékenység a munkakörük, kik minden idejüket, erejüket ennek szentelhetik. Ha csak mellék foglalkozása a missiók lelki gondozása, ha csak szórványosan, nagy időközökben s nem minden egyes egyénre kiterjedőleg eszközölhető az: terhére van a lelkésznek, nem értékes a hiveknek.

Mindezen okoknál fogva missiói bizottságunk közgyülése 92—1913. jkvi sz. alatt hozott határozatának végrehajtásától várja missiói köreinkben az egyházi élet fellendülését. A missiói központoknak kijelölt helyek közül Magyarcsékén a f. évben valószinüleg sikerülni fog a missiói rendes lelkészség felállitása. Ilyennek szervezése az aradi körben lelkész jelentése szerint egyelőre még halasztható, az ő felügyelete alatt segédlelkész is alkalmazható lenne a missiói tennivalók végzésére.

A kisjenői körben lelkész betegsége miatt megakadt a missiói tevékenység. A szórványokban 1268 lélek teljesen gondozás nélkül áll. Legalább állandó segédlelkész beállitásával kellene segiteni az égető bajon. Ugvanazért javasoljuk, hogy Aradgájban és Kisjenőn addig is, mig a rendes missiói lelkészség szervezve megtörténhetik, valamint állandóan Belényesen, melyet a felsőbb hatóság már intézményes kápláni helynek nyilvánitott, csak fizetéskiegészitésre és az utazások teljesithetése végett missiói segélyre lenne szüksége,- Pécskán, Nagyszalontán, Pankotán, Radnalippán, Borosjenőn, Tenkén és Simonyifalván intézményes káplánságokat létesitsen a felsőbb hatóság oly módon, hogy folyósitson részükre 500 K. káplántartási átalányt s ezen összeget az 1900. évi XIII. t. c. alapján egészittesse ki 1000 K-ra. A segédlelkész részére egy szobából álló lakást mindenik központ adjon; Belényes, Tenke, Simonyifalva ezt már fel is ajánlották. Utiköltségül közalapi missiói segély szolgálhatna, ha ez egyelőre kevés lenne is, pótolná

egyházmegye némi rendes államsegéllyel, az egyházkerület ref. segélyegyleti segéllyel. Belényes vidékének példája mutatja, itt hiveink egy része már az idegen vallásuak és nemzetiségek közzé olvadt be hogy nagy a veszély, a kérdés elintézése sürgős, megoldására ez idő szerint más mód nem mutatkozik.

Az 524-1913. sz. egyh. ker határozat szerint az aradi körből 7 lélek Munár 1 lélek, Németszentpéter 11 lélek, Székesut 3 lélek a békésbánáti egyházmegyébe Nagyszentmiklóshoz tartozóknak vannak feltüntetve, ezen egyházmegyével a kisjenői kör felől, valamint a bihari egyházmegyével sincs teljesen tisztázva a határ, ennek végleges megállapitását szükségesnek tartjuk.

Kérjük a jelentések és számadások elfogadását és jóváhagyását.

Kiváló tisztelettel vagyunk Nagyszalontán 1914. évi áprij hó 15. Csécsi Imre s. k. bizottsági elnök, Fogarassy Bálint s. k. bizottsági előadó, Szondy Géza bizottsági tag.

Egyházmegyénk közgyülése a missiói bizottság jelentését tudomásul veszi s javaslatait az összes iratokkal együtt pártolólag terjeszti fel a Főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez, onnan pedig a Konventhez, kiemelésével a következőknek:

a) A borossebesi, radnalippai és magyarcsékei missiói körök lelkészeinek számadását jóváhagyja és Szabó József, Lengyel Imre valamint Kalas Ferencz részére az 1913. évi számadásokra vonatkozólag kellő óvás mellett a felmentést megadja;

b) Sajnálattal értesül Bokor Sándor kisjenői erdőhegyi missiói lelkész sulyos betegségéről s utasitja helyettesét, hogy a kisjenői missói körre vonatkozó 1913. évi jelentést és számadást, még ha minden adat rendelkezésére nem áll is, a megtalálható iratok alapján készitse el és f. évi julius 1-ig az esperesi hivatalhoz terjessze be;

s) A missiói tennivalókkal megbizott többi lelkészek folytassák tovább a szervezés és gondozás munkáját s müködésük eredményéről év végén terjesszenek jelentést az esperesi hivatalhoz.

d) Azon fiókegyházak presbyteriumait, melyek még nem tették, felhivja, hogy lehetőleg az E. T. III.-13 §-ában

előirt adókulcs alkalmazásával kivetett egyházi adók zárótételeit valamint évi költségelőirányzataikat jóváhagyás végett az espereshez, az egyházi számadásokat pedig minden év végén a számvevőszékhez terjesszék be.

e) Magyarcséke anyásitásának ügyét, továbbá Aradgájban és Kisjenőben addig is, mig e helyeken rendes missiói állások létesülhetnek, valamint Belényesen, Pécskán, Nagyszalontán, Pankotán, Radnalippán, Borosjenőben, Tenkén és Simonyifalván intézményes káplánságok szervezésének eszközlését meleg pártolással ajánlja a Főtiszteletü egyházkerületi közgyülés, illetőleg Konvent hathatós támogatásába.

f.) A missiói segélyt nem élvező köröket missiói segélyre ujólag meleg ajánlással terteszti fel.

g) A missiói lelkészek a km. táblázatot s az uj népszámlálásra vonatkozó statisztikai könyvet a községek elöljáróságánál, vagy a szolgabiróságoknál használatra megkaphatják. Egyéb iránt a missiói lelkészek ily irányu kérését is pártolólag terjeszti fel a felsőbb egyházi hatóságokhoz.

Végül felkéri esperest, hogy a békésbánáti és bihari esperesekkel egyetértve a vitás szórványok hovátartozását véglegesen állapitsa meg, s eljárásáról jelentését terjessze be közgyülésünkhöz.

Olvastuk Kassay Béla tanügyi bizottsági előadó következő jelentését:

Nagytiszteletü Egyházmegyei Tanügyi Bizottság!

Egyházmegyénk népiskoláinak az 1913-4 tanév első felében tapasztalt állapotáról szóló jelentésemet a hozzám beérkezett jelentő ivek alapján a következőkben terjesztem elő:

A tanügyi bizottság körlátogató tagjai egyházmegyénk minden iskoláját meglátogatták. Jelentésünk szerint egyházmegyénk 45 anyaegyháza közül 30-ban vannak felekezeti iskolák, 9-ben — Belényes, B.-sonkolyos, Csermő, Feketetót, Gyanta, K-szakál, M.-remete, R-lippa, Szentleányfalva államiak, Okányban községi, Aradon állami és községi iskolák vannak, Anton a fiuiskola felekezeti, a leányiskola községi, Nagyzerénden a 3 felekezeti iskolában

a II—VI osztály tanittatik, a I vegyes osztály pedig állami iskolákban tanul; Pankotán és Tamáshidán a felekezeti iskola mellett állami iskola is van. A 3 leányegyházban Szinte, Nèmetpereg, Kisnyègerfalva felekezeti iskola van; a 12 fiókegyház közül 11-ben Szapáryliget, Körösjánosfalva, Magyarcséke, Kisjenő, Alsó és felsősimánd, Megyesegyháza, Kisháza, Tenkeszéplak, Pécska, Simonyifalva, Talpas, valamint Ágya szórványokában Tőzmiskén állami iskolák vannak, egy fiókegyházban Bihardobrosdon az ottani fatermelő társulat tart fenn iskolát. Van még 6 pusztai iskola is, ezek közül 3 Csegőd, Gyanté, Tiszaradvány az ottani uradalmak által fentartott felekezeti, az ősi pusztai a sarkadi egyház által községi segéllyel fentartott felekezeti, kettő pedig Nagyszalonta község által fentartott pusztai iskola.

Van egy felekezeti jellegü óvodánk is Geszten, a „Tisza Kálmán kisdedóvoda."

A felekezeti iskolákban müködő tanitók összes száma 117, kik közül 29 tanitónő. Csak fiukat tanit 40. csak leányokat 39, fiukat és leányokat vegyesen 37. A kisnyégerfalvai tanitó katonai szolgálatát tölti, helyettes nem jelentkezvén ezen leányegyházunkban a tanitás szünetel.

A községi és állami iskolákba járó reform. vallásu növendékeink vallásban és énekben való oktatását 12 helyen Szapáryliget, Tőzmiske, B-sonkolyos. Csermő, Feketetót, Bihardobrosd, Körösszakál, Pankota, R-lippa, Belényes, Gyanta, M-remete, az illető lelkészek, utóbbi háromban az énektanitást az illető tanitók, 11 helyen Ant, Körösjánosfalva, Magyarcséke, Kisjenő, Kisháza Tenkeszéplak, Pécska, Nagyzerind, Okány Szentleányfalva, Tamáshida, a református vallásu községi és állami tanitók, Aradon a segédlelkész, énekvezér és vallás tanitók, Nagyszalontán a 2 pusztai iskolában és a gazdasági ismétlő iskolában a református vallásu tanitók teljesitik, legtöbbnyire elismerèsre méltó buzgalommal és dicséretes eredménnyle. 4 fiókegyházból, hol állami iskolák vannak Alsó és felső Simánd, Menyesegyháza, Simonyifalva és Talpas jelentés nem érkezett hozzám.

Teljes osztályu iskola van 31 helyen Ágya, Berekböszörmény, B-ugra, Erdőhegy, F-gyarmat. Geszt, Kispereg, Komádi, K.Harsány, Kötegyán, M-homorog, Mezőgyán, Mezősas, Nagyszalonta,

Nagyzerind, Sarkad, Tenke, Zsadány, Vadász, fiu és leányiskolákban, Ant fiu és Szinte, Árpád, Bélzerind, Borossebes, Erdőgyarak, Németpereg, K-apáti, Pankota, Szemlak, Tamáshida vegyesiskolákban, V osztályu az iskola 6 helyen Csegőd, Gyorok, Köröstárkány, Gyanté, Ősi, Sarkadkeresztur, IV osztályu Tiszaradványon, Mezőbajjon a fiuiskola VI. a leányiskola V Várasfenesen, a fiuiskola V, a leányiskola VI osztályu.

Az iskolába járó növendékek a folyó 1913-4 iskolai évben a községi és állami iskolákba járó reform. tanulókkal együtt 10559 és pedig 5450 fiu és 5109 leány, kik közül egyházunk iskoláiba jár 4155 fiu, 3866 leány, összesen 8021 ; községi és állami iskolákba jár 1293 fiu, 1243 leány, összesen 2538. Az egy tanitó keze alatt levő növendékek létszáma 5 és 141 között hullámzik. Legkissebb a pankotai, legnagyobb a sarkadkereszturi vegyes iskolában. Iskoláink még most is népesek, mindazáltal 100-on felüli lètszámmal már csak 4 iskolánk van, u. m. Csegőd (103,) Kisdereg. vegyes (101), Köröstárkány. leány (105,) Sarkadkeresztur (141).

Az iskolák egészségügyi viszonyait tekintve a tanterem nem elég tágas és nem világos Feketegyarmat leány, Körösszegapáti III VI oszt vegyes és Sarkadkeresztur vegyes iskoláiban; nem elég tágas de világos Kötegyán III-VI oszt fiu, tágas, de nem helyes világitásu Tamáshida vegyes és Várasfenes fiuiskolájában. A tantermek ès tanitói lakások tisztán vannak tartva mindenütt. Kisebb nagyobb mértékben zsufolt 8 iskola: Feketegyarmat fiu, leány, Kispereg vegyes, Körösszegapáti III-VI oszt. vegyes, Kötegyán III-Vi oszt. fiu, Sarkadkeresztur vegyes ès Várasfenes fiu es leányiskolája.

A padlózat részben téglázott, részben deszkázott Feketegyarmat fiu, leány, Vadász IV-VI oszt fiu iskolájában, cementezett Berekböszörmény III-VI oszt fiu, aszfaltozott Nagyszalonta 2 iskolájában, deszkázott 111 tanteremben. A takaritást iskolaszolga vagy harangozó végzi mindenütt. Ürszék van és Szemlak kivételével tisztán tartatik mindenütt.

Az iskolák felszerelését illetőleg anyakönyv, felvételi és mulasztási napló van és azokat rendben vezetik mindenütt, ugyszintén haladási és látogatási napló is van. Vezérkönyvek megvannak

s az egyházkerület kiadványait használják mindenütt s azokkal a növendékek kellően el vannak látva Sarkadkeresztur kivételével, hol a növendékek hiányosan vannak ellátva tankönyvekkel A taneszközök hiányosak 4 iskolában: Körösszegapáti mindkét. Sarkadkeresztur vegyes és Vadász IV-VI oszt. leányiskolájában. Több kevesebb typusu iskola könyvtár Sarkadkeresztur kivételével van minden felekezeti iskolát fentartó egyázunkban. Igazgató tanitói állás nincs szervezve Nagyzerinden, szervezve van, de nem dijaztatik Biharugrán, Kisperegen és Vadászon, a törvényes dijazásnál kevesebbet évi 100 K ad Erdőhegy.

Az iskolák szellemi életét tekintve a tanitók a ki szabott tantervet megtartják mindenütt Csermő és Pécska vallástanitóinak kivételével; a tananyagot nem végezték el vagy csak felületetesen Sarkadkeresztur, Tamáshida vegyes, Várasfenes fiuiskolájának tanitói és Cserműi vallas tanitója. Valamely gátló körülmény miatt nem végezhettèk el teljesen Árpád I-II oszt. Biharugrá fiu leány, Borossebes, Erdőgyarak mindkét, Csegőd, Pécska és Köröstárkány fiu iskolájának tanitói. Iskoláikat nem helyes módszerrel vezették Árpád I-II oszt. Csermő, Köröstárkány fiu, leány, Tamáshida vegyes és Várasfenes fiuiskolájának tanitói. Tananyagbeosztás van mindenütt. Nagyobb mérvü mulasztás volt Köröstárkány fiu, leány és Sarkadkeresztur vegyes iskoláiban. Járvány zavarta a tanitás menetét, sőt a legtöbb helyen több, kevesebb ideig zárva is voltak az is kolák; Biharugrán, Borossebesben, Erdőgyarakon, Csegődön, Tiszaradványban. Mezősason, és Tenkén.

Általános ismétlő iskola van 26 anya, 1 leány és 4 fiókegyházban: Ant, Ágya, Szinte, Árpád, B-sonkolyos. Magyarcséke, B-ujlak, Bélzerind, B-ugra, Borossebes, Csermő, Erdőgyarak, Erdőhegy, Kisjenő, F-gyarmat, F-tót, Geszt, Kisháza, T-széplak, K. harsány, K-szakál, K-apáti, K-tárkàny, M-homorog, Mezőbajj, Mezőgyán. S-keresztur, Szemlak, Tamáshida, Zsadány, Várasfenes, Gazdasági ismètlő iskola van 17 anya: 1 leány és 3 fiókegyházban: Szapáryliget, Körösjánosfalva, B-böszörmény, Gyanta, Gyorok, Kispereg, Németpereg, Pécska, Komádi, Kötegyán, Magyarremete, Mezősas, Nagyszalonta, Nagyzerind, Okány, Pankota, Radnalippa, Sarkad, Szentleányfalva, Tenke, Vadász. Ismétlő iskola helyett gyimnasium és felsőbb iskolák vannak Aradon és Belényesben,

Az ismétlő iskolák heti óra száma 2-6 között váltakozik. A tanitás egész éven át tart: Szapáryliget, Körösjánosfalva, B-böszörmény, Kisjenő, Gyorok, Kispereg, Pécska, Komádi, Körösszakál, Magyarremete, Mezősas, Okány, Pankota, Radnalippa, S-keresztur Szentleányfalva és Tenke ismétlőiskoláiban. Az ismétlő iskolai tanitók dijazásáról legtöbb helyen az állam vagy község gondoskodik.

Házi ipar, leginkább női kézimunka tanittatik: Árpád, Magyarcséke, Erdőhegy, Geszt, Nagyszalonta, Nagyzerind, Sarkad, Szemlak, Tenke, Zsadány és Várasfenes iskoláiban.

Ezeknek, mint általános összesitéseknek előrebocsátása után áttérek jelentésemnek egyházanként és iskolánként részletezésére, felemlitve a tapasztalt hiányokat és fogyatkozásokat, valamint a tapasztalt fejlődést és haladást, érintve a községi és állami iskolákban teljesitett vallástanitást is.

Anton a fiuiskolát az egyház, a leányiskolát a község tartja fenn, mely utóbbiban a vallást és éneket a református vallásu tanitónő tanitja kellő sikerrel.

Aradon az állami és községi iskolákban ez iskolai év folyamán 4 munkaerő végezte a vallást és énektanitás munkáját u. m. Kun Zoltán középiskolai hitoktató, Patkó Imre polgári iskolai segédtanár Bogdán Albert áll. isk. t. o. utóbbi kettő esperesi jóváhagyással, továbbá Magi János slelkész és Sajtos Sándor énekvezér. Az első négy vallásoktató óráit Csécsy Imre dékán látogatta meg s jelentése szerint ugy Kun Zoltán, mint Patkó Imre és Bogdán Albert müködése kiváló eredményt mutat föl. Nem lehet az mondani Magi János lelkész munkálkodásáról. Kötelességeit elhanyagolja, a tanórákra későn megy be, ezért növendékei alig tudnak valamit, az énekek közül csak a XL II zsoltár eléneklésre vállalkoztak volna Sajtos Sándor óráit Kun Zoltán aradi középiskolai hitoktató látogatta meg s jelentése szerint a tananyag elvégeztetett, tanitás módszeres tanterv megtartatik kerületi kiadványok használtatnak s a tanitás eredmény kielégitő.

Ágya iskolái rendben vannak.

Szinte vegyes iskolája jó. Itt a 2 tanerős állami iskola epitése már tető alatt van s a jövő tanév elején meg is nyilik.

Szapáryliget és Tőzmiske állami iskoláiban a vallást és az éneket az ágyai lelkész tanitotta kiváló sikerrel.

Arpádon a II-III osztály tanitója épen az iskolai év első napján távozott el s a pályázatok meddők maradván ezen osztályokat a másik 2 tanitó vezette dec. 3-ig, midőn Balogh Ilona uj tanitónő elfoglalta állását. Majd előbb Bokorné Székely Emilia, később Szűcs Balázs betegsége zavarta meg a tanitás rendes menetét. Utóbbi 3 heti betegsége alatt lelkész, előbbit kigyógyittatása végett hosszabb szabadságot kért és kapott: Németh Lajos nyug. tanitó helyetesitette. E sok zavaró körülmény dacára is Szűcs Balázs iskolája a megszokott magas szinvonalon áll s a Balogh Ilona müködése is szép reményekre jogosit. Legtöbbet szenvedett az I. és a II-ik osztály, hol a visszatérő gyógyult tanerőnek sok lesz a pótolni valója.

Belényes állami iskoláiban a vallás tanitást lelkész, az énektanitást az állami tanitó — ki ének vezér is — végzi mindketten kitünő eredménnyel.

Belényessonkolyos állami iskoláiban a vallást és az éneket a lelkész tanitotta kitünő eredménynyel.

Körösjánosfalva állami iskolájában a vallást és az éneket az állami iskolai igazgató tanitó — ki előkönyörgő is — tanitja nagy buzgósággal és kiváló sikerrel.

Magyarcséke állami iskolájában a vallást és az éneket az állami tanitó, — ki előkönyörgő is, — tanitja megfelelő eredménnyel.

Belényesujlak 2 vegyes iskolája megfelelő eredményt mutat föl.

Bélzeréud vegyes iskolája rendben van.

Berekböszörményben az 5-ik iskola felállitása kivánatos.

Biharugrán 1913. dec. 4 1914. jan 15-ig kanyaró miatt zárva voltak az iskolák, ezért a 2 nagyobb iskola tanitója nem végezhette el teljesen az előirt tananyagot. Az igazgató tanitói állás szervezve van, de eddig még semmivel sem dijazták.

Borossebes vegyesiskolájában a 3 hóig tartott vörheny járvány nagyon hátráltatta a tanitást. Sok volt a mulasztás s a tananyag nem végeztetett el teljesen.

Csermő állami iskolájában a vallást és éneket a segédlelkész tanitotta a multak mulasztásait pótolni igyekezve.

Erdőgyarak mindkét vegyes iskolájában a december hó eleje óta uralgó kanyaró járvány s ennek következtében a nagymérvü mulasztás — bár az iskola bezárva nem volt — hátráltatta a tanitást s nem végezhették el teljesen a tananyagot.

Csegőd uradalmi iskolájában nov. 20 jan 6-ig uralkodó kanyaró járvány miatt nagyon hátramaradt a tanitás, s az előirt tananyagnak csak kis részét végezhették el.

Endőhegy mindhárom iskolája rendben van. Kifogás alá csak az eshetik, hogy az igazgatótanitó dijazása a szabályzattól eltérőleg Egyszáz koronába állapittatott meg.

Kisjenő állami Iskolájában a vallást és éneket Varga Károly erdőhegyi tanitó tanitotta megfelelő eredménynyel.

Az Alsó és felsősimándi és megyesegyházai fiók egyházak állami iskoláiban teljesitett vallásoktatásról jelentés nem érkezett.

Feketegyarmat leányiskolájának tanterme nem elég tágas és nem világos s mindkét iskola zsufolt. Az uj leány iskola épitésèhez az anyag már készen van. 1914 nyarán szándékoznak is azt felépiteni. Tanfelügyelő igérete szerint a községi iskola 1915 szept. 1-re épül föl.

Feketót állami iskolájában a vallást és éneket a lelkész tanitja teljes eredménnyel.

Geszt mindkét iskolája kifogástalan. 1913. nyarán uj fiuiskola és tanitói lakás épült 16000 K költséggel, melyet 1913 okt. 1-én vettek használatba. — A Tisza Kálmán kisdedovoda célszerü berendezésével, mintaszerü felszerelésével és szakképzett vezetésével a megszokott sikeres eredmény mutatja föl. A növendékek száma 39 fiu és 27 leány.

Tiszaradvány vegyes iskolája a látogatás idején kanyaró miatt zárva volt. A beküldött jelentés szerint a tananyag elvégeztetett s általában az iskola kifogástalan rendben volt.

Gyanta állami iskoláiban a vallást a lelkész, az éneket a kántorul alkalmazott állami igazgató tanitja mindketten jeles eredménnyel.

Kisháza állami iskoláiban a vallást és éneket az állami igazgató tanitó, ki előkönyörgő is, tanitja eredménnyel.

Tenkeszéplak állami iskoláiban a vallást és énnket az állami igazgatótanitó, ki előkönyörgő is, tanitja jó eredménnyel.

Bihardobrosdon a vallást és az éneket Vajda Mihály gyantai lelkész tanitja kiváló sikerrel.

Gyorok vegyes iskolája 5 osztályu, egyébként rendben van, az uj tanitó szorgalmas munkássága biztató kilátást nyujt.

Kispereg vegyes iskolája zsufolt, a többi iskolái is népesek, ugyhogy a 4-ik iskola felállitása elodázhatlan szükség. Az igazgatótanitói állás szerezve van, de dijjazás nincs megállapitva számára. A fiuiskola tanitói nagyobb buzgalommra intendő, hogy mulasztásait az esperesi látogatás idejéig potolja.

Németpereg vegyes iskolája jó.

Pécska állami iskoláiban a vallást és éneket Szücs József vallástanitó tanitja, azonban mivel csak egy vallásóra állapittatott meg, a nagy területen levő iskolákban nem képes ezen egy óra alatt elvégezni a tananyagot, sem a tantervet betartani.

Komádi mind a 10 iskolája kifogástalan.

Körösnagyharsány mindkét iskolája rendben van.

Körösszakál állami iskoláiban a vallást és éneket a lelkész tanitja jó eredménnyel.

Körösszegapáti III-IV osztályu iskolája nem elég tágas és nem világos, tanterme zsufolt, általában az egész épület ódon és sürgősen ujra épitendő. I-II oszt. iskolájának tanitónője febr. 1 óta betegsége miatt szabadságon van s lelkész helyettesiti. A taneszközök mindkét iskolában hiányosak.

Köröstárkány fitanitója betegsége miatt 3 havi szabadságot kért és kapott s ez idő alatt a leánytanitó helyettesiti félnapos tanitási rendszerrel, minek hátrányos volta mindkét iskolán nagyon meglátszik. Mulasztás az év elején volt. Az ismétlő iskola növendékei egyáltalán nem járnak fel. Mindkét iskola csak 5 osztályu, az értelmes tanitásra mindkettőben nagyobb sulyt kell fektetni, mindkét iskola zsufolt, 3-ik iskola felállitása elkerülhetetlen.

Kisnyégerfalva vegyes iskolájának tanitója katonai szolgálatát tölti; helyettes tanitóságra volt hirdetve pályázat, de nem pályázott senki, s igy tanitó hiányában a tanitás szünetel.

Kötegyán ikolái — eltekintve a III-VI oszt. fiu iskola zsufoltságától — rendben vannak.

Magyarhomorog mindkét iskolája jó.

Magyarremetén a két állami iskolában a vallást s az I és II osztályban az éneket is a lelkész, a III-IV oszt.-ban az éneket az állami tanitó tanitja minketten kitünő eredménnyel.

Mezőbajjon a fiuiskolának uj tantermet épittettek s az 1913. dec 2-án használatba is vették, azonban tanitói lakást nem épitettek,

bár a meglevő tanitói lakás tarthatatlan. Lelkész jelentése szerint a község által a fiuiskolára megszavazott épitési segélyből még 3930 K felhasználásban a községnél van. A leányiskola uj tanitónőt kapott, kinek müködése szèp reményekre jogosit.

Mezőgyán és Gyanté iskolái rendben vannak.

Mezősas iskolái a nov. 18—jan. 12-ig tartó kanyaró járvány dacára is rendben vannak.

Nagyszalonta 18 iskolája kifogástalan rendben van.

Nagyzerénden az egyház eddig üresen volt 4-ik tantermében a f. é. iskolai évben megnyilt az állami iskola az I vegyes osztállyal; igy a többi iskolák zsufoltsága megszünt. Jelentés szerint az egyház lépéseket tett a többi iskolák államositása végett is. Tanitók ez évben még nem kaptak fizetést Az igazgatótanitói állás nincs szervezve.

Okány községi iskoláiban a vallást és éneket a ref. vallásu tanitók tanitják jó eredménnyel.

Pankota iskoláját átadta a államnak, azonban az átvétel még nem történt meg, ezért szerepel az egyház tanitója 5 növendékèvel, mint felekezeti iskola. Az állami iskolába járó 35 fiu és 30 leàny növendéknek a vallást és éneket a segédlelkész tanitotta dicséretes eredménnyel.

Radnalippa állami és róm. kath. felekezeti iskoláiban a vallást és az éneket a lelkész tanitja lankadatlan buzgósággal és kitünő eredménnyel.

Sarkad és Ősi iskolái kifogástalan rendben vannak.

Sarkadkeresztur vegyes iskolája ellen a kifogások egész sorozata emelhető. Tanterme zsufolt, nem elég tágas és világos; tankönyvekkel a növendékek, taneszközökkel az iskola hiányosan van felszerelve, iskolai könyvtára nincs; a tananyag nincs elvégezve a minthogy 142 növendékkel egy tanteremben szinte a lehetetlenséggel határos elvégezni; a beiratkozás valóban botrányos, mivel szept. 1-november 6-ig tartott; mulasztás sok s annak meggátlására községi előljáróság mit sem tesz.

Szemlakon az ürszék nem tiszta. Az uj tanitó ügyes szorgalmas fiatal ember, kinek müködése szép reményre jogosit.

Szentleányfalva állami iskolájában a vallást és éneket Kiss Lajos állami igazgató tanitó végzi lankadatlan buzgalommal és kitünő eredménnyel.

Tamáshidán az állami iskola mellett felekezeti iskoláink is van. Az állami iskolába 27 fiu és 32 leány jár, kiknek a vallásban és énekben oktatását Bencsik Endre állami tanitó végzi megfelelő eredménnyel. Az egyház iskolájába 28 fiu és 26 leány jár, a tanterem elé kivánatos egy előszoba épitése, hogy a tanterem ajtaja ne a szabadba nyiljék; hiba, hogy a növendékek jobb felől kapják a világosságot; a tananyag — kivált a vallástanból — felületesen van elvégezve, a módszer sem helyes.

Tenkén 1913 nyarán uj tanterem épült, mely a folyó tanév elején adatott át a használatnak. Mind a 4 iskolája rendben van.

Zsadány iskolái rendben vannak.

Vadászon a folyó iskolai évvel a 2 uj iskolába 2 uj tanerő állittatott, ugy hogy most már 4 tanerő szolgálja ezen egyházunkban a tanügyet. Az igazgató tanitó állás szervezve van, azonban dijazása még nincs megállapitva. A IV—VI oszt. leányiskolában a taneszközök hiányosak.

A simonyifalvai és talpasi fiókegyházi állami iskoláiban teljesitett vallásoktatásáról jelentés nem érkezett.

Várasfenes leányiskolája — eltekintve zsufolt voltától — kifogástalan s kitünően van vezetve; nem igy a fiuiskola, melynek tanitója Nagy Kálmán kötelességeit elhanyagolja, növendékeit — a kik csak 5 osztályba vannak sorozva — nem helyes módszerrel vezeti, minek eredménye, hogy azok tudása minden tantárgyban gyönge, de különösen a számatmból és földrajzból elégtelen. A fiuiskola is zsufolt és sötét, jelentés szerint a 3-ik iskola felállitása tervben van véve.

Tanügyi bizottságnak jelentése alapján, minő örvendetes tudomásul vesszük, hogy egyházmegyénk iskoláinak nagyobb része kifogástalan rendben van, a mutatkozó hiányok orvoslása végett a következő intézkedéseket tesszük:

Egyházmegyénk közgyülése felhivja és utasitja az illető presbyteriumot, hogy

Aradon Magi János segédlelkészt a tanórák pontos betartására, a kiszabott vallástani és énektananyag teljes elvégzésére figyelmeztesse.

Berekböszörményben az 5-ik iskola felállitásáról gondoskodjék.

Biharugrán az igazgatótanitói állás 1913. szept 1-től számitott dijazásáról intézkedjék.

Erdőhegyen igazgatótanitójának a szabályzatban előirt 200 K dijazást 1913. szept. 1-től folyósitsa.

Gyorokon a VI. osztályt állitassa fel.

Kisperegen a 4-ik iskola mielőbbi felállitásáról és az igazgatótanitói állás 1913 szept. 1-től számitott dijazásáról gondoskodjék s fitanitóját nagyobb buzgalomra s az esperesi látogatásig a mulasztások pótolására intse.

Körösszegapátiban III—VI osstályu elavult régi iskoláját sürgősen ujjáépitesse s a mindkét iskolában hiányzó tanszereket haladéktalanul szerezze be.

Körötárkányban ugy a mindennapi, mint az ismétlő iskolai tankötelesek rendes beiskoláztatását elmulaszhatatlan kötelességének tartsa, a 3-ik iskola felállitásáró gondoskodjék s tanitóit figyelmeztesse, hogy iskoláikban az értelmes tanitásra nagyobb sulyt fektessenek és a övő tanévben a VI. osztályt állitsák fel.

Mezőbajjon a tarthatatlan tanitói lakás ujjàépitéséről intézkedjék

Nagyzerénden a tanitók fizetését évnegyedenként előre pontosan fizettesse ki, az igazgatótanitói állást szervezze s a szabályzatban megállapitott diját 1913. szept. 1-től folyósitsa.

Sarkadkereszturon fegyelmi eljárás terhe alatt utasitja a presbyteriumot, hogy nagyon elhanyagolt tanügyét végre valahára rendezze, iskoláját teljesen szerelje föl s a tankötelesek rendes és pontos beiskolázásáról gondoskodjék.

Tamáshidán a tanterem elébe egy előszobát épittessen, hogy annak ajtaja ne egyenesen a szabadba nyiljèk; a tanteremben a székeket ugy rendeztesse el, hogy a növendékek balfelől kapják a világosságot, s vègül tanitóját figyelmeztesse a tananyag teljes elvégeztetésére és arra is, hogy azt elsőben önmagának illik tudni, hogy szabadon, könyvsegélye nélkül tudja utba igazitani tanitványait.

Vadászon a IV—VI oszt. leány iskolában hiányzó taneszközöket szerezze be s az igazgató tanitó számára az előirt dijazást 1913 szeptemer 1-től folyósitsa.

Várásfenesi fiuiskolájának helyes megvilágitásáról és a 3-ik iskola mielőbbi felállitásáról gondoskodjék s fiuiskolájának tanitóját kötelességeinek hü és pontos teljesitésére, az eddigi mulasztások teljes pótlására, egyebek közt a VI osztály felállitására utasitsa.

27. szám.

Olvastuk a tanügyi bizottság jegyzőkönyvének a következő 3 számu kivonatát:

Tanügyi bizottsági előadó jelenti a tanügyi bizottságnak, hogy Csécsi Imre aradi lelkészdékán nagy elfoglaltságára hivatkozva kéri, hogy az Aradhoz csatolt egyházak iskoláinak látogatásától mentessék föl, ellenben igéri, hogy Arad 27 tanitézetében s — a mennyiben az egyházmegye kivánja hozzá beosztani — Mikelaka és Csálatelep állami iskoláiban ezután is készséggel teljesiti az iskolalátogatásokat.

Tanügyi bizottságunk javasolja a nt. egyházmegyei közgyülésnek, hogy az eddig Aradhoz csatolt egyházakat Szondy Géza kisperegi lelkészdékán köréhez csatolja, Arad, továbbá Mikelaka és Csálatelep iskoláinak látogatását Csécsy Imre gondjaira bizván; a fuvardijakra vonatkozólag javasolja, hogy az aradi és kisperegi kör eddigi 54 kor. fuvardija Szondy Gézának adassék s Arad és az ujonnan hozzácsatolt Mikelaka és Csálatelep fuvardija 10 kor.-ban állapittassék meg.

Egyházmegyei közgyülésünk a tanügyi bizottság javaslatát teljes egészében elfogadja.

28 szám.

Olvastuk a nagyszalontai egyházmegyei roform. lelkészi egyesület 1914 ápril. 15-én tartott értekezletének következő jegyzőkönyvi számát:

Több egyházunk lelkészi hivatalához felhivás jött Bihar vármegye alispáni hivatalától, hogy a vármegyei levéltárba elhelyezni szokott anyakönyvi II. példányok hiányozván, a hiányzó anyakönyvi II példányokat — sok esetben nagyon hosszu időről — másolják le és terjesszék be, a mi óriási munkát s oknélküli megterheltetést okoz a lelkészeknek.

Egyházmegyénk lelkész egyesülete miután kétségtelennek tartja azt, hogy az anyakönyvek másolatai annak idején beküldettek, s igy nem a lelkészek hibája folytán hiányoznak az anyakönyvi II. példányok, — kéri a nagytiszt. egyházmegyei közgyülést, hogy felettes egyházhatóságaink utján kérje föl a magas kormányt, hogy a mennyiben az anyakönyvek lemásolásához ragaszkodik, — a másolás költségeinek fedezéséről gondoskodni méltóztassék.

Egyházmegyei këzgyülésünk — tekintettel arra, hogy nem igazolható az, hogy a lelkészek hibája folytán hiányoznak az anyakönyvi II. példányok felsőbb egyházi hatóságaink utján kéri a magas kormányt, hogy a nagy munkát igénylő másolás költségeire kellő fedezetet kiutalni méltóztassék.

29. szám.

Ágyay lelkész 187-1913 sz. a. jelenti, hogy a presbytérium az egyházmegyei közgyülés 23/13 1913 sz. a. kelt meghagyásának eleget tett.

Egyházmegyénk közgyűlése a jelentés tudomásul vétele mellett, az Ágyai egyház 1912. évi számadásait végleg jóváhagyja.

30 szám.

Tárgyaltuk a számvevőszékhez beérkezett számadások vizsgálatára vonatkozó számvevői jelentéseket, amelyeknek során rendben levőknek találtuk a következő egyházak 1913. évi számadásait:

1). a nagyszalontai egyház

a.) közpénztári számadását, melynek:

bevétele: 54.495 K 64 f.
kiadása: 54.061 K 49 f.

maradványa: 434 K 15 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 79363 K 77 fillér, azzal, hogy 210 K 20 f. tőkével ifju Kálmánoly Mihály és neje Széll Mária 207 K. 40 f. tőkével Bagosy Zsuzsánna; 207 K. 40 f. tőkével, Bondár Ferencz; 513 K 30 f. tőkével Szathmáry Mihály és neje; 102 K 18 f. tőkével Bagosy István alap cimen uj alapok létesültek.

2) a sarkadi egyház
a közpénztári számadását, melynek
bevétele: 40.005 K 04 f.
kiadása: 39.092 K 13 f.
maradványa: 912 K 91 f.
b.) alapitványi számadását, melynek főösszege 49.022 K. 82 f., a különkezelés alatt állóknál 51 K 13 f.

3.) a pankotai egysáz
a közpénztári számadását, melynek
bevétele: 2250 K 53 f.
kiadása: 2100 K 95 f.
maradványa: 149 K 58 f.
b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 1169 K 44 f.

4.) a radnalippai egyház
a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 2259 K 28 f.
kiadása: 2259 K 28 f.
maradványa: — K — f.
b.) alapitványi számadását, melynek főösszege 13.530 K 91 f.

5.) a bélzerindi egyház
a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 1762 K 78 f.
kiadása: 1745 K 19 f.
maradványa: 17 K 39 f.

b.) termény számadását, melynek
bevétele: 39.61 Hl. buza, 44.79 Hl. tengeri
kiadása: 23.30 Hl. buza, 26.95 Hl. tengeri
maradványa: 16.71 Hl. buza, 17.84 Hl. tengeri
c.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 54 K 52 f. 19 Hl. 02 l. buza.

6.) a szentleányfalvai egyház
a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 2388 K 97 f.
kiadása: 2228 K 40 f.
maradványa: 160 K 57 f.
b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 688 K 19 f.

7.) az ágyai egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele . 7203 K 80 f.
kiadása: 7203 K 80 f.
maradványa: — K — f.

b.) terménszámadását melynek
bevétele: 84 Hl. 44 l. buza, 108 Hl. 12 l. tengeri
kiadása: 84 Hl. 44 l. buza, 180 Hl. 12 l. tengeri
maradványa: — „ — „ buza, — „ — „ tengeri

c.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 17.056 K 43 f.
20 Hl. 51 l. buza, 7 Hl. 68 l. tengeri.

8.) a szintei leányegyház.

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 1521 K 14 f
kiadása: 1521 K 14 f.
maradványa: — K — f.

b.) alapitványi syámadását, melynek főösszege: 6143 K 17 f.
6 Hl. buza 1 Hl. 50 l. tengeri.

9.) a szapáriligeti fiók egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 27 K 91 f.
kiadása: 27 K 91 f.
maradványa: — K — f.

b.) alapitási számadását, melynek főösszege: 19 K 66 f

10 a kisperegi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 9325 K 31 f.
kiadása: 7836 K 20 f.
maradványa: 1489 K 11 f.
azzal, hogy 1913. évi orsz. lelkészi nyugdijintézeti fentartói járulékával 76 K. 55 f.-rel hátralékban maradt.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege 5913 K 12 f.

11.) a németperegi leányegyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 2468 K 80 f.
kiadása: 1862 K 79 f.
maradványa: 606 K 01 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 6778 K 85 f.

12.) a pécskai fiók egyház

a) közpénztári számadását, melynek bevétele: 410 K 14 f.
kiadása: 361 K 82 f.
maradványa: 48 K 32 f.

13.) a sarkadkereszturi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 4512 K 62 f.
kiadása: 4276 K 39 f.
maradványa: 236 K 13 f.

azzal, hogy a kurátor, egyházfi egyházi jegyző, temető csősz fizetésével, az összes adókkal, az orsz. lelkészi nyugdijintézet fentartói járulékával, a M. P. I. T. alapitó tagjának kamatával hátralékban maradt.

b.) alayitványi számadását, melyhek főösszege: 647 K 63 f. azzal. hogy „Toronyóra alap“ cimen 532 K 22 f. tőkével uj alap létesült.

14.) az aradi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele 14.981 K 78 f.
kiadása: 13.244 K 40 f.
maradványa: 1737 K 38 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 29.171 K 28 f.

15.) A nagyzeréndi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 7104 K 13 f.
kiadása: 6875 K 70 f.
maradvány: 228 K 43 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 2403 K 09 f.

16.) a szemlaki egyház

a.) a közpénztári számadását, melynek bevétele: 5249 K 48 f.
kiadása: 3239 „ 88 f.
maradványa: 2009 „ 60 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 18491 K 01 f.

c.) terménysámadását, melynek bevétele: 88 mm 18 kg. buza
kiadása: 52 mm 60 kg. buza
maradványa: 35 mm 58 kg. buza

17.) a biharugrai egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 10.988 K 78 f.
kiadása: 10.233 K — f.
maradványa: 755 K 78 f.

azzal, hogy a gondnoki napló 241 fsz. a. „Az iskolai könyvek kiváltására“ c. kiadásba tett 87 K 80 f. amit a gondnok csak előlegezett, a tanitók visszatériteni kötelesek.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 2660 K 06 f.

18.) a mezőgyáni egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele 8444 K 21 f.
kiadása: 8444 „ 07 f.
maradványa — „ 14 f.

azzal, hogy a kurátor és egyházfi fizetésében 72 K-val, a M. P. I. T. alapitó tagdijának kamatával hátralékban maradt.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 9.943 K 58 f.

c.) III-ik iskola épitési számadását, melynek állaga: 1891 K 74 f.

19.) a kötegyáni egyház

a közpénztári számadádását, melynek bevétele: 9.715 K 06 f.
kiadás: 9.510 „ 23 f.
maradványa: 204 „ 83 f.

b.) alapitványi számadását, melyek főösszege: 952 K 80 f.

20.) a tenkei egyház

a.) közpénztár számadását, melynek bevétele: 12,667 K 79 f.
kiadása: 12.647 K 80 f.
maradványa: 19 K 99 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 44.959 K 65 f.

21.) a magyarhomorogi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 10.539 K 25 f.
kiadása: 5.189 K 56 f.
maradványa: 5.349 K 69 f.

azzal, hogy követelése földhaszonbér cimén 624 K 90 f., és hogy az iskola szolga fizetésében 40 K-val hátralékban maradt.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 412 K 48 f.

22.) a vadászi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 7832 K 95 f.
kiadása: 7932 „ 95 f.
maradványa: — „ — f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 2898 K 02 f.

23.) a várasfenesi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevètele: 5390 K 38 f.
kiadása: 5199 „ 57 f.
maradványa: 190 „ 81 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 3273 K 66 f.

24.) a belényessonkolyosi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 1911 K 08 f.
kiadása: 1911 K 08 f.
maradványa: — K — f.

azzal, hogy követelése földhaszonbér cimén 94 kor. egyházfentartási alapkamat hátraléka cimén: 31 K. 76 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 5845 K 62 f. és 120 Hl buza, azzal, hogy „Egyházfi alap" cimen 200 K tőkével uj alap létesült.

25.) a körösjánosfalvai fiókegyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 1144 K 96 f.
kiadása: 1044 K 96 f.
maradványa: 100 K — f.

azzal, hogy a követelése földhaszonbér cimén 15 K

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 1387 K 01 f.

26.) a magyarcsékei fiókegyház

a.) közpénztár számadását, melynek bevétele: 1831 K 85 f.
kiadása: 297 K 78 f.
maradványa: 5134 K 07 f.

27.) a gyantai egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 3411 K 12 f.
kiadása: 1908 K 50 f.
maradványa: 1502 K 62 f.

azzal, hogy követelèse föld és legelő haszonbér cimén 117 K 60 f.

b.) termény számadását, melynek
bevétele: 58 Hl 07 l buza, 58 Hl 85 l. tengeri,
kiadása: 55 Hl 67 l buza, 55 Hl 85 l. tengeri,
maradványa: 2 Hl 40 l buza, 3 Hl — l tengeri,

c.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 10.748 K 53 f.

28.) a kisházai fiók egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 560 K 66 f.
kiadása: 313 „ 31 f.
maradványa: 247 „ 35 f.

29.) a tenkeszépiaki fiók egyház
a.) közpénztári számadását, melynek bevétele· 514 K 46 f.
kiadása: 339 „ 90 f.
maradványa: 174 „ 56 f.
azzal, hogy követelése kert haszonbér s kamathátr. cimen 45 „ 78 f.

30.) a bihardobrosdi fiókegyház
a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 335 K 64 f.
kiadása: 262 „ 80 f.
maradványa: 72 „ 44 f.

31.) a magyarremetei egyház
a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 1179 K 83 f.
kiadása: 1144 K 06 f.
maradványa: 35 „ 77 f.
b.) terménszámadását, melynek bevétele:
107 Hl 70 l buza és tengeri
Kiadás: 107 Hl 70 l buza és tengeri
maradványa: — Hl — l buza és tengeri
c.) alapitványi számadását, melynek főösszege 593 K 26 f.

26 Hl 40 l buza 28 Hl 20 l tengeri.

32.) a feketegyarmati egyház
a.) közpénztári számadását, melyek bevétele: 7323 K 90 f.
kiadása: 7240 K 48 f.
maradványa: 83 K 42 f.
azzal, hogy a lelkész és tanitók tüzifa váltságával, 560 K-val hátralékban maradt.
b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 12648 K 41 f.
azzal, hogy a „közköltő mararadvány alap“ az épitési alap tőkéjéhez csatoltatván, az alapok egyházmegyei törzskönyvéből törlendő.

33.) a mezősasi egyház
a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 11783 K 45 f.
kiadása: 11371 K 80 f.
maradványa: 411 K 65 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege:
7100 K 26 f. 137 q 65 kg buza

34.) az okányi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 5762 K 35 f.
kiadása: 4011 K 92 f.
maradványa: 1750 K 43 f.
azzal, hogy illetékegyenérték címén 22 K 96 f-rel hátralékban maradt.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 1605 K 83 f. 200 köböl buza.

35.) a mezőbajji egyház

a.) közpénztári számadását, mely bevétele: 5949 K 74 f.
kiadása: 4800 K 65 f.
maradványa: 1149 K 09 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege. 2819 K 36 f.

36.) az anti egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 4820 K 24 f.
kiadása: 4421 K 46 f
maradványa: 398 K 78 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 914 K 94 f.

37.) a tamáshidai egyház

a közpénztári számadását, melynek bevétele: 2693 K 18 f.
kiadása: 2693 K 18 f.
maradványa: — K — f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 2780 K 19 f.

38., az árpádi egyház

a., közpénztári szàmadását melynek bevétele 7642 K 56 f.
kiadása: 7564 K 17 f.
maradványa: 78 K 39 f.
azzal, hogy követelése különböző cimeken 2657 K 43 fillér.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 17564 K 89 f.

39.) s belényesujlaki egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 5115 K 62 f.
kiadása: 4083 K 96 f.
maradványa: 1031 K 96 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 1502 K 80 f.

40.) a belényesi egyház

a közpénztári számadását, melynek bevétele: 7976 K 57 f.
kiadása: 7976 K 57 f.
maradványa: — K — f.

azzal, hogy a 47 tsz. a. Weisz Adolf számlájára kifizetett összegből 4 kor. számlázótól visszakövetelendő és az 1914. évi szàmadásba téritmény cimén bevételezedő, mivel téves összegezés folytán 4 koronával magasabb összegről állitotta ki számláját.

b.) alapitványi számadását, melynek bevétele: 1217 K 80 f.

41.) a feketetóti egyház

a., közpénztári számadását, melynek bevétele: 1447 K 11 f.
kiadása: 1236 K 41 f.
maradványa: 210 K 70 f.

azzal, hogy követelése föld, legelő és temető haszonbér cimén: 110 K 05 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 4335 K 23 f. 109 q 25 kg. buza, 106 q 53 kg. tengeri, azzal, hogy templomépitési alap cimen 317 K 74 f. tőkével uj alap létesült.

42.) a kisnyégerfalvai leányegyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 1607 K 78 f.
kiadása: 974 K 96 f.
maradványa: 632 K 82 f.

azzal, hogy az 54 tsz. a. 4 K-val, a 94 tsz. a. 2 K-val, összesen 6 koronával többet számolt el, mint amennyit az illető nyugták igazolnak. E 6 koronát a kurátor megtériteni köteles.

43.) a berekböszörményi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele 11.822 K 78 f.
kiadása: 11.235 K 12 f.
maradványa: 587 K 66 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 4473 k. 40 f és 68 q 63 kg. buza

44.) a geszti egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 6679 K 57 f.
kiadása: 4827 K 27 f.
maradványa: 1852 K 30 f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 7584 K 44 f.

azzal, hogy „Hagyományok alapja“ cimén 141 K 12 f. Adományok alapja cimén 41 K 09 f. tőkével uj alapok létesültek.

c.) iskola épitési számadását, melynek bevétele: 25.212 K 19 f.
kiadása: 24.627 K 45 f.
maradványa: 584 K 74 f.

d.) Tisza Kálmán kisdedovodai számadását, melynek
bevétele: 2610 K 22 f.
kiadása: 2053 K. 70 f.
maradványa: 556 K 52 f.

45.) az erdőgyaraki egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 6858 K 97 f.
kiadása: 6858 K 97 f.
maradványa: — K — f.

b.) aiapitványi számadását, melynek főösszege 12.274 K 03 f. 90 Hl. 15 l. buza

46.) a gyoroki egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevètele: 5535 K 05 f.
kiadása: 3535 K 05 f.
maradványa: — K — f.

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege 2978 K 08 f. azzal, hogy „egyházfentartási alap cimen 652 K 56 f. tőkével uj alap létesült.

47.) A körösnagyharsányi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 9921 K 28 f.
kiadása: 9921 K 28 f.
maradványa: — K — f.

azzal, hogy követelése földhaszonbér cimén 404 K

b.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 3006 K 75 f. 161 Hl 90 l. buza.

48.) a körösszakáli egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 2962 K 04 f.
kiadása: 2267 K 74 f.
maradványa: 694 K 30 f.

azzal, hogy követelése földhaszonbéri cimén 71 kor. 60 f. b. alapitványi számadását, melynek főösszege: 2244 kor. 26 f. és 11 köböl buza.

49.) Körösszegapáti egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 3343 K 67 f.
kiadása: 3413 K 21 f.
hiány: 69 K 54 f.

azzal, hogy követelése föld és homokgödör haszonbéri cimén 1507 K és hogy fizetetlen köztartozása különböző cimeken 803 kor. 01 f.

b.) Csáky földek számadását, melynek bevétele: 2897 K 68 f.
kiadása: 2538 K 52 f.
maradványa: 359 K 16 f.

c.) alapitványi számadását, melynek főösszege: 9304 K 43 f.

50.) a cserműi egyház

a.) közpénztári számadását, melynek bevétele: 2280 K 26 f.
kiadása: 2227 K 20 f.
maradványa: 53 K 06 f.

b., alapjáról nem szabályszerü számadást küldött.

Egyházmegyénk közgyülése ezen 50 egyház rendben talált és a számvevőszék által jóváhagyásra ajánlott 1913. évi számadásait, a szokott óvások fentartása mellett, — jóváhagyja, — a kurátorok részére a felmentvényt megadja s a zárótételeket jegyzőkönyvbe felvéteti;

a nagyszalontai, sarkadkereszturi, belényessonkolyosi feketetóti, geszti, gyoroki egyházak névszerint felsorolt uj alapjainak az egyházmegyei törzskönyvvezését — és amennyiben alapitványi jellegüek, — a róluk szóló alapitó levelek beterjesztését is, — elrendeli;

a feketegyarmati egyház „közköltő maradvány alapját" miután tőkéje az „épitetési alaphoz" csatoltatott, az alapok egyházmegyei törzskönyvéből törölteti.

Az E. T. I. t. c. 46 §-án alapuló anyagi felelőség és kártéritési kötelezettség hangsulyozása mellett utasitja a biharugrai, magyarhomorogi, belényessonkolyosi, körösjánosfalvi, gyantai, tenkeszéplaki, árpádi, feketetóti, kisnyégerfalvai, körösnagyharsányi, körösszakáli és körösszegapáti egyházak presbytériumát, hogy fentmaradt követeléseket, legkésőbb f. évi augusztus hó 15-ik nap-

jáig, minden rendelkezésükre álló eszközzel hajtassák be, s ennek megtörténtéről lelkèsz és gondnok, ugy az esperesi hivatalhoz, mint a számvevőszék elnökéhez tegyenek jelentèst;

Utasitja a kisperegi, sárkadkadkereszturi, mezőgyáni, magyarhomorogi, feketegyarmati, okányi és körösszegapátii egyházak presbytériumát, hogy fizetetlen köztartozásaikat legkésőbb f. évi augusztus hó 15-ik napjáig fizettessèk ki, s ennek megtörténtéről lelkész és gondnok ugy az esperesi hivatahoz, mint a számvevőszék elnökéhez tegyenek jelentést.

Végül utasitja a cserműi presbyteriumot, hogy szegény alapjáról elkészitett rendszeres számadását f. évi julius hó 1-ig terjessze be a számvevőszék elnökéhez s ennek megtörténtéről lelkész és gondnok egyidejüleg az esperesi hivatalhoz is tegyenek jelentést.

31. szám.

Tárgyaltuk a zsadányi egyház 1913 évi közpénztári, alapitványi, III-ik iskola épitési és templom renoválási számadásait, melyek ellen Mester Attila presbyter fellebezést jelentett be egyházmegyénk közgyüléséhez, mert

1.) a presbyterium nem bizta meg e számadások vizsgálatával Nagy Zoltánt és presbyter társait;

2.) B. Balogh István panasza szerint az egyház el van adósodva, s a presbyterium hasztalanul határozott ugy hogy az adóságot igyekezni fog behajtani, mert a kivetèsben olyanok szerepelnek, akik rég elhaltak, vagy eltávoztak a községből.

3.) a presbyteri gyülésen a megelőző gyülés jegyzőkönyve nem olvastatott fel s a gyülések jegyzőkönyveit nem a gyülés alatt, a bekötött és hitelesitett jegyzőkönyvbe vezeti a jegyző.

4.) az orgona és árvaházi alapok a számadásban nem szerepelnek, a perselypénzek nincsenne'r a bevételek között elszámolva s az egyházmegyei jegyzőkönyvek a presbyteriummal nem közöltetnek.

5.) az egyház kivetését négyen is kezelik.

6.) a presbyteri gyülésekben a már letárgyalt és szavazással elintézett ügyeket ismét tárgyalják, s u abb határozatot hoznak benne, amint ez az egyházi jegyző lemondásával is történt.

A presbyterium 1914. évi március hó 28-án tartott ülésében 1 szám alatt hozott határozatában, mint e fellebbezésre adott válasz iratában, a felebbezés indokait tételről-tételre megcáfolta.

Számvevőszékünk a számadásokat tételről-tételre átvizsgálván, s a csatolt okmányok alapján kellően igazoltnak találván, jóváhagyásra ajánlja egyházmegyénk közgyülésének a következő zárótételekkel:

a.) központztári szàmadásnál bevètel: 5830 K 90 f.
kiadás: 5633 „ 42 f.
maradvány: 197 „ 48 f.

azzal, hogy községi pót és legelő adó cimén 76 K 06 fillérel hátralékban maradt.

b.) alapitványi számadásnál a főösszeg: 7831 K 18 f. és 185 köböl, 14 itce buza, azzal, hogy orgona alap cimen 1286 K 02 f. tőkével, uj alapok létesültek.

c.) III-ik iskolaépitési számadásnál: bevétel: 1858 K 93 f.
kiadás: 1627 K 42 f.
maradvány: 231 „ 51 f.

d.) templom renoválási számadásnál bevétel: 286 „ 38 f.
kiadás: 254 „ 20 f.
maradvány: 32 K 18 f.

Egyházmegyénk közgyülése a Mester Attila prezsbyter felebbezésének elutasitásával, e számadásokat, a szokott óvások fentartása mellett jóváhagyja, s a kurátorok részére a felmentvényt megadja, az orgona és árvaházi alapok egyházmegyei törzskönyvezését elrendeli, s utasitja a presbyteriumot, hogy e két alapról is évről-évre rendszeres számadást készittessen és hogy községi-pót és legelőadó cimén fenálló 76 K 06 f. tartozását legkésőbb f. évi augusztus hó 15-ik napjáig fizetesse ki,— aminek megtörténtéről lelkész és gondnok ugy az esperesi hivatalhoz, mint a szàmvevőszék elnökéhez tegyenek jelentést.

Mester Attilla felebbezésének visszautasitását a következőkben indokoljuk:

1.) a presbyterium válasz irata szerint 1911 dec. 16-án tartott ülésében 3 évre bizta meg Nagy Zoltánt és presbyter társait

a számadások előzetes átvizsgálásával. Miután e megbizatást a presbyterium nem vonta vissza: Nagy Zoltán és társai jogosan, megbizás alapján jártak el számvizsgálói tisztükben. Ennek az előzetes bizottsági átvizsgálásnak különben sem szabad olyan kiváló ontosságot tulajdonitani, mert a bizottság javaslata mellett szabadon határoz a presbyteryum a számadás elfogadása vagy visszautasitása tárgyában.

2.) A B. Balogh István panasza egyáltalán nem fedi a valóságot. Egy olyan egyház, amelynek évről-évre 200—700 K-ig terjedő közpénztári feleslege van és mely nem egészen 10 év alatt minden külső segitség nélkül, pusztán a maga erőforrásaiból uj fiu iskolát és tanitói lakást, uj vegyes iskolai tantermet, uj leányiskolát és tanitó lakást épittet, mely utóbbihoz telket is szerez, templomot renováltat, uj tanitói állást szervez, 5675 kor. épitési adósággal, amelyre 4143 kor. 23 f. fedezete van követelèsekben, nem mondható eladósodottnak. Néhány esztendő ol szerü gazdálkodása elengedő arra, hogy közpénztári feleslegeiből letörleszthesse a most még fedezetlennek látszó 1531 koronát.

3.) A pre bytérium bekötött jegyzőkönyvébe csak a már hitelesitett jegyzőkönyvek irandók be, — mivel abban már sem törlésnek, sem javitásnak előfordulni nem szabad. Az egyházi jegyző helyesen jár el, mikor a gyülés lefolyásáról a helyszinen csak jegyzeteket készit. Mert ha ott a helyszinen venne fel az alakiságnak mindenben megfelelő jegyzőkönyvet, az elnöknek minden tárgy után szünetet kellene elrendelnie, ami hosszabb tàrgysorozat letárgyalását egyenesen lehetetlené tenné. A hitelesités tárgyában az I. t. c. 44 §-a határozottan intézkedik, midőn azt az elnök, a jegyző és 2 kiküldött tag jogkörèbe utalja. — Az előző ülés jegyzőkönyvének fel nem olvasása a következő presbyteri gyülèsen; a hitelesség kérdését egyáltalában nem érinti:

4.) Az Orgona és Árvaházi alapokról szóló számadást az eljáró számvevőhöz, eredeti okmányával, — az alapokat kezelő zsadányi hitelszövetkezet betéti könyvével rendes időben beküldötték. A perselypénzek a gondnoki napló 28, 59, 100, 148, 176 tsz. a. 20 K 44 f-ben fel vannak véve és bevételként el vannak számolva. — A lelkész azon kijelentésével szemben, hogy az

egyházmegye kérdéses jegyzőkönyvét tőle, mint a presbytérium elnökétől Mester Attila soha sem kérte, — felebbező maga sem állitja az ellenkezőt.

5.) A különböző célokra kivetett egyházi adókat számadás kötelezettsége mellett nemcsak a kurátorral, hanem más megbizottaival is jogositva van szedetni a presbytérium.

6.) A presbytériumnak nemcsak joga, hanem esperesi intézkedés folytán egyenesen kötelessége is volt, hogy az egyházi jegyző lemondását ismételten, ujabb gyülésben tárgyalja.

Erről a zsadányi lelkészi hivatal utján a presbytérium és és felebbező Mester Attila presbyter jegyzőkönyvi kivonaton értesittetnek.

32. szám.

Tárgyaltuk a köröstárkányi egyház 1913. évi közpénztári és alapitványokról szóló számadását, amelyek ellen K. Benedek János presbyter és 4 társa felebbezést jelentett be, mert

1.) a gondnok az adóbeszedési naplóba több befizetést nem vezetett be, amelyek pedig az adókönyvecskékben igazolva vannak. Igy pl. a Zsupun Ferencz 5 K a Mikló János 4 K befizetését, akik az 1913 évről megadóztatva sem voltak.

2.) a gondnoki napló 70 tsz. a kiadott 8 K 74 f. a 85 tsz. a. ismét előfordul, — egyik helyen nyugtával, másik helyen a számlával igazolta. A 248 tsz. a. gondnok egész évi fizetését 40 K-t vette fel az egyház pénztárából, holott 9 hónapi hivataloskodása után csak 30 kor. illette volna meg.

3.) A gongdnok a presbytérium tudta nélkül több olyan kiadást eszközölt, amelyre a költségvetésben fedezete nem volt.

A presbytérium 1914. évi március 3-án tartott ülésében 21-1814 sz. határozatában, mint a felebbezésre adott válasz iratában kijelenti, hogy e számadásokban „semmi törvény ellenséget nem bir megállapitani"

Számvevőszékünk e számadásokat tételről tételre átvizsgálván, a K Benedek János és társai által beadott felebbezésnek a figyelembe vételével a következő helyesbbitéssel ajánlja azokat egyházmegyénk küzgyülésének jóváhagyásra;

a.) A gondnoki napló 70 tsz. a. egyházi nyomtatványokra kiadott 8 K 74 fillér törlendő, mert ezen kiadás a 85 tsz. a.

számla és posta befizetési lap alapján lett kifizetve és igy kétszeri elszámolást nyert.

Ehhez képest a pondnoki napló bevétele: 6599 K — f.
kiadása: 6285 K 26 f.

maradványa: 313 K 73 f. lesz.

A felebbezésbuen emlitett Zsupun Ferenctől bevett 5 K Miklós Jánostól bevett 4 k. összesen 9 K egyházi adó nevezettek 1914. évi egyházi adójába tudandó be. és ezt P. Benedek Péter megtériteni köteles, mivel nevezettek az 1913. évben egyházi adóval megróva nem voltak.

A gondnoki fizetés többlet a 312 g. n. sz. a. bevételeztetett, s igy a felebbezés epontja tárgytalan.

A felebbezés többi pontja figyelembe vehető nem volt, miután a hivatkozott kiadások rendszeres nyugtákkal vannak felszerelve.

a., az alapok főösszege: 2027 K 35 f. azzal a megjegyzéssel, hogy Győry József es neje iskolai segély alap cimen 621 K 83 f. tőkével, — Orgona alap cimen 577 kor. 16 f. tőkével uj alapok létesültek.

Egyházmegyénk közgyülése a számadásokat a számvevőszék által javaslatba hozott helyesbbitésekkel jóváhagyja, s a kurátor részére a felmentvényt a szokott óvások fentartása mellett megadja s utasitja a presbyteriumot, hogy jövőre a legéberebb figyelemmel kisérje a gondnoknak az egyházi adó beszedésénél tanusitott eljárását, s a beszedett adókat minden hiány nélkül utalja be az egyház közpénztárába. A Győri József és neje iskolai segély alapitvány ès az orgona alap egyházmegyei törzskönyvezését elrendeli.

33. szám.

Tárgyaltuk a borossebesi egyház 1913. évi számadásait, melyeket a számvevőszék visszautasitani javasol, mert

1) majdnem minden bevételt és kiadást a lelkész igazol.

2.) nem állapitható meg, hogy a lelkész felvette termény váltság járandóságát, vagy azzal hátralékban maradt az egyház.

3.) a tanitó 34 K 04 f-rel többet vett fel, mint amennyi részére előirányoztatott.

4.) a harangozó 85 K 85 f. helyett csak 20 k. 80 f. kapott.

5.) az előző évi számadást jóváhagyó egyházmegyei határozat nem lett csatolva.

6.) mert az alapoknál a hátralékos kamatok sem a tőkéhez nincsenek irva, sem behajtásuk nincsen szorgalmazva:

Egyházmegyei közgyülésünk e számadásokat az egyházmegyei szabályrendeletnek megfelelő átdolgozás céljából viszszaadja, azzal, hogy az eljáró számvevő észrevételeinek figyelembe vételével ujra készitett számadásokat f. évi julius 1-ig terjessze be a számvevőszék elnökéhez, s ennek megtörténtéről lelkész és gondnok a jelzett időig az esperesi hivatalához is tegyenek jelentést.

34. szám.

Nem terjesztette be 1913. évi számadásait a komádi egyház mert adóit egy összegben posta utalványon egyenlitette ki az illetékes berettyóujfalui m. kir. adóhivatalnál, a honnan sürgetés dacára sem kapta meg eddig a rendszeres elszámolást, és az erdőhegyi egyház lelkészének a betegsége miatt ahol nt. Esperes úr a kinevezett helyettes lelkészt utasitotta a számadások mielőbbi elkészitésére.

Egyházmegyénk közgyülése utasitja a komádi és erdőhegyi egyház pesbyteriumát, hogy felszerelt számadását legkésőbb f. évi julius 1-ig terjessze be a számvevőszék előadójához Körösnagyharsányba s ennek megtörténtéről lelkész és gondnok az esperesi hivatalhoz is tegyenek jelentést.

35. szám.

Rácz Gyula számvevőszéki elnök jelenti, hogy Márton István, Fráter Emil, Szarka Sándor dr., és Kálumbán Áron számvevők, tisztségökről való lemondásukat, másnemü elfoglaltatásuk miatt, bejelentették hozzá.

Egyházmegyénk közgyülése a lemondott számvevők buzgó munkálkodásának elismerése mellett, a számvevőszék javaslatára H. Fekete Péter nagyszalontai polgári leányiskolai igazgatót, Kegyes István nagyszalontai

főgimnázium tanárt, Boncos László nagyszalontai takarékpénztári könyvelőt és Könyves János várasfenesi lelkészt választja meg a számvevőszék tagjaivá.

36. szám. Rácz Gyula, egyházmegyénk számvevőszékének elnöke, javasolja az egyházmegyei közgyülésnek, hogy az egyházmegyei pénztárnok fizetését 100 koronával emelje s az agyházmegyei számvevőszéki előadónak, aki egyszersmind a számvevőszék jegyzője is évi fizetésül 60 koronát állapitson meg. Javaslatát megokolja a nevezett egyházmegyei tisztviselők által végzett nagyértékü munka, amellyel még az igy megjavitott tiszteletdij sem lesz arányban s ez az emelés amellett a közigazgatási pénztárt alig érinti, mert az évről évre olyan jelentékeny felesleggel zárul, hogy ez a tiszteletdij emelés az évi feleslegnek csak jelentéktelen részét fogja képezni.

Egyházmegyénk közgyülése, tekintettet arra, hogy az egyházmegyei pénztárnok mai munkája a régebben megállapitott tiszteletdijjal nincsen arányban, tekintettel az egyházmegyei számvevőszék előadójának ma már igen nagy lekötöttséget igénylő munkájára, a számvevőszéki elnök javáslatát elfogadja s az egyházmegyei pénztáros fizetését 1914 évi január hó 1-től számitandólag évi egyszáz koronával emeli s a számvevőszéki előadó tiszteletdiját ugyanazon időtől évi hatvan koronában állapitja meg.

37. Közgyülésünk a f. 1914. évre az egyházkerületi közgyülésünkre

egyházmegyénk képviselőül lelkészi részről: Nagy Imre és Böszörményi Lajos tanácsbirákat,—világ részről: Hadházy Kálmán tanácsbirót, Tatár Balázs világi főjegyzőt rendes tagokul:

póttagul pedig lelkészi részről: Csécsi Imre tanácsbirót, Fogarassy Bálint lelkészi főjegyzőt,—világi részről: Tisza Kálmán gróf és Szarka Sándor dr. tanácsbirákat választja meg.

28. A körösszegapáti egyház iskolaépitési célra 10000 K tőkeösszegnek megfelelő 500 K közalapi tőkekamatsegélyt kér. Az iskolaépület terve és költségvetése csatolva nincs.

Egyházmegyénk közgyülése a k-apáti közalapi tőkekamatsegély kérvényét visszaadja azzal, hogy az egyetemes konvent 252-1913. jkvi sz. a. az 1914-1917 évekre már megállapitotta azon egyházközségek névsorát, melyeknek tőkekamatsegélyre kilátást nyujt. Ha azonban a k-apáti egyház ennek dacára is még ez évben folyamodni kiván, jól felszerelt és pontosan kitöltött kérvényét egyházmegyénk nyári közgyüléséhez nyujtsa be,—ez a gyülés szokta tárgyalni a segélykérvényeket.

39. a pécskai fiókegyház templomépitési célra 20 ezer korona tőkeösszegnek megfelelő 1000 K kamatból 700 K fedezésére közalapi tőkakamatsegélyt kér, mig a fenmaradó 300 K-t redkivüli adóból maga állitja elő s e célra az eddigi adókulcs alapján 359 K-t vet ki. A kérvény kitöltése hiányos. Terv költségvetés mellékelve nincs. Az egyház presbyteriuma ezen és ezzel kapcsolatos ügyeiknek soron kivüli sürgős tárgyalását kèri.

Egyházmegyénk közgyülése a pécskai fiókegyház közalapi tőkekamatsegély kérő folyamodványát sajnálattal visszaadni kénytelen. A mult évben kellett volna azt beterjeszteni, most már a Konvent 252—1913. jkvi. sz. alatt megállapitotta azon egyházközségek névsorát, melyeket az 1914—1917. években tőkekamatsegéllyel ellátni kiván. Oly nagy a segléyezésre felvett egyházak száma, (I. 107, II. 124 annyimint 231) hogy uj a hivatolt konventi munkálat lezárása után érkező kérvények figyelembe vételére a 4 évi ciklus alatt kilátás nem lehet.

Ha azonban a pécskai fiókegyház ilyen körülmények között is kèrvényezni kiván, kérvényét nyári közgyülésünkre melyen a segélyek ügyét tárgyalni szoktuk, beterjesztheti. Azonban már most kijelenti közgyülésünk, hogy a 350 K rendkivüli egyházi adó nem elég 20 ezer korona tőkének az egyház által elvállalt kamataj (300 K) és az 1%-os tőketörlesztés (200 K) fedezésére. Legalább is 500 K biztos jövedelem szükséges.

Határozataikban tüntéssék ki azt is, hogy a rendkivüli adót a köteles időtartamra — 32 évre — elvállalják-e, az adókulcsot pontosan irják körül s a vonatkozó iratokat terjesszék bé nyári közgyülésünkre.

Ujból és nyomatékosan figyelmezteti közgyülésünk a pécskai fiókegyház előljáróit. hogy ha az ügyeikre vonatkozó iratokat idő után s akkor kellő előkészités nélkül adják be, eredményt elérni soha sem fognak s ha aztán törekvéseik sikerre nem vezetnek, ezért csakis magukat okolhatják.

40. Egyházmegyei közgyülésünk 95—1913 jkvi sz. felterjesztésére a Főtiszteletü egyházkerületi közgyülés 560—1613. sz. határozatában miután előrebocsátja, hogy már 21—1909 jkvi sz. alatt szükségesnek ismerte el a magyarcsékei missiói kör szervezését, örömmel és jó reménységgel vesz tudomást a hivek buzgóságáról, az egyházmegye szervezési munkálatairól, midőn maga részéről is megállapitja a magyarcsékei ref. fiókegyház anyaegyházzá szervezésének indokolt, sőt szükséges voltát, élet fejlődésképességét, a lelkészi fizetés kiegészitésére vonatkozó jogos igényét, felhivja egyházmegyénk esperesét, hogy ezen 560—1913. sz. végzésében felsorolt ujabb határozatokat és okmányokat a magyarcsékei egyháztól szerezze be és a végleges megerősités céljából az egyházkerület legközelebbi közgyülésének mutassa be.

Ezen rendelkezés értelmében esperes 113—1913. sz. a. az egyházkerületi végzés foganatositásával Kalas Ferencz felügyelő lelkészt bizta meg, ki a megbizásnak a következőkben tett eleget beterjeszti

1. a vonatkozó, már letárgyalt iratokat (iratjegyzék 1-9 alatt),

2. a szabályszerüen összehivott és megtartott egyházközgyülési határozatot (1914. febr. 8. 3. sz.) mely szerint presbyteriumot megalakitják 12 taggal; ezek közül 10 tagot Magyarcsékről, mint anyaegyházból, 1 tagot a bihardobrosdi fiókegyházból, 1 tagot pedig a szórványokból, ezek képviselőjéül választottak (iratjegyzék 10)

3. a presbyteri (iratjegyzék 11.)

4. az egyházi közgyülési (iratjegyzék 12) uj határozatokat melyek szabályszerüen, névszerinti szavazással egyhangulag kimondják az anyaegyházzá alakulást,

5. ugyancsak a presbyteri és egyházi közgyülési határozatokat, melyekkel az egyházi adózást állapitják meg ugy, hogy névszerinti szavazással egyhangulag elfogadják az E. T. III.-13 §-ába előirt egyházi adózási rendszert s az 1913. évre életbe is léptették,

6. azon egyezséget, mely az anya-és fiókegyház Bihardobrosd között a közigazgatási és egyéb viszonyokat tisztázza. E szerint a bihardobrosdi fiókegyházban a magyarcsékei lelkész minden hónapban egy délelőtt és egy délután istenitiszteletet tart, ünnepnapok II. napjain urvacsorát is oszt, a vallàserkölcsi ügyeket ellátja, a gyermekeket vallásra tanitja.

Ezen szolgálatért fizet lelkésznek évi 150 K tiszteletdijat, mely összeg azonban a hivek számának növelkedésével több, apadásával kevesebb is lehet; lelkész itt is a rendes palástdijakat szedheti, stólaköteles cselekmények teljesitése alkalmával fuvarròl a hivek gondoskodnak. A fiókegyház hivei adóját saját céljaira forditja, a lelkész megválasztásán egy kiküldöttje által vesz részt, az anyaegyház presbyteriumában szintén egy kiküldöttje által képviselteti magát; ha a fiókegyház esetleg megszünik, vagyona a magyarcsékei anyaegyházra száll. A magyarcsékei egyház mindezen pontokat elfogadja. Az egyezséget aláirták az anyaegyház előljárói és a fiókegyház két kiküldöttje, (iratjegyzék 15.)

7. a városfenesi 21—1914. sz. és a belényessonkolyosi 9—1914. jkvi. sz. egyházak presbyteriumainak nyilatkozatait, melyekben ezek határozatilag kimondják. hogy a magyarcsékei fiókegyház anyásitása egyházaik életképességét nem veszélyezteti. lelkészeik fizetését nem csökkenti, kongruájuk emelését szükségessé nem teszi (iratjegyzék 16 a. b.),

8. csatolja a magyarcsékei egyház „Rovatos kimutatását“, illetőleg normál költségvetését, mely szerint

szükséglet	1270.58 K
fedezet (849.27 K adósegéllyel)	1270.50 K
hiány	—.08 K

(iratjegyzék 17.),

9. esperes 113-1913. sz. megbizó levelét iratjegyzék 18.),

10. a 95-1913. sz. egyházmegyei és 560-1913. sz. egyházkerületi határozatokat (iratjegyzék 19, 20.),

11. dijlevélül az 1911. ápril. 23.-án kiállitott s egyházhatóságilag megerősitett lelkészi dijlevelet mellékelik, melyet épen a kongruatörvény utasitásainak figyelembe vételével azért készitettek, hogy ennek alapján a lelkészi fizetés kiegészitését kérelmezhessék (iratjegyzék 6.),

12. csatolva van még a lelkészi lakás tervrajza és költségvetése, valamint a bihari erdőipar és mészégető részvénytársaságnak Halász Elemér főszolgabiróhoz a vallástanitás tárgyában intézett levele (iratjegyzék 21 22.)

13. A fedezetlen kiadásokra szükséges adósegélyért már folyamodtak s mint az 560-1913. sz. egyházkerületi határozat is felemliti, a Konvent 1913. ápr. 23.-i ülésének 120 sz. végzése 6. pontja alatt az egyetemes adóalapból 849.47 K évi segélyt állapitott meg és utalványoz ki, mihelyt az egyházközség a lelkészi állást betölti.

14. A lelkészi fizetés kiegèszitését csak azután kérelmezhetik, ha a Főtiszt. egyházkerületi közgyülés a beterjesztett határozatokat végleg megerősiti.

Egyházmegyénk közgyülése midőn az 1913. évi 95. jkvi sz. határozatát teljes egészében fentartja, a magyarcsékei egyház anyaegyházzá alakulására, a presbyterium szervezésére, az egyházi adózás, költségvetés, a lelkészi pijlevél megállapitására, a missiói kör szervezésére, a a fiókegyházzal kötött egyezség megkötésére és egyéb kapcsolatok ügyekre vonatkozó presbyteri és egyházi gyülési határozatokat jóváhagyja s az iratjegyzékben 1-22. sz. alatt mellékelt iratokat végző megerősités céljából felterjeszti a Főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez hangsulyozásával annak, hogy felette égető szükségen ségit, több száz már-már reménvvesztett veszendőben levő magyar református hitsorsosunk hosszu évek óta sóvárogva táplált óhajtását teljesiti, ha a csatolt határozatokhoz való hozzájárulásával és végső megerősitésével Magyarcsékén és vidékén a református egyházi élet megindulását lehetővé teszi.

41 a.) Kocsa Károly felügyelő lelkész és Haty Adolf gondnok beterjesztik a világosi ref. fiókegyház megalakulásáról 1913. évi szept, hó 14-ik napján felvett jegyzőkönyvet. Az alakuló gyülés összehivása az E. T. pontos megtartásával történt, azon számos egyháztag vett részt, a fiókegyházzá alakulást egyhangulag mondották ki. Első gondnoknak Haty Adolf vezető kir. járásbirót választották meg, 6 presbytert, 2 presbyteri póttagot, egyházi jegyzőt és egyházfit is választottak

Az első ünnepélyes istentiszteletet a hivek igen nagy részvétele mellett 1913. évi október 26-án tartották meg, melyen felkérésükre egyházmegyénk èkes szavu papja, Csécsi Imre e. m. tanácsbiró prédikált nagy hatással. Az istenitisztelet után közgyülés volt, melyen az alakuló gyülés jegyzőkönyvét felolvasták, azt minden tekintetben helyesnek találták s a további tennivalókkal, a költségelőirányzat megállapitásával a presbyteriumot bizták meg. A presbyteri gyülés 1913. dec. 26. a költségvetést el is készitette — jegyzőkönyv szerint önkéntes adót fizetnek, ezen kivül havonként kettő istenitisztelet tartását határozta el.

A biztató jelek szerint az egyház erőteljesnek igérkezik, a hivek buzgósága kilátást nyujt, hogy rövidesen anyaegyházzá fejlődik. Különösen a- erős hitü Haty Adolf gondnok fejt ki nagy tevékenysèget, az ő fáradhatatlan és körültekintő munkásságának már éddig is igen szép eredménye van.

Egyházmegyènk közgyülése atyafiságos szeretettel üdvözli a világosi ref. hiveket, megelégedéssel és jól eső örömmel veszen tudomást szervezkedésükről s mivel ez a törvényes formák megtartásával történt, a határozatokat jóváhagyja, a világosi egyházat fiókegyházaink sorába iktatja s az összes iratokat végző megerősités végett a Főtiszteletü egyházkerületi közgyülésez felterleszti.

Felhivja a világosi fiókegyház tagjait, hogy lehetőleg az E. T. III.-13 §-ában előirt személyi és 10 %-os adózást léptessék életbe, mert ezen az alapon a felsőb egyházi hatóság anyagi támogatását is remélhetik.

Dicsérettel ismeri el Kocsa Károly lelkész, Haty Adolf már is nagy érdemeket szerzett egyházgondnok, a presbyterek s általában a fiókegyház fontos missiót teljesitő, hithü tagjainak buzgó tevékenységét s egyházépitő munkásságukra Isten áldó kegyelmét kéri.

41 b.) Kocsa Károly pankotai lelkész beterjeszti azon egyezséget, mellyel az E. T. I.-12. §-a értelmében a pankotai anya-ès a világosi fiókegyház közötti jogviszonyt és az ebből származó jogokat és kötelezettségeket a két egyház presbyteriuma megállapitotta.

Az egyezséglevél szerint a pankotai egyház presbyteriuma belegyezik abba, hogy lelkésze mindaddig, mig Világos önnálló egyházzá alakulhat, esetleg missiói segédlelkészt nyerhet, a két presbiterium kiküldöttjei által együttesen meghatározott időben évi 100 K tiszteletdijért vasárnapi és ünnepnapi istenitiszteletek tartása végett a fiókegyházba át járjon, de kiköti, hogy lelkésznek ezen és más hivatalos müködése az anyaegyházra, annak tagjaira hátrányos befolyással soha ne legyen.

A fiókegyház minden őt illető közszolgáltatást az anyaegyház megterhelése nèlkül saját jövedelmèből fedezni köteles.

A fiókegyház beligazgatását ennek presbyterium felügyelő lelkész elnöklete alatt teljesen függetlenül intézi, ebbe az egyház, vagy annak presbyteriuma bele nem avatkozhatik.

A pankota anya-és világosi fiókegyház között szabályszerüen létrejött egyezséglevelet egyházmegyénk közgyülése jóváhagyja s végső megerősités végett felterjeszti az egyházkerület Főtiszteletü közgyüléséhez.

42. szám. A körösszegapáti ref. egyház lelkésze a presbytérium nevében kéri egyházmegyénk közgyülését, hogy hagyja jóvá a presbyterium azon határozatát, amellyel a Csáky féle földek bérösszegét évi 461 koronával lejebb szállitja.

Egyházmegyenk közgyülése a presbytérium határozatát a jelen alakjában jóvá nem hagyja. Utasitja a presbyteriumot, hogy a bérlők kérését tárgyaltassa ujból a presbyteriummal s az egyházközségi közgyüléssel, a határozathozataloknál szem előtt tartvan az I. t. c. 43 §-ának intézkedéseit. Készittessen a hozandó határozatoknak megfelelő uj bérleti szerződést, azt a bérlőkkel irassa alá s amennyiben a Csáky féle földek jövedelme esetleg le volt kötve valamely külön célra, mutassa ki, hogyazelengedett bérösszeget miből s hogyan fogja pótolni.

Az ügyet igy előkészitve, terjessze fel az egészet ide ujbó jóváhagyás végett.

43. szám. A köröstárkányi ref. egyház presbyteriuma még 1887 március 15-én tartott gyülésén 5. szám alatt hozott határozatával kimondotta, hogy a lelkészlak telkéből mintegy 10 □ ölnyi területet elad Oláh Sándornak 200 koronáért ugy, hogy ezen

összeget a mindenkori lelkész kamatnélkül használhatja, de köteles azt ő vagy örökösei az utónak hiánytalanul átadni. Ezt a határozatot végre is hajtotta, a vétel árat lelkész — az akkori kurátor állitása szerint — kézhez is vette. Mostani lelkész nem tudja kimutatni, hogy ezen határozat fel lett volna terjesztve felsőbb jóváhagyás végett. Győri József, aki ezen ingatlan rész eladása idejében lelkész volt, elhalt. A kérdéses 200 koronának nyoma veszett, mert arról az elhunyt lelkész nem rendelkezett s ma az ő örökösei az egyháznak megtériteni nem hajlandók. Miután ezen összeg az egyház vagyonát képezi s annak kamatai kétségtelenül a mindenkori leikészt illetik, Hodor István jelenlegi lelkész kéri egyhàzmegyénk közgyülését, hogy ezen 200 korona tőke visszaszerzésére adjon utasitást.

A csatolt iratokból egyházmegyénk közgyülése megállapitotta, hogy a kèrdéses telekrész eladás, habár szabálytalanul, de megtörtént s az akkori kurátor jelenleg községi biró nyilatkozata, valamint a presbyteri jegyzőkönyv alapján el kell fogadnia valóságul azt is, hogy a vételárat Győri József lelkész magához vette. Kétségetlen tehát, hogy ezen összeg visszatéritésére az ő örökösei vonatkozásuk elenére is perrel kötelezhetők volnának. Tekintettel azonban arra, hogy Győri József örökösei az ő nevére nagyobb alapitványt tettek a köröstárkányi ref. egyházban, hogy a mindenesetre kegyeletsértő pereskedés elkerültessék, egyházmegyénk közgyülése felhatalmazza a köröstárkányi ref. egyház presbyteriumát arra, hogy az alapitványt tevők hozzájárulásának előzetes kikérése mellett a Győri József és neje emlékére telt alapitvány kamatait ezen 200 korona visszafizetésére fnrditsa ugy, hogy az alap kamatai külön tőkésittessenek mindaddig, mig a 200 korona össze nem gyült, attól kezdve az alapitvány kamatai ismét az eredeti rendelkezés szerint használtassanak fel.

Az igy visszaszerzett 200 koronáról köteles a prestérium annak idején szabályszerü alapitó levelet kiállitani s azt jóváhagyás végett egyházmegyénk közgyüléséhez felterjeszteni.

44. szám Semesey Kálmán mezőbaji községi biró a mezőbaji

ref. egyház hivei közül 11 presbyter, 7 községi előljáró és 164 egyháztag nevében kéri egyházmegyénk közgyülését, hogy Bódogh János mezőbaji ref. lelkészt állásától mozditsa el s hogy a hitélet teljesen tönkre ne menjen, sörgősen helyezzen oda káplánt az egyház vezetésére.

Mivel e kérvényben felhozott okok valódiság esetèn az egyházi törvények V. t. c. 34-§-ba ütköző fegyelmi vétséget képeznek, egyházmegyénk közgyülése a kérvènyt szabályszerü eljárás végett átteszi egyházmegyénk fegyelmi bíróságához.

45. szám. A sarkadi ref egyház lelkésze és gondnoka az egyház nevében egyházmegyénk közgyülésének jóváhagyását kérik a presbyterium és egyházközségi közgyülés azon egyező és szabályszerüen hozott határozatára, mely szerint a sarkadi ref. egyház a nagymérvü épitkezéseiből származott tartozásainak rendezésére és kiegyenlitésére az egyház tulajdonát képező Szegény és Árva alapból 7900 koronát, a Kétegyháztakarékmagtár alapból pedig 2000 koronát vehessen fel kölösönül 5% és az 1915 évtől kezdve évi 1000-1000 korona törlesztés mellett. Mellékelik a presbyteri és közgyülési jegyzőkönyvi kivonatokat s a kölcsön felvevésére vonatkozó kötelezvényt.

Egyházmegyénk közgyülése a sarkadi ref. egyház presbitériumának és egyházközségi közgyülésének azon határozatát, hogy a sarkadi ref. egyház az épitkezésből származó tartozásainak rendezésére az egyház tulajdonát képező két alapból 9900 korona kölcsönt vesz fel 5%-os kamat s az 1915 évtől kezdődőleg 1000-1000 korona évi törlesztésre : jóváhagyja, megerősiti s végső megerősités végett felterjeszti az egyházkerületi közgyüléshez.

46. szám. A belényesi ref. egyház lelkésze felterjeszti jóváhsgyás végett azon egyezséget, amelyet a belényesi református és róm kat. egyház kötöttek a temető megosztása tárgyában. Mellékeli az alapul szolgálóegyháztanácsi s a megosztás előkészitésère kiküldött bizottsági jegyzőkönyveket, a megosztás tervrajzát.

Egyházmegyénk közgyülése a belényesi temetőnek a belényesi református és róm. kat. egyház között leendő

megosztására vonatkozó s a nevezett egyházak kiküldött képviselői által aláirott nyilatkozatot jóváhagyja és megerősiti; engedélyt ad arra, hogy a régi telekkönyvi állapot az ezen nyilatkozatban részletesen felsorolt adatok szerint rendeztessék, illétve a tulajdonjog ezek értelmében telekkönyvileg bekebeleztessék.

Az összes iratokat végső megerősités végett felterjeszti az egyházkerület közgyüléséhez.

47. szám Ifj. Matyi Péter belényes-sonkolyosi lakos felebbezésében kéri egyházmegyének közgyülését, hogy a belényes-sonkolyosi ref. egyház presbytériumának azon határozatát, mellyel őt az egyházfiság el nem vállalása miatt tiz korona váltságdij lefizetésére kötelezte, semmisitse meg, s őt ugy a váltságdij lefizetése valamint az egyházfi állás elvállalása alól mentse fel. Kérése megokolásául felhozza, hogy ő kereskedő és ács, aki elfoglaltsága miatt sem lehet egyházfi, hogy a presbytériumnak volna módja egyházfinak olyanokat alkalmazni, akik csekély fizetést javitásért arra szivesen vállalkoznának s ezt megtehetné az egyház, mert van vagyona, most is több ezer koronája s vagy 200 métermázsa buzája van kiadva; különben is az egyház az ilyen egyházfi válságokból már több száz koronát bevett s igy nem kellene ezt az erőszakos eljárást alkalmazni, ami a hiveket egészen elkeseriti.

A presbytérium a fellebezésre adott válaszában kifejti, hogy az egyházfi állás betöltésénél szigoruan megtartja az egyházi törvények rendelkezéseit. Akiknek elfogadható mentségük van, azokat minden váltságdij nélkül felmenti a szolgálat alól, aki pedig azt ok nélkül elfogadni nem hajlandó, azokkal tiz korona váltságdijat fizettet, az igy befolyó összeget külön alapként kezeli, épen ezért, hogy majd ennek kamataiból lehessen a jövőben fedezni az egyházfi állas költségeit, az egyház hiveinek külön megterheltetése nélkül. Az egyháznak pénztári feleleslege nincsen, a kiadott pénz és buza alapitványi vagyon, melynek jövedelme csak az alapitó levél értelmében használható fel. Az egyházfinak már is többet fizetnek, mint amennyi arra fel volt véve, azt emelni az egyháznak nem áll módjában. A fellebező mentségét, hogy ő ács és kereskedő a presbytérium nem fogadhatta el, mert meg-

választásakor kereskedősége abból állott csupán, hogy felesége árult apró cseprő dolgokat, ami fellebbezőt annyira nem kötötte le, hogy egész nyáron fát fuvarozott; ács mestersége pedig éppen csak annyi, amennyi a faluban a legtöbb embernek van, értvén a legtöbb ember a barkácsoláshoz. Nem áll az sem, amit a hivek elkeseredéséről beszél, mert mind azok, akiket az egyház arra kötelezett, a váltságdijat szó nélkül megfizették, fellebező kivételével.

Egyházmegyénk közgyülése a fellebbezèst elutasitja s a belényessonkolyosi ref. egyház presbytériumának azon határozatát, mellyel ifj. Matyi Pétert az egyházfiság indokolatlan elnem vállalása miatt tiz korona váltságdij megfizetésére kötelezte, jóváhagyja és megerősiti.

El kellett volna utasitani a fellebbezést már formai okokból is, mert a fellebezést ifj. Matyi Péter jóval a fellebbezésre megállapitott határidő után adta be, de ettől eltekintve is el kellett utasitani. mert a presbitérium eljárása teljesen törvényszerü, s fellebbező megokolását a presbitérium válasza pontról pontra teljesen megdönti.

48. szám. körösszegapátii ref. egyház presbytériuma 38-1914 sz. határozatában kimondotta, hogy sürgősen kiegyenlitendő kötelezettségeinek fedezésére 800 K kölcsönt vesz fel, amelyet a mult évi egyházi adóhátralékból fog visszafizetni. Ezt a határozatot egyházmegyénk elnöksége tudomásul vette s most vègső jóváhagyás végett lelkész és gondnok felterjesztik egyházmegyénk közgyüléséhez.

Egyházmegyénk közgyülése a körösszegapátii ref. egyház presbitériumának azon határozatát, mely szerint függő adóságainak rendelkezésére 900 K rövidlejáratu kölcsönt vesz fel s azt a mult évi egyházi adóhátralékból teljesen kifizeti, jóváhagyja és megerősiti.

Felhivja a presbitériumot, hogy a kölcsön ily alapon történt kiegyenlitéséről a rendes számadásokkal egyyüt ttegyen külön jelentést és számadást az egyházmegye számvevószékéhez.

49 szám. A mezőgyáni ref. egyházközségben egy özvegy asszony elhaláiozása alakalmával hozzátartozói az elhunytat annak

tanuk előtt kifejezett óhajához képest lelkészi szolgálat mellőzésével akarták eltemettetni, de a temetéshez olyan harangozást kívántak, mely Mezőgyánban a lelkészi szolgálatos temetéseknél van szokásban. Lelkész a kivánt harangozást elrendelte, a harangozásért járó dij megállapitását pedig a presbitérumra bizta. A presbytérium 1914. febr. 22-én tartott gyülésén 9. szám alatt ugy határozott hogy mivel a harangozás a jelen esetben ugy nevezett pompaharangozás volt, annak dija pedig régi megállapodás szerint 10 K, ennyit fizessenek az elhunyt hozzátartozói a jelen esetben is.

A presbytérum ezen határozata ellen Gy. Rostás Mihály és Dobos Elek mezőgyáni lakosok fellebbezést adtak be egyházmegyénk közgyüléséhez, kérve a szerinük sérelmes presbitéri határozat megsemmisitését, a harangozás dijának 4 koronában való megállapitását, mint amennyit hasonló esetben ilyen harangozásért szedett a presbytérium s amennyit a harangozásért a más felekezetüek is fizetnek. Kérik egyszersmind, hogy a presbyteri határozat jegyzőkönyvi kivonatáért fizetett 2 korona dij visszatérítésére kötelezze egyházmegyénk közgyülése a presbytérium jegyzőjét.

Megokolásul felhozzák, hogy a lelkészi szolgálat mellőzésé elvből s részben anyagi okból nem akarták igénybe venni, hogy a harangozás nem volt pompaharangozás, hanem csak az asszonyok részére szokásos rendes harangozás s hogy a 2 korona dijat a jegyző nem jogosan követelte, mert a jelen esetben a határozatot hivatalból kellett volna a felekkel közölni.

A pesbytérium a fellebbezésre adott válaszában kifejti, hogy itt anyagi érdekről nem lehet szó, mert a fellebbezők által megajánlott dijért megkaphatták volna a kivánt harangozást lelkészi szolgálattal együtt; pompa harangozás volt, mert az teljesen eltért az ott szokásos kétféle harangozástól s végül s jegyző jogosan követelt 2 koronát a jegyzőkönyvi kivonatért az 55-1913 sz. e. m. végzés alapján, mert a szóbeli kérésre a szóbeli választ fellebbezők megkapták.

Egyházmegyénk közgyülése Gy. Rostás Mihály és Dobos Elek mezőgyáni lakosoknak a mezőgyáni presbytérium 9-1914. sz. határozata ellenbe adott fellebbezését a presbytériumnak a fellebbezésére adott válasza alapján

elutasitja, ugyanezen alapon nem ad helyt a fellebbezők azon kérésének, hogy a presbyteri jegyzőt a jegyzőkönyvi kivonatért vett 2 K visszatérítésére kötelezze.

Egyházmegyénk kötelessége öröködni a felett, hogy az egyháztagok jogaikban meg ne csorbitassanak. De a jogok követelésének alapja a kötelességek lelkiismeretes teljesitése. Már pedig felebbezők eljárása egyenesen beleütközik az egyházi törvények I. t. c. 108 §-ának b. pontjába. Eljárásuk alapja szerintük részben anyagi érdek s legfőképen *az elv* volt. Az anyagi érdek a jelen esetben ki nem mutatható, egyházi törvényeinkbe ütköző elveket pedig egyházunk kötelességtudó, hithü tagjai nem vallhatnak.

Ezért egyházmegyénk közgyülése a felebbezésnek helyt nem ad s a presbytériumnak e tárgyban hozott határozatát jóváhagyja és megerősiti.

50. szám. A magyarhomorogi presbytérium 1913 évi október 28-án tartott gyülésében 7. számu határozatával egyhangulag kimondotta, hogy a lelkészi lakásnál levő negyedik szobában a lelkészi iroda és tanácsterem állittassék fel és hogy a presbyteri gyüléseket ezentul ne az iskolában hanem a lelkészi lakásnál levő tanácsteremben tartsák meg s e célra a 4-ik szobát a presbytérium butorozza be és fütesse.

Lelkész a presbyterium ezen határozata ellen, a törvényes határidőn belül felebbezést adott be egyházmenyénk közgyüléséhez. Felebbezésében előadja, hogy lakása négy szobából áll ugyan, de nincs se elő, se cselédszobája, holott erre igényt tarthatna. Az épitfetés ideje alatt e tekintetben figyelmeztette is a presbyteriumot, de a presbyterium e két helyiséget a tervrajzból, takarékoskodási szempontból töröltette. Kéri a rá nézve sérelmes presbyteri határozatnak megváltoztatását, mivel külön gyülésteremre szükség nincs, mert a gyüléseket mint eddig, ugy ezután is tarthatják az iskola helyiségében. A gyülésterem bebutorozásával és fütésével a presbytérium csak feleslegesen terhelné az egyházat akkor, amikor a legszükségesebb beruházások költségeinek fedezésére alig, vagy egyáltalán nem tudnak fedezetet találni.

Egyházmegyénk közgyülése a magyarhomorogi presbytérium 1913. év okt. 28-án hozott 7. számu azon határozatát, melyben kimondotta, hogy a lelkész lakásához tartozó 4-ik szobát irodahelyiségül és presbyteri gyülések tartására elfoglalja, berendezi, megsemmisiti s utasitja a presbyteriumot, hogy gyüléseit mint eddig, ugy ezentul is az iskola helyiségében tartsa meg.

dr. Szarka Sándor egyházmegyei tanácsbiró ur elé, akit egyházmegyénk közgyülése felhatalmaz és felkér arra, hogy az okmányok átvizsgálása után adjon utasitást a köröstárkányi ref. presbytériumnak arra, hogy az egyház birtokviszonyainak végleges rendezésére milyen lépéseket tegyen.

59. Nagy Benjámin zsadányi lelkész hivatkozással arra, hogy már 80 éves, egyházközségét 50 év óta szolgálja, a csatolt orvosi btzonyitvány szerint előre haladott életkorával együtt járó törődöttsèg öregségi gyengeség miatt a lelkészi munka folytatására ereje nincs, hogy nyugdijért nem folyamodhat, mert 80 éves koránál fogva a nyugdijintézetnek csak gyámdijra való jogosultsággal biró tagja 452 2-1913. egyh. ker. jkvi sz. kongruás lelkész, 1913. évi aug. hó 1-től kezdődőleg, mióta t. i. a 4344-1913. sz. püspöki rendelkezéssel segédlelkèsz tartására van utalva, 500 K káplántartási átalányért folyamodik.

Egyházmegyénk közgyülése a 80 èves, 50 év óta szolgáló Nagy Benájmin zsadányi lelkész munkaképtelenségét a csatolt orvosi bizonyitvány alapján a maga részéről megállapitja s 500 K kàplántartási átalány kieszközlése céljából benyujtott kérvényét annak kiemelésével, hogy az átalány őt csak 1914. évi április hó 1-től illetheti, meleg pártolással terjeszti fel a Főtiszteletü egyházkerület közgyüléshez.

60. Egyházmegyénk elnöksége Bokor Sándor erdőhegyi lelkésznek Patkós Gábor dr. járási tiszti orvos bizonyitványával igazolt általános ideggyengeségben való szenvedése alapján 1914. jan. 15-től márc. 15-éig két havi szabadságot engedélyezett. A sulyosan beteg lelkész azonban ez idő alatt nem gyógyult meg. E miatt az elnökség Békés vm. közkórháza igazgatóságának Gyulán f. évi márc. 23-án 1401 sz. alatt kelt bizonyitványa alapján nevezett lelkész szabadságát 1914. èvi julius hó 1-ig meghosszabbitotta s a további intézkedést ujabb orvosi bizonyitványtól tette függővé.

Ily körülmények között Erdőhegyen a lelkészi szolgálat elvégzéséről helyettes lelkész odarendelése által kellett gondoskodni. Erdőhegy község előljárósága által kiadott szegénységi bizonyit-

Lelkész a presbytérium eme határozatát a dijlevéllel ellentétben állónak, s mint ilyet törvénytelennek tartja, ellene fellebbezéssel él s kéri annak hatályon kivül való helyezését.

Egyházmegyénk közgyülése esperes 1601—1913. sz. alatt kelt azon intézkedését, mellyel utasitotta a magyarhomorogi presbytériumot arra, hogy lelkész és tanitó failletményét természetben szolgáltassa ki: jóváhagyja és megerősiti. Lelkész felebbezésére a presbytérium 1914. év január 28-án hozott határozatát megsemmisiti.

Vagyoni felelőség és fegyelmi eljárás terhe mellett utasitja a magyarhomorogi presbytériumot és gondnokot, hogy lelkész és tanitó fafizetését az illetmény esedékessége napján pontosan és pedig természetben szolgáltassák ki.

Az egyházi belhivatalnokok fizetése kiszolgáltatási módjára nézve egyedül az érvényben levő dijlevelek az irányadók; a magyarhomorogi lelkész és tanitó dijlevele szerint az egyház a failletmények természetben való kiszolgáltatására van kötelezve, miért is egyházmegyénk esperesének intézkedését megerősiteni, lelkész felebbezésének helyet adni és a presbyterium határozatát meg kellett semmisiteni.

52. szám. Okányi lelkész a presbytérium 1914. évi január 11-én tartott gyülésében jelentette, hogy a polgári község az egyháztól bérelt iskolák községi jellegének fentartását tovább alig birja, mert most is 180 %-os közköltőt fizet, miért is a több oldalról felhangzó panaszokból az vethető ki, hogy az iskolák fentartásáról lemondás van készülőben, sőt többek egyenesen az államositás gondolatával foglalkoznak. Lelkész a presbyterium nehány tagjaival megbeszélve e dolgot, felkereste egyházmegyénk esperését, hogy felvilágositást kérjen a község által átvett, illetve bérelt iskolák egyházi kezelésbe való visszavételének esetleges lehetősége felől, mert ha az egyetemes adóalap segélyével biztositható az egyház az iskolák visszavételét és fentartását: elkerülhető lenne az államositás. Egyházmegyénk esperese igen nehéz, de nem megoldhatatlan dolognak tartja e kérdést s megigérte teljes támogatását s a megoldáshoz a kir. tanfelügyelőség pártfogásának

megnyerését látja a legelső lépésnek. Ezek után megismertette lelkész a presbytériummal az Egyházi Törvények azon részét, mely az adósegély kieszközlésére vonatkozik.

A presbytérium behátó vita után kimondotta, hogy lelkésznek a községi iskolák visszavétele tárgyában eddig megtett eljárását a legmelegebben helyesli s mivel az iskolák községi jellege aligha lesz tovább fentartható, lelkész elnöklete alatt egy 4 tagu bizottságot küld ki azon utasitással, hogy e bizottság az iskolák visszavétele iránt tegye meg a szükséges lépéseket s ha ezen kezdeményező lépéséhez egyházmegyénk jóváhagyását megnyeri, felhatalmazza, hogy az előmunkálatokat az egyetemes adóalapi segélyért kezdje meg.

Egyházmegyénk közgyülése mindig a legnagyobb szeretettel s a legmelegebb rokonszenvvel támogatta és támogatja ma is a kebelbeli egyházak azon törekvéseit, melyek felekezeti iskoláink fejlesztésére, felvirágoztatására és más hasonló intézetekkel szemben a versenyképessé tételre irányultak, vagy irányulnak s az ily célok elérésében a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi segély kieszközlésével segitette és segiti ma is az iskolafentartó egyházakat.

Örömmel veszi tehát tudomásul az okányi egyház presbytériumának azon egyházias érzésre való nemescélu törekvését is, hogy a règebben felekezeti jelenleg községi jellegü iskolákat ujból felekezeti jellegüvé kivánja tenni.

Mivel azonban a legszebb és legnemesebb szándék is hajótörést szenved, ha az annak elérésére szükséges anyagi eszközök hiányoznak, felhivja az okányi presbytériumot, hogy készitsen minden részletre kiterjedő számadást arról, hogy a községi iskolák visszavételével mennyi teher hárulna az egyház tagjaira s mennyi lenne az az összeg, melyet—az E. T. III. t. c, 13 §-a alapján kivetett adók össegét figyelembe véve — mint esetleg hiányzó összeget azegyetemes adóalapból segélyként kérne.

Szerezze meg az iskolák visszavételének szándékához ugy a politikai község, valamint a vármegyei kir. Tanfelügyelő beleegyezését is.

53. szám. Az Okányi presbyterium f. évi március hó 19-én tartott gyülésében 59 számu határozatával kimondotta, hogy a takarékmagtári alap kezelését a mostani rendszer mellett nem látja célszerünek, mert a minden köböl buzatőke után szedett 1 véka igazságtalan kamatfizetés mellett a kamathátralék 66 köböl 1/4 vékára szaporodott fel, miért is a kamatozó kölcsönbuza tőkéket az 1913. évi zárszámadás alapján 1914. január 1-től számitva a kölcsönvevők által aláirt kötelezvényekben megállapitott és elfogadott árösszegben — t. i. köblét 20 koronájával számitva át a kölcsönvevők által aláirt uj kötelezvényekre kivánja 8%-os kamatra kiadni. Jogot ad azonban arra, hogy bárki is a kölcsönvevők közül tartozását a régi kötelezvény szerint rendezhesse azon idő alatt, mig az uj rendszer szerinti átváltoztatás be nem fejeződik. Az esetben ha valamelyik adós adósságát ily értelemben nem rendezné: az egyház a kezében levő kötelezvények alapján a peres eljárást megindítani rendeli. Mivel pedig a kamat többeknél tetemesen felszaporodott és a mult évi szük termés miatt a nép szegény: nem követeli okvetlen az egyház a kötvényrendezéskor a kamattartozások befizetését, hanem a régi kötvényben megállapitott értékben hajlandó a kamattartozást a kamatozó tőkéhez csatolni, ha a kezesek a kötvényt ily formában készek lesznek aláirni. Jogában áll kölcsönző félnek a régi kezesek helyett uj, elfogadható kezeseket is állitani, kezelési költséget az egyház az átváltoztatás után szedni nem kiván. A takarékmagtári alap elnevezést továbbra is meghagyni óhajtja. Kéri a presbyterium ezen határozatához egyházmegyénk jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése az okányi presbytérium 56-1914. számu határozatát, mely szerint a takarékmagtári alap eddigi kezelési módjának megváltoztatását mondotta ki s az alap termény állagát készpénzre váltatta át, jóváhagyja s utasitja a presbyteriumot, hogy erről az alapról alapitó levelet készitsen, az egyházmegyéhez terjessze be jóváhagyás végett, az alapról pedig az évi rendes számadások kapcsán az egyházmegyei számvevőszék utján egyházmegyénk közgyüléséhez minden évben tegyen jelentést.

Felhivja presbytériumot, hogy az alap adósaival szemben tekintettel a mostoha gazdasági viszonyokra az

utóbbit azon kéréssel, hogy egyházmegyénk az évi hozzájárulási összeget már a jelen évvel 500 K-ról 1500 K-ra emelje fel.

A megküldött jegyzőkönyvi határozatok a következők:

Kivonat

a nagyáradi ref. tanitóképző intézet ig. tanácsának 1914. évi április. 2-án tartott ülése jegyzőkönyvéből.

5. szám. Olvastatott a számvizsgáló jelentése az elnökség felvilágositó előterjesztése kapcsán a tanitókéző, internátus és az alapitványok 1913. évi megvizsgált számadásáról.

Határozat: Az ig. tanács az előterjesztések során megállapitja, hogy a tanitóképző 1913. évi számadásában kimutatott 47227.79 K bevétel és 47730.07 K kiadás, mihez képest 502.28 K tulkiadás számszerüleg helyes, minden tételében kellően okmányolt és igy elfogadható;

megállapitja továbbá, hogy a tanitóképző intézet alapitványai az ig. tanács rendelkezése szerint kezeltetnek, kifizetések az alapitványokból ez ideig még nem történtek, hanem az időközi kamatok minden félévkor a tőkéhez csatoltattak, mihez képest az alapitványok végösszege 4630.06 K, a letét értèke 1015.80 K ezen kivül ezen pénztárhoz tartozik még egy darab Komádi Takarékpénztári részvény és egy darab 400 K névértékü „Pátria" könyvnyomdarészvény. Az alapitványok a következők: Zsigó Endréné alap 1396 K Sulyok István alap 529 K Telegdi Józsefné alap 253.50 K Katona Erzsébet alap 125 K Surányi Lajos alap 339 K Szabó Károly alap 1189.66 K Sulyok Istvánné alap 450.20 K Kardos Józsefné alap 304.70 K Reiner féle hagyaték, mint letét 1015. 80 K.,

Megállapitja, hogy az internátusi pénztár 1913. évi bevétele 49180 K 77 fill. Kiadása 19959 K 25 fill. Maradványa 29221 K 52 fill. amelyből takarékpénztári betét 27744 K 76 fill. Készpénz 974 K 48 f. a képzőnek kölcsön 502 K 28 fill. Az internátushoz tartozó alapitványok állanak u. m. Ritoók alap 5539.12 K Tisza Kálmán alap 3278.34 K Nagy Imre alap 279.30 K összesen 9006. 76 K. Megjegyezvén, hogy az alapitványokra kedvezményes ellátás cimen felvett növendékek dija az esedékes évi kamatokból, amelyek az összegben bentfoglaltatnak, az évi kamatok is, melyek a tanév végén rendeltetési célra forditandók.

umot, hogy a kölcsönvett összeg kamataira s törlesztésére szükséges rendkivüli egyházi adó kulcsát mielőbb terjessze fel egyházmegyénk espereséhez; egyházmegyénk esperesét pedig felhatalmazza arra, hogy a beterjesztett rendkivüli egyházi adó kulcsot egyházmegyénk közgyülésének nevében jóváhagyhassa és megerősithesse.

56. szám. Az árpádi ref. egyház a 117-1911 sz. e. m. határozattal engedélyt kapott arra, hogy a torony kijavitásának költségeire négy év alatt törlesztendő 1600 K váltókölcsönt vehessen fel.

A közbejött mostoha èvek miatt azonban a felvett kölcsönt törleszteni nem tudta. Most egyező presbyteri és egyházközségi közgyülési határozatok alapján lelkész és gondnok az egyházmegye jóváhagyását kérik arra, hogy ezen 1600 korona, valamint más szükségietekre esedékes 500 K összesen 2100 korona teljes kiegyenlitésére az 1914 évre a presbyterium rendkivüli egyházi adót vethessen ki és pedig ugy, hogy minden egyháztag fizet egy korona személyi adót és vagyoni adóul az állami adó 20 %-át. Mellékelik a szabályszerüen hozott presbyteri és egyházközségi közgyülési határozatokat.

Egyházmegyènk közgyülése a bemutatott presbyteri és egyházközségi közgyülési egyező és szabályszerüen hozott határozatok alapján engedélyt ad arra, hogy az árpádi ref. egyház presbyteriuma az egyház hiveire az 1914 évre rendkivüli egyházi adót vethessen ki és pedig ugy, hogy minden egyház tag fizet egy korona személyi adót és vagyoni adóul az állami adó 20 százalékát. Az igy befolyó jövedelem kizárólag a 117-1913 sz. e. m. határozattal engedélyezett 1600 koronás kölcsön valamint az ujabb szükségletekre felvett 500 koronás tartozás kiegyenlitésére forditandó.

Teljes erkölcsi és anyagi felelősség mellett kötelezi egyházmegyènk közgyülese az árpádi ref. egyház presbytériumát, hogy a fenti kulcs alapján befolyó rendkivüli egyházi adót kezelje külön s annak felhasználásáról az egyház 1914 évi rendes számadásaival együtt terjesszen fel külön számadást az egyházmegye számvevőszékéhez.

57. szám. A pécskai ref. fiókegyház presbyteriuma és egyházközségi közgyülése szabályszerüen hozott határozatban kimondotta, hogy a fiókegyház templomot épittet, az épitésre 20000 korona tőkének megfelelő templomépitési tőke segélyt kér, a törlesztésre szükséges évi 1000 koronából 300 koronát a fiók egyház magára vállal s ennek fedezésère 100%-os rendkivüli egyházi adót vet ki mindaddig, mig a kölcsön törlesztve nem lesz. Felügyelő lelkész és gondnok a fiókegyház nevében kérik egyházmegyénk közgyülését, hogy az erre vonatkozó presbyteri s egyházközségi közgyülési határozatokat hagyja jóvá s a fiók egyház tőkesegély kérését vegye pártfogásába.

Egyházmegyénk közgyülése örömmel látja a pécskai fiókegyház arra való törekvését, hogy magának templomot emeljen, azonban mielőtt az erre hozott határozatokat érdemlegesen tárgyalná, felhivja a fiókegyház presbytériumát, hogy a templom tervèt és költségvetését jóváhagyás végett terjessze fel az egyházmegye épittető bizottságához.

Addig is mig ez megtörténik, jóváhagyja és megerősiti a pécskai fiókegyház presbytériumának és egyházközségi közgyülésének a rendkivüli egyháziadóra vonatkozó határozatát, felhatalmazza a presbytériumot, hogy a 100 %-os rendkivüli egyházi adót a fiókegyház hiveire már az 1914 évtől kezdve kivethesse; teljes erkölcsi és anyagi felelősség mellett kötelezi azonban a presbytériumot arra, hogy az igy befolyó rendkivüli egyházi adót külön kezelje, azt csakis a templom épitésére felveendő kölcsön terjesztésére forditsa s erről a rendes évi szamadásokkal együtt terjesszen fel külön számadást az egyházmegye számvevőszékéhez.

58. szám. A köröstárkányi ref. egyház presbytériuma az egyház vagyonleltárának rendezésénél ugy találta, hogy a köröstárkányi 581 sz. betétben 1509 hrsz. a. felvett 265 □ öl szántó s ugyanezen betét 2678 hrsz. a. felvett 464 □ öl szántó, bár az egyház nevére van telekkönyvelve, azt nem az egyház, hanem a volt urbéresek használják. Ezen területeknek az egyház rendelkezésére való bocsátása tárgyában a presbytérium megkereste a

volt urbéres közönséget, azonban az urbéresek közönsége 1—1914. sz. határozatában kimondotta, hogy az egyház kérésének eleget nem tehet, mert az emlitett területek soha az egyház tényleges tulajdonàt nem képezték s azok csak a betétszerkesztés alkalmával tévesen irattak az egyház nevére.

Ugyancsak a birtok rendezésből kifolyólag a presbytérium megkereste a községet, hogy az egyház nevén álló templom-tér határát közösen állapitsák meg s hogy a község a templom területén levő, a község tulajdonát képező jégvermet, amely a templom épségét is veszélyezteti, onnan más helyre telepitse. A község közgyülése a határ megállapitásába készséggel belement, arra bizottságot is küldött ki, a jégvermet azonban nem hajlandó onnan eltávolitani, mivel arra a községben máshol megfelelő hely nincsen.

Beterjesztve a vonatkozó jegyzőkönyvi határozatokat, telekkönyvi kivonatokat, lelkész és gondnok az egyház nevében kérik a további teendőkre nézve egyházmegyénk közgyülésének utasitását.

Egyházmegyénk közgyülése utasitja a köröstárkányi ref. egyház presbytériumát, hogy kutassa ki, hogy az egyház nevén álló, de a volt urbéresek által használt ingatlanok mióta nincsennek az egyház használatában? Mióta használják azt háboritatlanul a volt urbéresek? Erre vonatkozólag szerezzenek be hitelt érdemlő okiratokat.

A templom térre vonatkozólag pedig utasitja a presbytériumot, hogy a templom tér határát ne a községgel való egyezkedés, hanem a telekkönyvi birtokrajz alapján állapitassa meg s amennyiben a kérdéses jégverem ezen a határon belül van, azt onnan a községgel telepitesse ki; ha pedig a jégverem területe már nem képezné az egyház tulajdonát, akkor a főszolgabiróság utján kérje a jégverem elhelyeztetését, annyival inkább, mert azt a politikai község is elismeri, hogy a jégverem mai elhelyezése ugy a külső csin, mint a kegyelet és közrend szempontjából méltán kifogásolható.

S ha mindkét dologra vonatkozólag beszerezte a presbytèrium a hitelt érdemlő okiratokat, terjessze azokat

A tiszántuli református egyházkerület 113-1912. számu határozatában kimondja, „hogy az ujonnan épitendő lelkészi lakások — tekintettel kisebb, szegényebb egyházaink nehéz anyagi viszonyaira — legalább 3 tisztességes lakó ezenkivül elő és cselédszobából, egy hivatalos helyiségből, konyha kamara és pincéből álljanak s a szükséges melléképületekkel elláttassanak“ Ezek tehát mind olyan helyiségek, melyeknek a fenti értelemben való használata felett csupán a rendes megválasztott lelkész rendelkezhetik, annak a dijlevélileg biztositott javadalmát képezi, miért is azoknak beosztását és használatát korlátozni senkinek, tehát a presbyteriumnak sincs joga.

Lelkész a 4-ik szobát hivatalos helyiségül használja, melyet saját költségén butoroztatott be és füttet. Azonban ez a hivatalos helyisèg nem szolgálhat gyülések tartására, hanem csupán annak a hivatalnoknak, itt a lelkésznek hivatalos tennivalói végzésére. Szüksèges ez a hivatalos helyiség ezért is, hogy a lelkész szolgàlatait igénybe venni akaró egyházlagokat legyen lelkésznek hol fogadnia s igen szokszor bizalmas természetü ügyeikben a hivek ne legyenek kénytelenek érintkezni a lelkész családtagjaival, vagy viszont.

A presbytériumnak lelkészt a javadalmához tartozó lakás használatába korlátozni nem volt joga, miért is lelkész felebbezésének helyet adva, a sérelmes presbyteri határozatot meg kellett semmisiteni.

51. szám. Esperes 1601—1913. sz. leiratában a magyarhorogi egyház 1914. évi költségelőirányzatát azzal a megjegyzéssel hagyta jóvá, hogy a presbytérium lelkész ès tanitó failletményét természetben tartozik kiszolgáltatni. A költségelőirányzatban ezen a cimen lelkész részére 40, tanitó részére pedig 20 korona van beillesztve.

A magyarhomorogi presbytérium f. évi január hó 28-án tartott gyülésébe esperes leiratát tudomásul vette ugyan, de határozatilag kimondotta, hogy gondnokot a fa megvételére és természetben való kiszolgáltatására nem hatalmazza fel.

vány szerint Bokor Sándor lelkésznek semmi féle ingatlan vagyona nincs, magát és 5 tagból álló családját lelkészi fizetéséből csak a legnagyobb küzdelemmel tarthatja fenn; ezt a szegénységi bizonyitványt is azon célból adta ki a községi előljáróság, hogy a beteg lelkészt gyógykezelés céljából a gyulai elmekórházba felvegyék.

Lelkész helyett felesége kéri esperes urat, hogy férje helyettesitéséről gondoskodjék, a helyettes lelkész fizetésére segélyt eszközöljön ki, mert ő ehhez épen semmivel sem járulhat hozzá. Két tehenét már eladta, árát el is költötték, egyebe nincs, amiből csak öt koronát is kiárulhatna. Beteg férje kórházi költsége, adóság, gyermekeinek eltartása előre felemésztik a f. évi lelkészi jövedelmet.

Egyházmegyénk közgyülése részvéttel értesüt Bokor Sándor erdőhegyi lelkész betegségéről s a csatolt orvosi bizonyitvány alapján beigazoltnak látja sulyos betegségét és megállapitja az ő munkaképtelenségét. Minthogy lelkész nincs azon helyzetben, hogy ő maga kérvényezzen: egyházmegyei közgyülésünk fordul a felettes egyházi hatósághoz azon kéréssel, hogy ámbár Erdőhegy nem kongruás lelkészi állás, de tekintettel a sulyosan beteg lelkész szomoru sorsára, öt tagból álló családjának nyomoruságos helyzetére, a csatolt szegénységi bizonyitvány alapján folyósitson részére káplántartási átalányként 500 K-t s 1914. évi ápril. hó 1-től fogva eszközöljön ki kápláni fizetéskiegészitést is.

Ezen ügyet a felebaráti szeretet szempontjából is a legmelegebb pártfogással ajánljuk külön is a Főtiszteletü egyházkerületi közgyülés kegyes támogatásába.

61. szám. A szemlaki ref. egyház lelkésze beterjeszti jóváhagyás végett a szemlaki ref. egyház kezelésében levő 1509 korona értékü „Egyházfentartási alap" alapitó levelét három egyező példányban.

Egyházmegyénk közgyülése a bemutatott alapitó levelet jóváhagyja és megerősiti. Abból egy példányt a tiszántuli ref. egyházkerület levéltárába, egyet a nagyszalontai ref. egyház levéltárába, helyez el megőrzés végett.

26. szám. A feketetóti ref. egyház lelkésze felterjeszti jóváhagyás végett a feketetóti ref. egyház presbitériumának azon

határozatát mely szerint a presbitérium az egyház követelései cimén szereplő 110 korona összegből, mint bevehetetlent, törli a néhai Horváth Sándor nevèn fennálló 52 K 80 f. tartozását.

Egyházmegyénk közgyülése a presbitérium megokolása alapján engedélyt ad arra, hogy a feketetóti ref. egyház követelései cimén kimutatott összegből a presbytérium törölje a néhai Horváth Sándor nevén fennálló 52 korona 80 fillér tartozását.

63. szám. A biharugrai egyház presbytériuma beterjeszti az —II osztàlyu vegyes iskola tanitói állásának dijlevelét, mely szerint a javadalom készpénzben 1200 korona, ebből 100-at az egyház, 1100-a pedig az állam fizet. Be nem számitható járandóságok: három szobából álló lakás és 20 korona kertvàltság dij.

Egyházmegyénk közgyülése a biharugrai I—II. osztályu vegyes iskola tanitói állásának 5 példányban szabályszerüen kiállitott dijlevelét jóváhagyja s végleges megerősités végett a tiszántuli református egyházkerületre terjeszti fel.

64. szám. Vadászi presbytérium beterjeszti az 5 egyező példányban kiállitott lelkészi dijlevelet, melyben az eddigi termény javadalmakat készpénzre változtatta át. A dijlevélben más változás nincs. Csatolja a presbyterium elfogadó határozatát, lelkész beleegyező nyilatkozatát, a régi dijlevelet s a terményátszámitási kulcsot, mely a konventi utasitás egységárainak felel meg.

Egyházmegyénk közgyülése a vadászi lelkészi dijlevelet, mivel az a törvényes kellékeknek mindenben megfelel, jóváhagyja s végleges megerősités végett a tiszántuli református egyházkerületre terjeszti fel.

65. szám. A vadászi presbytérium 23—1913. számu határozata alapján lelkész beterjeszti a III-ik és IV-ik tanitói állás dijleveleit 5—5 egyező példányban. Mindkét tanitói állás javadalma egyenlő, 1200 kor. készpénz, melyből 100-at az egyház, 1100-at pedig az állam fizet. Be nem számitható járandóságok: lakás 240, és kertilletmény 20 korona összegben.

Egyházmegyénk közgyülése a vadászi harmadik és negyedik tanitói állás dijleveleit, mivel azok a törvényes kellékeknek mindenben megfelelnek, jóváhagyja, s vég-

leges megerősités végett a tiszántuli református egyházkerületre terjeszti fel.

66. szám. A belényessonkolyosi egyház presbyteriuma 14-1914 sz. határozatával uj lelkészi dijlevelet állitott ki, amelyben mindössze annyi változtatás van a régi dijlevéllel összehasonlitva, hogy az egyház az esketési stólát 10 koronával megváltotta és a régi dijlevélben az 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 tételszám alatti készpénzjavadalmakat 1084 korona összegben egy tétel alá foglalta. Kéri a dtjleveleknek egyházmegyei jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése a belényessonkolyosi lelkész törvényes kellékeknek mindenben megfelelő dijlevelét jóváhagyja s véglege megerősités elnyerése végett felterjeszti a tiszántuli református egyházkerületre

67. szám. Csősz Ferenc és társai, nagyzerindi lakosok, kérik egyházmegyénk közgyülését, hogy a nagyzerindi ref. lelkész dijlevélnek azon pontját, mely a fa járandóságról szól, változtassa meg oly képen, hogy az egyházközség a fát ne természetben legyen köteles adni, hanem ugy, amint az a régi dijlevélben van, megválthassák a fa járandóságot ölenként hat koronával. Kérik egyszersmind, hogy a lelkész választás határnapját ezen kérdés eldöntéséig egyházmegyénk közgyülése halassza el. Egyházmegyénk esperese a választás határnapjának ehalasztására vonatkozó kérést elutasitja, a dijlevél megváltoztatására vonatkozó kérést egyházmegyénk közgyülése elé terjeszti.

Egyházmegyénk közgyülése Csősz Ferenc és társai kérésének helyt nem ad. A lelkészi fizetést meghatározó dij levél egyoldaluan, a lelkész egyenes megkárositásával, meg nem változtatható. Amennyiben természetben kiszolgáltatandó illetmények megváltásáról van szó, alapul csakis a mindenkori érték, vagy pedig a felsőbb egyházi hatóság ily esetekre hozott megállapitásai szolgálhatnak. Egyházmegyénk esperesének azon határozatát, a mellyel a választás határnapjának elhalasztását elutasitotta, egyházmegyénk közgyülése jóváhagyja és megerősiti.

68. Sulyok István, mint elnök, jóváhagyás és hozzájárulás céljából közgyülésünk elé terjeszti a nagyváradi ref. tanitónőképző intézet igazgatótanácsának határozatait a mult évi számadások megvizsgálásáról s az 1914. évi költségelőirányzat elfogadásáról,

egyház anyagi érdékeinek minden téren való megóvása mellett a legmesszebbmenő méltányossággal járjon el s a kintlevőségek után a kötvény keltétől kezdve csupán 8%-os kamatot számitson.

54. szám. A köröstárkányi egyház presbyteriuma 46-1913. sz. határozatával kimondotta, hogy a református felekezeti iskolába járó más vallásu gyermekek szüleire — tekintet nélkül az iskolába járó gyermekek számára — évi 12 kor. iskolafentartási dijat vet ki; e határozatát a presbytérium azzzal indokolja, hogy az iskolafentartással járó terheket ne csupán az egyháztagok, hanem mindazok viseljék, akik gyermekeik részére a református felekezeti iskolát igénybe veszik. Kéri a presbyterium eme határozatához egyházmegyénk jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése a köröstárkányi presbytèrium azon határozatát, hogy a református felekezetü iskoláiba járó más vallásu gyermekek szüleire iskolafentartási dij cimén bizonyos összeget vet ki: jóváhagyja, figyelmezteti azonban a presbytériumot, hogy az e cimen kivetett összeg az 1868 évi XXXVIII. t. c. 45 §-a szerint semi esetre sem lehet több, mint amennyit fizet egy olyan vagyoni viszonyokkal biró egyháztag az iskola fentartási költségeihez. Figyelmezteti végül a köröstárkányi presbyteriumot, hogy a törvényes beirási dijon kivül más cimen pl. tandij, vagy fizetési pénz cimen semmi néven nevezendő összeget nem szedhet, mivel ellenkező esetben tanitói fizetéskiegészitő államsegélyének folyósitását tenné ki veszélynek.

55. szám A kisnyégerfalvai ref. egyház elavult tornyát s templomát renováltatni akarja. Egyező presbyteri s egyházközségi határozatokban kimondotta, hogy a renoválás költségeinek fedezésére forditja a mult évi maradványt s ami ezen felül szükséges azt kölcsön veszi s annak fedezésére rendkivüli egyházi adót vet ki már az 1914. évre. Az elnökség ezen határozatot már jóváhagyta s lelkész most végső jóváhagyás végett felterjeszti egymegyénk közgyüléséhez.

Egyházmegyénk közgyülése az elnökileg jóváhagyott határozatokat megerősiti. Utasitja azonban az presbyteri-

Ugyancsak a számadások során állapitja meg az ig. tanács azt is, hogy az 191|213 tanévben a háztartási pénztár bevétele 46416 K kiadása 35705.14 K maradványa 10710.86 K Ezenkivül követelésben van ellátási dij cimén 574 K amelynek egyrésze már befizetést nyert, másik része azonban peresittetett.

Mindezeknél fogva a számvizsgáló véleményéhez képest a felsorolt számadásokra vonatkozólag a szokásos feltételek mellett a felmentvényt ugy Füredi László pénztárnoknak, mint özvegy Bögös Lajosné igazgatónőnek elismeréssel és köszönettel az ig. tanács megadja és e határozatát hozzájárulás végett a fentartó egyházmegyék legközelebbi közgyüléshez felterjeszti.

Felkéri az elnököt, hogy azokra az alapitványokra nézve, melyeknél még alapitványi levelek nincsennek, az alapitólevelek elkészittetése és megerősitése felől gondoskodjék.

60. sz. Elnök előterjeszti az 1914. évi költségelőirányzatot a tanitónőképző intézetre vonatkozólag.

I. Szükséglet.

a.) Személyi kiadások :

1.	Nagy Vilmos fizetèse lakbér, korpótlék	6400 K
2.	Özv. Bögös Lajosné	3800 „
3.	Vozári Ilona	3800 „
4.	Cseplák Vilma	3800 „
5.	Ritoók István	4800 „
6.	Varga Dezső	3600 „
7.	Török Erzsébet	2600 „
8.	Segèdtanárnő	1200 „
9.	Óraadónak	2800 „
10.	Ismétlő iskola tanitónője	1000 „
11.	Iskola szolga	800 „
12.	Családi pótlékra	300 „
	Összesen :	34700 K

b.) Dologi kiadás :

1.	Nyugdij és fentartó járulék	2500 K
2.	Fütés világitás	1500 „
3.	Szertárakra	200 „
4.	Tanári és ifjusági könyvtár	300 K
	átvitel :	4500 K

	Áthozat:	4500 K	
5. Nyomtatványok és irodai szükséglet		600 „	
6. Adó és biztositás		74 „	64 f.
7. Épület fentartás		400 „	
8. Kölcsöntörlesztés		4615 „	
9. Posta és bélyeg		100 „	
10. Vegyesekre		700 „	
11. Csatornadij I. részlet		500 „	
12. Előre nem látottakra		200 „	
13. Tulkiadás megtérítésére		502 „	28 f.
	Összesen	12191 K	92 f.
	A kettő együtt	46891 K	92 f.

II. Fedezet.

1. Államsegély		14400 K	
2. Egyh. ker. segély		6400 „	
3. Bihari egyh. megye segélye		1000 „	
4. Bihari egyh. megye adománya		400 „	
5. Érmelléki egyh. megye segélye		700 „	
6. Nagyszalontai egyh. megye segélye		400 „	
7. Internátusi segély		2000 „	
8. Bihar. vm. segély		500 „	
9. Tandij		10500 „	
10. Adományok		1000 „	
11. Internátusi betét kamatja		1350 „	
12. Nagyszalontai egyh. megye hátránya	1913-ről	100 „	
13. Házi Pénztár		4615 „	
	Összesen	42965 K	
	Fedezetlen hiány	3926 K	92 f.

Határozat: Az ig. tanács a költségelőirányzatot a fedezetlen hiány mellett is elfogadja. De mivel az intézet szinvonalon tartása a fejlesztéstől eltekintve a fedezett biztositását feltétlenül megköveteli és mivel nincsen remény arra, hogy kivülről figyelemre méltó ujabb segély nyerhető lenne: ennél fogva a költségvetés egyensulyának biztositása a fentartó egyházmegyékre hárul. Minthogy egyenlő jogok mellett az egyházmegyék egyenlő áldozatkészsége joggal elvárható, tehát a fentartó egyházmegyék, ille-

tőleg az érmelléki és nagyszalontai egyházmegye felkéretik, hogy évi segélyét a bihari egyházmegye által évenként 1500 K-ban megállapitható segély mérvéig már erre az évre felemelni annál inkább méltóztassék, mert különben az intézet háztartása körül kétségtelen zavarok és nehézségek fognak felmerülni. K. m. f. Sulyok igazgatótanács elnöke.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett határozatokat általában tudomásul veszi, a mult évi pénztári számadás elfogadásához és a pénzkezelők részére adott felmentéshez hozzá járul, a f. évi költségelőirányzatot a maga részéről is jóváhagyja és megerősiti.

Az évi hozzájárulási összegnek 500 K-ról 1500 K-ra való felemelése tárgyában közgyülésünk nem határoz addig, mig módjában nem lesz annak megállapitása, hogy az 1000 K hozzájárulási többlet fedezését honnan eszközölheti. Ugyanazért a lelkészi gyámintézet választmányát, a nagyszalontai tanácsbirákat és az egyházmegyei pénztárnokot, mint bizottságot kiküldi felkutatására és megjelölésére azon forrásoknak, melyekből ezen ujabb kiadás előállitása lehetővé válik. E bizottság javaslatát minél előbb készitse el s nyári közgyülésünkhöz terjessze be.

69. Ezen jegyzőkönyv hitelesitésére Balogh Elek dr., Böszörményi Lajos, Hadházi Kálmán tanácsbirákat, valamint Tatár Balázs és Szabó Lajos Nagyszalontán lakó jegyzőket kéri fel és bizza meg közgyülésünk.

Ezen utolsó ügy elintézése után egyházmegyei gondnok a nagyszalontai református egyházmegye 1914. évi április hó 16. napján megtartott rendes közgyülését berekesztette.

Az 1—7, 14—22, 25.37—41,59,60,68,69, számokat jegyzette: Fogarassy Bálint e. m. lelkészi főjegyző.

A 8—13,24, 50—54, 63—66 számokat jegyzette: Szabó Lajos vil. jző.

A 36, 42—49, 55—58,61,62,67 számban jegyzette: Tatár Balázs e. m. világi főjegyző.

A 26—28 számokat jegyzette: Kassay Béla tanügyi bizottsági előadó.

A 29—35 számokat jegyzette: Perecz István számvevőszéki előadó.

A 22, 23 a. b. számokat jegyzette Hadházy Kálmán e. m. lelk. gyámintézeti jegyző és ügyész.

Mindezen számoknak az illető jegyzők előadói is voltak.

Hitelesitettük Nagyszalontán 1914. évi április hó 30-ik napján.

Balog Ambrus
esperes.
Tatár Balázs
Szabó Lajos
e. m. jegyzők.

Dr. Balogh Elek
Böszörményi Lajos
Hadházy Kálmán
e. m. tanácsbirák.

Bírósági ülés.

70. Jegyzőkönyv

melyet felvettünk Nagyszalontán 1914. évi április hó 16 napján a nagyszalontai református egyházmegye bíróságának, mint rendes közigazgatási bíróságnak a Bertalan Ferenc és társai nagyszalontai lakosok, panaszosok által a nagyszalontai református egyházközségben 1914. évi febr. hó 2. napján megtartott lelkészválasztás ellen emelt panaszos ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelenvoltak

a bíróság részéről Tisza István gróf egyházmegyei gondnok, mint tárgyalást vezető elnök, Balog Ambrus esperes mint társelnök, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Bagdi János, Szabó István lelkészi, Balogh Elek dr., Hadházy Kálmán, Szarka Sándor, dr. világi tanácsbirák.

Ügyészség részről: Ifj. Hadházy Kálmán dr. Jegyző: Fogarassy Bálint.

Előadó: Nagy Imre:

A felek részéről a nagyszalontai presbyterium képviseletében Sipos János és Kenéz Lajos, továbbá Bertalan Ferencz panaszos, Debreceni Istváu megválasztott lelkész, panaszlott. Tárgyalás alá vesszük Bertalan Ferenc és társai felebbezését a Nagyszatontán 1914. febr. 2 napján meghivás utján szavazással megtartott lelkészválasztás ellen.

Elnök az ülést megnyitja s miután felhivására Bagdi János és Szarka Sándor dr. tanácsbirák magukra nézve érdekeltséget jelentenek be, mert az ügy előkészitésénél, mint vizsgálóbirók közremüködtek: elnök a bejelentést tudomásul veszi azzal, hogy ezen ügy tárgyalásában Bagdi Jánns és Szarka Sándor dr. nem vehetnek részt.

Más érdekekeltségi, vagy illetékességi kifogást senki be nem elentett. Erre elnök annak megállapitása után, hogy felek megjidézése szabályszerüen megtörtént, hogy a közigazgatási bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen, a bíróság szabályszerü megalakulását kijelenti, az ügy érdemleges tárgyalását elrendeli.

Nagy Imre előadó ismerteti az ügyet

Ez után elnök felhivja a feleket, hogy van-e olyan előladni valójuk, mely a bizonyitás kiegészitésére szolgál?

Debreceni István panaszlottnak előadni valója nincs.

Ifj. Gál László megidézett tanu a tárgyalás alatt levelet küld a bírósághoz, melyben tudatja, hogy halaszthatatlan elutazás miatt nem jelenhet meg tanuság-tételre, de a meghivás által való választásba sem közvetienül, sem közvetve nem folyt be, mert a meghivás utján való választást helytelenitette, egyebet személyes kihalgatás esetén sem mondhat.

Következik a megjelent tanuk kihallgatása. Elnök figyelmezteti őket az eskü szentségére s felhivja őket, hogy csak az igazságot mondják.

Takács Cégé Sándor 58 éves, nagyszalontai születésü, nős, 6 gyermek atyja, büntetlen előéletü, elnök kérdésére azt feleli, hogy nem tud semmi olyan cselekményről, mely a lelkészválasztás törvénytelenségét igazolná, panaszlottal nem beszélt, ez őt nem kérte, hogy reá szavazzon, házánál nem volt, semmit sem tud arról, hogy felesége kivel és mit beszélt a lelkészválasztásról.

Takács Cégé Sándorné tanu 55 éves, nagyszalontai születésü, férjes nő, 6 gyermek anyja, büntetetlen előéletü azt vallja, hogy panaszlott hozzájuk nem járt, egyszer beszélt vele a parochián, mikor arra kérte, hogy beteg gyermekéért könyörögjön, máskor nem; háza közelében sem látta soha.

Ezután elnök az ülést felfüggeszti s zárt tanácskozás után nyilt ülésben a kihallgatott tanuktól az eskü kivètele s a tovàbbi bizonyitás és a meg nem jelent tanuk kihallgatása tárgyában kihirdeti a bíróságnak egyhangulag hozott következő végzését:

A nagyszalontai református egyházmegye rendes közigazgatási bírósága a tanuként kihallgatot Takács Cégé Sándortól és Takács Cégé Sándornétól az esküt kiveszi, a további bizonyítás

céljából az ülést el nem napolja, a meg nem jelent tanuk kihallgatását mellőzi.

Megokolás.

1. Semmi olyan körülmény fel nem merült a bíróság előtt, mely Takács Cégé Sándor megesketése ellen okul szolgálhatna.

2. Egyik fèl sem tudott olyan ujabb okot felhozni, mely a bizonyitási eljárás tovább folytatását szükségessé tenné.

3. Ifj. Gál László levelében állitja, hogy a papválasztásba nem folyt be s megjelenése esetén sem tudna mást mondani.

4. Bereczki Juliánna, özvegy Oláh Sándorné kihallgatását azért mellőzi a bíróság, mert panaszos nem közvetlen tudomására hanem arra nézve kéri ennek tanuzását, amit neki Takács Cégé Sándorné mondott, hogy t. i. Debreceni István kérte az ő férje támogatását is, már pedig Takács Cégé Sándorné és férje vallomása eldöntötte, hogy panaszlott lelkész ezt nem tette.

Ezen végzés alapján elnök a kihallgatott tanukat nyilt ülésben megeskette és ezzel a bizonyitási eljárást befejezte a bíróság,

Elnök ezután felhivja a feleket, hogy terjesszék elő ami mondani valójuk még van.

Bertalan Ferencz panaszos kéri a meghivás utján való választás megsemmisitését, mert a bizonyitás során beigazolást nyert, hogy Debreceni István panaszlott Molnár Józsefnél kétszer járt, először támogatást kért, másodszor arra unszolta Molnárt, hogy menjen el a függetlenségi népkörbe az ő meghivása ügyében összehivott gyülésre. A meghivást kérő ivet a kör elnöke maga vitte az intelligentiához, a tagok közül is többen hordozták az ivet a városban. Ebben korteskedést, a választást megsemmisitő okot lát.

Debreceni István panaszlott válaszában kijelenti, hogy nyugodt lelkiismerettel állithatja, hogy törvénybe ütköző dolgot nem tett, magát nem ajánlgatta, elllenfelét nem ócsárolta. Molnár Józsefnél járt, de nem unszolta őt semmire. Hogy a papválasztásról egyik-másik egyháztaggal akarata ellenére beszélt, erre a körülmények kényszeritették. Az ellenpárt nagy korteskedést fejtett ki. Többen sarkalták őt is: tegyen. Nem tett, tartózkodó volt mindig. Bünèül róvják fel, hogy Molnár Józsefhez és Nagy Józsefhez a város tekintélyes embereihez elment? Községi képviselőkhöz,

presbyterekhez elszoktak menni más hivatalra pályázók is pártfogásért, elment ő is a két tekintélyes polgárhoz, hogy senki se mondhassa: hát a papnak derogál az, amit mások szivesen megtesznek anélkül, hogy a tisztesség ellen vétenének. 26 tanu közül 4 vallotta azt, hogy kérte támogatását s reá nézve terhelőleg csak egy tanuzott. De ezen egy ellenében ott van a reá szavazók nagy száma, 726 szótöbbséggel választották meg, tehát semmi kétség sem lehet a felől, hogy a választók nagy többsége a nagyszalontai egyik lelkészi állásra őt kivánta megnyerni. Mivel maga-magát nem ajánlgatta a gyülekezetnek, legfölebb kért dgyeseket a támogatására, ami nem törvénybe ütköző dolog, kéri a felebbezés elutasitását, a választás jóváhagyását és az E. T. V. t. c. 129 § alkalmazását, az egyház veszélyeztetett érdekeire tekintettel az első fokon eljárt bíróság itéletének végrehajtását, a felebbvitelre tekintet nélkül már most behelyezését a lelkészi állásba.

Ezután elnök kijelenti, hogy a tárgyalás végett ért s a bíróság az itéletet zárt ülésben hozza meg.

Ügyész a zárt tanácskozás során inditványozza a felebbezés elutasitását, a választás jóváhagyását, mert egyetlen tanu vallomásából sem lehet megállapitani, hogy megválasztott lekész magát ajánlgatta a gyülekezetnek, néhány vallomásból legfölebb csak az tünik ki, hogy kérte egye ek támogatását, ez pedig nem olyan cselekmény, mely az E. T. II. 44 §-ába ütközik.

Az ügyészi inditvány megtétele után a nagyszalontai ref. egyházmegye birósága, mint közigazgatási bíróság a nagyszalontai ref. egyházközségnek 1914. febr. 3-án hozott s Széll Kálmán nyugalomba vonulása folytán megüresedett egyik Nagyszalontán lévő lelkészi állásnak Debreceni István nagyváradi segédlelkész meghivásával való betöltését tárgyazó egyházközségi határozata ellen Bertalan Ferenc és társai nagyszalontai lakosnak törvényes időben beadott panaszára Nagyszalontán 1914. április hó 16-án délután 3 órakor tar ott nyilvános ülésében a következőleg

itélt:

A bíróság a panaszt elutasitja s a nagyszalontai ref. egyházközség fennpanaszlott egyházközségi határozatát joghatályában fenntartja, ennél fogva Debreceni Istvánnak nagyszatontai lelkésszé meghivás utján történt meg-

választását jóváhagyja s kötelezi Bertalan Ferenc és panaszos társait, hogy a vizsgálattal felmerült 79.30 K költséget fizessék meg s ezt panaszosok biztositékából levonandónak itéli.

Debreceni István panaszlott lelkésznek az E. T. 129 §-ára alapitott azon kérelmét, hogy jelen itélet a felebbvitelre tekintet nélkül végrehajthatónak mondassék ki: elutasitja.

Megokolás:

Panaszosok Debreceni Istvánnak nagyszalontai lelkésszé történt meghivását tárgyazó egyházközségi határozatot az E. T. II. t. c. 44 § c. pontja alapján azért kérték megsemmisiteni, mert panaszlott lelkész a panaszban és a vizsgálati jegyzőkönyvben felhivott tanukat arra kérte, hogy szavazatukkal őt támogassák.

A kihalgatott tanuk valommása Nagy József Nagyszalonta község jelenlegi, Molnár József volt főbirájának kivételével a panaszlott tényeket illetően mi támpontot sem ad.

E két tanu vallomásával azt igazolta, hogy a panaszlott lelkész tőlünk a lelkészi állás törvényszerü megüresedését jóval megelőző időben — 1913 máj. illetve juli. vagy augusztusban támogatásukat kérte, mely tényt maga panaszlott lelkész is beismeri.

A biróság e tényállás mellett nem állapithatja meg a hivatolt törvényhely szerinti semmiségi okot. E tény nem alkalmas annak megállapitására, hogy panaszlott lelkész „maga magát a gyülekezet előtt ajánlgatta" volna. Nincs ugyanis semmivel indokolva, hogy lelkésznek a szóban forgó két tanuhoz intézett kérése a „maga magát ajánlgatás" jellegével birt volna. Még kévésbé igazoltatott be, hogy ez az ajánlgatás a választó gyülekezet előtt történt volna, mert hiszen panaszlók egyéb állitásai is a vizsgálat és a végtárgyalás alkalmával kihallgatott tanuk által megdöntetvén, minössze két olyan egyénre vonatkozólag igazoltatott lelkész ilyen lèpése, akikkel szemben ezt illendőség kérésének is tekinthette.

Semmi esetre sem tulajdonitható az ő maga-maga ajánlagatásának ama tény, hogy a meghivás mellett 1173, mig ellene csak 447 szavazat adatott be.

A panaszosok által hivatolt Oláh Sándorné és Gál László kihallgatását a biróság mellőzte, mert a tényállást az eddig be-

fejezett adatokkal felderitettnek találta s mert Oláh Sándorné arra hivatoltatott, hogy előtte a kihallgatott Takács Cégé Sándor és neje olyan beismerést tettek, hogy panaszlott lelkész őket is felkérte, Gál László pedig az iratok közt elfekvő levelében azt adja elő, hogy neki ez ügyben semmi szerepe nem volt.

Panaszlott lelkész azon kérését, hogy jelen itélet a további felebbvitelre tekintet nélkül végrehajthatónak mondhassék, ki az egyház nyilván veszélyeztetett érdekeire való tekintettel, azért utasitotta el a bíróság, mert az egyház érdekeit, annak békéjét épen az által látná veszélyeztetettnek, ha mód adatnék a panaszlott lélkésznek, hogy állását a választás jogerőre emelkedése előtt elfoglalhassa. S igy mód adatnék a hivek egy részének arra, hogy gáncsot találjanak müködésében s a jogerősen még meg nem cáfolt panaszadatokat ellen hangoztathassák.

Az itélet kihirdetése után elnök felhivja a feleket az iránt való nyilatkozat tételre, hogy megnyugosznak-e az itéletben, vagy fellebbeznek?

Panaszlott megnyugszik, panaszos azonban felebbezést jelent be.

K. m. f.

Balog Ambrus	*Fogarassy Bálint*	*Tisza István*
lelkészi elnök.	jegyzőkönyvvezető.	világi elnök.

---

71. Jegyzőkönyv. Felvettük Nagyszalontán, 1914 évi április hó 16-án a nagyszalontai református egyházmegye rendes bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak üléséről.

Jelen voltak a bíróság részéről: Tisza István gróf egyházmegyei gondnok, mint tárgyalást vezető elnök, Nagy Imre lelkészi tanácsbiró, mint társ elnök, Bagdi János, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Szabó István lelkészi tanácsbirák Dr. Balogh Elek Hadházy Kálmán, Dr. Szarka Sándor világi tanácsbirák.

Előadó: Szabó István. Ügyész: Dr Hadházy Kálmán. Jegyző. Tatár Balázs. Felek részéről jelen van: Balog Ambrus esperes, mint a sarkadi református egyház presbytériumának képviselője.

Tárgyalás alatt van Varga József sarkadi ref. elemi iskolai tanitó felebbezése a sarkadi ref. egyház presbyteriumának 29-1914. sz. határozata ellen.

Elnök az ülést megnyitja és megállapitja, hogy Balog Ambrus esperes ez ügyben érdekelve van, mert saját egyházközségének ügyéről van szó s igy a bíróság tagjai között helyet nem foglalhat. Felkéri Nagy Imrét, mint legidősebb lelkészi tanács birót, hogy Balog Ambrus helyett a társelnöki széket foglalja el.

Elnök megállapitja, hogy a felek a tárgyalásra szabályszerüen meg voltak idézve s miután a felhivásra sem illetékességi, sem érdekeltségi kifogást senki be nem jelentett, elnök kijelenti, hogy a bíróság szabályszerüen alakult meg, elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását s felhivja előadót az ügy ismertetésére.

Szabó István előadó az ügyet részletesen ismerteti, s miután elnök felhivására Balog Ambrus esperes kijelenti, hogy az ügy érdemére vonatkozólag semmiféle előterjeszteni valója nincsen, elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozás után nyilt ülésben kihirdeti, hogy a bíróság határozata a következő — egyhangulag —hozott

Itélet:

Egyházmegyènk közigazgatási bírósága Varga József tanitó felebbezését elutasitja s a sarkadi presbytérium 29—1914 sz. határozatát jóváhagyja.

Megokolás. Az 1913 évi XVI. t. c. 27 § szerint az iskolafentartóknak a tanitók illetményei rendezésére vónatkozó szabályzatai érvényesek.

Az e. t. VI. t. c. 27 § szerint a tanitó fizetését a presbytérium állapitja meg. Ebből az következik, hogy a presbytériumnak jogában áll — ha módja van vállogatni — akár lakást, akár lakpénzt adni tanitójának. A sarkadi presbytérium tehát törvényadta jogával élt akkor, a mikor Varga Józsefnek a lakáspénz beszüntetésével természetbeni lakást adott.

Az 1913 évi XVI t. c. 17 § értelmében a természetbennyujtott lakásnak legalább két rendes, padlózott szobából és a szükségesebb mellékhelyiségekből kell állania. A jövőben létesitendő tanitói lakások két lakó szobájának együttesen lagalább 40 méternégyzet alapterületünek kell lennie.

Varga Józsefnek a lakás ellen emelt kifogásaival szemben az egyházmegyei szakértő hivatalos jelentéseiből s ez ügy többi iratából megállapitható, hogy az a lakás két rendes padlózott szobából, konyhából kamarából áll s mint mellék épület sertés ól és fás kamara is járul hozzá. A két szobának alapterülete együttesen 40.22 négyzet méter, maga a lakás világos, tágas, száraz és egészséges, igy tehát a törvény kivánalmainak megfelel, alkalmas és tisztességes. Ezt különben igazolja azon tény is, hogy ez épülete az előtt is tanitói lakás volt, egymásután többen laktak abban, s nem tettek panaszt ellene, pedig szinte hihetetlen, hogy ha oly rossz volna, mint a milyennek Varga József állitja, kifogást nem tettek volna ellene.

E lakás ügyével már foglalkozott bíróságunk, szintén Varga József panasza folytán 117—1910 sz. itéletében, a melyben kötelezi a presbytériumot, az akkor még földes egyik szobának kipadoztatására, Varga Józsefet pedig ennek történte után a lakàs elfoglalására. A presbytérium a kötelezetésnek eleget tett, Varga József nem akar eleget tenni. Bíróságunk pedig ugyanazon ügynek ugyanazon szempontból való mérlegelésénél és elbirálásánál most sem helyezkedhetik más álláspontra, mint 1910-ben helyezkedett.

Ezen okok alapján Varga József felebbezését elutasitani kellett s a presbytérium határozatát jóváhagyni kellett.

A sarkadi ref. presbytérium képviseletében jelenlevő Balog Ambrus esperes az itéletben megnyugszik, a jelen nem lévő felebbező Varga József tenitóval az itéletet iràsban közli bíróságunk.

Nagy Imre	*Tatár Balázs*	*Tisza István*
lelkész elnök.	jegyzőkönyv vezető.	világi elnök.

---

72. sz. Jegyzőkönyv, a nagyszalontai református egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak 1914 évi április hó 16-án Nagyszalontán tartott rendes üléséről.

Jelenvoltak a bíróság részéről : Gróf Tisza István egyházmegyei gondnok, mint tárgyalást vezető elnök, Balog Ambrus esperes, mint társelnök, Böszörményi Lajos, Nagy Imre, Csécsi Imre Bagdi János, Szabó István lelkész, Dr. Balogh Elek, id. Had-

házy Kálmán és Dr. Szarka Sándor világi tanácsbirák Ügyész: Dr. Hadházy Kálmán, jegyző Szabó Lajos, Felek részéről: Kolumbán Áron lelkész, Somogyi Mária tanitónő képviseletében férje Csató Gyula református tanitó, mint panaszosok. A panaszlott presbyterium részről: Széplaki Ferenc gondnok, Lukács József, Bujdosó Gábor, Fazekas János, Beregszászi István, V Nagy Károly Csutha Ferencz és id. Bálint János.

Tárgyalás alatt van Kolumbán Áron kötegyáni református lelkész, iskolaszéki elnök és Csatóné Somogyi Mária református tanitónő felebbezése a kötegyáni presbyterium 1914 évi 16 számu határozata ellen, mint közigazgatási birósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja, s miután felhivására érdekeltségi illetékességi kifogást senki sem jelentett be, megállapitja, hogy az egyházmegyei bíróság szabályszerüen megalakult.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tágyalását, Böszörményi Lajos előadó ismerteti az ügyet, s annak megtörténte után elnök felhivja a feleket, hogy a bizonyitásra vonatkozó esetleges előterjesztéseiket tegyék meg.

Panaszosok ujabb előterjesztést tenni nem kivánnak. A panaszlott presbytérium részéről Széplaki Ferenc gondnok kéri az iratok közt levő 1905 èvi 38 sz. presbyteri gyülési határozat felolvasását, mely kérésnek a bíróság eleget tesz.

Elnök Felhivására sem a panaszosok, sem a panaszlott presbytérium jelen volt képviselői szólásjogukkal élni nem kivánnak, mire elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyilt ülésben kihirdeti a biréság szavazattöbbséggel hozott következő

Itéletet.

A nagyszalontai református egyházmegye közigazgatási bírósága a kötegyáni presbytérium 1914 évi 16 számu határozatát az ellene Kolumbán Áron lelkész és iskolaszéki elnök továbbá Csatóné Somogyi Mária tanitónő által beadott felebbezések elutasitásával, jóváhagyja és megerősiti.

Megokolás:

A kötegyáni presbytérium 1905 évi 48 számu határozata értelmében Csatóné Somogyi Mária tanitónő és a presbytérum között egyezsèg jött létre, mely szerint Csatóné a presbytérium által férje

lakásán teljesitett átalakitások költségeinek fedezésére a fizetését képező 3-ik tanitói lakásról és kertről lemondott mindaddig, mig azokat haszobéréből az átalakitási költség ki nem telnek. Ugyanezen határozatában a presbytérium kimondotta mèg azt is, hogy átalakitási költségek kitelése után csupán a kertet bocsátja vissza panaszos tanitónő használatába, de a lakás felett való rendelkezést ezután is fentartja magának. A presbytérium ezen határozaban panaszosok megnyugodtak, mert ellene felebbezessel nem éltek. Magánjogi szabályok szerint panaszosok ezen megnyugvása a presbytérium határozatában foglalt ajánlatnak teljes elfogadását jelenti, s igy igényét a lakásra, vagy ennek megfelelő lakbér összegre nézve elvesztette. A presbytérium és panaszos tanitónő megegyezése jogerős, s az ma is fenáll, s erre visszható ereje az 1913. évi XVI t. c. 3 § nak nincs annyival is inkább, mivel a törvény az ehez hasonló külön egyezség megkötését nem korlátozza.

Figyelembe kellett vennie bíróságunknak itélete meghozatalánál még azt is, hogy panaszos tanitónő a presbylérium által eszközölt álalakitásokkal férje lakásán a törvény által megszabott helyiségeken felül még egy lakó szobát nyert ellenértékéül annak, hogy a fizetését képező 3-ik tanitói lakás élvezetéről az egyház javára lemondott. Mindezeknél fogva a presbytérium megfelebbezett határozatát a felebbezések elutasitásával bíróságunknak helyben kellett hagynia.

Elnök megállapitja, hogy az itélet kihirdetésénél fent nevezett felek jelen vannak.

Elnök felhivja feleket, hogy megnyugosznak-e az itéletben, vagy felebbeznek.

Panaszlott presbytérium képviselői megnyugosznak az itéletben, Kolumbán Áron leklész és iskolaszéki elnök és Csatóné Somonyi Mária képviselője Csató Gyula panaszosok az itélet ellen felebbezést jelentenek be. Elnök elrendeli, hogy az itélet hiteles kiadmánya panaszosoknak kézbesittessék.

Balog Ambrus	*Tisza István*	*Szabó Lajos*
lelkészi elnök.	világi elnök.	jegyzőkönyv vezető.

Tárgymutató.

Esperes imádsága és az e. m. Gondnok megnyitó beszéde jegyző után :

1. A gyülés képvisélőinek igazolása Fogarassy B.
2. Jelentés a meg nem jelenhető tagokról „
3. A tanácskozás sorrendjének megállapitása „
4. Fogarassy B. főjegyzővé, Kolumbán A l. gyám int. vál. taggá választása „
5. Széll Kálmán a. t. bíróságról és a l. gyám int. vál. tagságról lemond „
6. Lelk. t. biró és l. gyám int. vál. tag. választásának elrendeltetése „
7. Esperes jelentése az 1913 évi valláserkölcsi és anyagi állapotáról „
8. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről Szabó L.
9. Esperes jelentése a tanitói fizetés kiegészitésekről „
10. Vagyon leltárak hitelesitésére bizottság küldése „
11. Esperes számadása a továbbitott pénzekről „
12. Számadás az egyházmegyei közpénztárról „
13. Egyházmegyénk 1914 évi költségelőirányzata és kirovása „
14. Számadás az 1913 évi közalapi járulékról Fogarassy B.
15. Az 1914 évi közalapi járulékok kirovása. Közalapi bizottság „
16. Számadás az 1913 évi országos lelk. nyug. és gyámintézetről „
17. Számadás az 1913 évi e. m. lelk. gyám. intézetről „
18. Kolumbán Áron lelk. gyám int. számvevő tiszt. dija évi 100 K „
19. Lelk. gyám int. választmány bucsu levél Széll Kálmánhoz „
20. Lelk. gyám int. választmány Böszörményi L. A elnökhelyetesé választja
21. Lelk. gyám int. vál. Hadházy K. jző. és ügyén tisztdiját 300 K emeli „
22. Lelk. gyám int. jelzálogos kitörlése. „
23. a Lelk. az. int. val. Nagy Imre ptárnok fizetését 1300 K-ra emeli Hadházi K.
23. b Zimbrán Jánósné és Szondy G. adósok a l. gy. in. val. intézze „
24. Tanitónők eskütétele Szabó L.
25. A missiói bizottság jelentése Fogarassy B.
26. A tanügyi btzottság jelentése iskoláinkról Kassay B.
27. Aradi körben dekan fuvardija 54 K Mikelaka és Csálatelep 10 K „
28. E. m. lelkész egyesület az anyakönyvek másolatára költséget kér „
29. Számvevőszék javaslatára az ágyai 1912 évi számadás jóváhagyása Perecz J
30. 50 anya, fiók és leány egyház számadásának jóváhagyása „
31. Zsadányi egyház számadásának jóváhagyása „
32. Köröstárkányi egyház számadásának jóváhagyása Perecz J.
33. Borossebesi számadást átdolgozásra visszaadják „
34. Komádii és erdőhegyi egyházak számadásaikat nem küldték be „
35 I.) Fekete Péter, Kegyes István. Bonczos László és Könyves János számvevőszéki tagokká választása „

36. Számvevószéki előadó 60 K tiszteletdijat kap — Tatár B.
37. Egyházkerületi képviselők választása — Fogarassy B.
38. Körösszegapátii egyház töke segély kérvénye — „
39. Pécskai egyház tőkesegély kérvénye — „
40. Magyarcséke fiók egyház anyásitása — „
41. Világosi fiók egyház megalakulása — „
42. K. apátii egyház Csáky földek haszonbérének leszálitása — „
43. K. tárkányi lelkészi telek megkisebbitése — „
44. Mezőbajiak káplántartást kivánnak — „
45. A sarkadi egyház kölcsöne — „
46. A belényesi temető megosztás — „
47. Matyi Péter felebbezése a b. sonkolyosi presb. határozat ellen — „
48. K. apátii egyház kölcsöne — „
49. Gy. Rostás Mihály felebbezése a m. gyámi presb. határozat — „
50. Juhász Imre felebbezése a m. homorogi presb. határozata ellen — Szabó L
51. M. homorogi presbyterium lelkész és tanitónak természetben adjon fát — „
52. Okányi egyház a községi iskolákat át venni készül — „
53. Okányi egyház magtár alapját rendezi — „
54. K. tárkányi egyházi idegenektől 12 K isk. hozzájárulást kiván — „
55. Kisnyégerfalvai rendkivüli adókivetés — „
56. Árpádi rendkivüli adókivetés — „
57. Pécskai rendkivüli adókivetés — „
58. K. tárkányi egyházi telkek és birtok viszonyok rendezése — „
59. Zsadányi lelkész káplántartási átalányt kér — Fogarassyi B.
60. Erdőhegyi lelkész káplántartási átalányt kér — „
91. Szemlaki alapok alapitó levelei — Tatár B.
62. Feketetóti földhaszonbér követelés törlése — „
63. Bihar ugrai tanitói dijlevél — Szabó L.
64. Vadászi lelkészi dijlevèl — „
65 Vadászi tanitói dijlevelek — „
66. Belényesskonkolyosi lelkészi dijlevél — „
17. Nagyzerindi lelkészi dijlevél csonkitása — Tatár B
68. N. váradi tőképző és intermátus 1913 évi számadása és 1914 évi költségelőirányzása — Fogarassy B.
69. Jegyzőkönyv hitelesitésére bizottság küldése — „

Birósági ügyek:

70. Nagyszalontai lelkész választás — 11 K B — 1914. — Fogarassy B.
71. Varga József sarkadi tanitó lakás ügye — 19 K B — 1914 — Tatár B.
72. Csatóné Somogyi Mária tanitónő lakás ügye — 15 K B — 1914 — Szab L·